

دعوت العشق

رساله

حضرت صوفي پهلوان فقیر رحمۃ اللہ علیہ
صوفي القادري

دعوت العشق

رسالہ

حضرت صوفی پھلوان فقیر رحمۃ اللہ علیہ
صوفی القادری

مرتب ۽ چپائيندڙ

فتح چند کنيا لعل کارڙا

ايدوڪيٽ سپاش چندر فتح چند کارڙا

سنجڻ ڪمار فتح چند کارڙا

ڊاڪٽر اجيت ڪمار فتح چند کارڙا

ڪرتار فتح چند کارڙا

چپائيندڙ جا مڙني حق محفوظ

دعوت العشق	ڪتاب جو نالو:
حضرت صوفي پهلوان فقير رحمہ اللہ صوفي القادري	سرچڻهار:
عبدالرحمن لنڊي	ڪمپوزر:
ندير احمد سولنگي	ڪمپيوٽر لي آئوٽ:
1952ع	چاپو پهريون:
1984ع	چاپو ٻيون:
مارچ 2011ع	چاپو ٽيون:
آزاد ڪميونيڪيشنز، ڪراچي فون: 021_32737290	چپيندڙ:
200.00 روپيا	قيمت:

ملڻ جو هنڌ
فتح چند ڪنيا لعل ڪارڙا
فتح ڪلات هائوس
ڪلات مارڪيٽ، جيڪب آباد
فون: 0722_652455
موبائل: 0333_7338188

فهرست

11

سوانح حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري

- 43 اعلیٰ شان شرف دلبر دا هئي سهڻل سائين ميڏي سردا هئي.
- 44 آوي رانجهن آوي منهن مهتاب ويڪاوي اڳڻ اسا ڏي تي ول ماهي
قدم مبارڪ پاوي.
- 45 آداسي هون درشن دکا يار مجهڪو پياسي هون پُر جامر پلا يار مجهڪو
- 46 اڪيان عشق واليان دي ڳوڙها نت ڳڙهن سڏڪيان سور ڪنون
ڏيندي روز رڙن
- 47 آبرو صيف صنم مجگان تير ماري سيني پار ڳيا هويا زخم جاري.
- 48 ايهو قول ڪيتر اقرار در دلبر دا چوڙ نه ويسان
- 49 افراد عمر ڳئي ساري - مئين سولان نال گذاري
- 50 انصاف عشق تيڏي آوڻ دا وچ سنڌ سنڌ سور جڳاوڻ دا
- 51 آي مبارڪ ماه سانون - تاب تيڏا پانر دا
- 52 آرام اش زڙدا شزا - بياڪي زهيران زڙ ٿغان
- 53 آيمر عشق ڪري. ٿڌيا ٿڌيا، سر ننگا نت نيهن نچايا.
- 54 آچي عشق لاتيون - عجب هي بهاريون، ڏنائين ذوق ذاتي - اندر ۾
اڌاريون
- 55 ايهبا باهر بره دي سيني ساڌي بلدا، ساڙيا جسم جدائي جيرا جان پيا جلدا.
- 56 اک سدا استاد حسن دا، ول ول ڪر گفتار ايهو.
- 57 الاهي اذن سي احمد - بنا صورت بشر آيا
- 58 آيا علي بهادر ليئي مدد پيغمبر، پايا هئي شرف ڪعبه ٽولد هوڻا هئي اندر
- 59 آنايا فتم ڪا الم هات حيدر، مددگار همدم نبي سات حيدر
- 60 اسمر اسد الله الغالب - علي مدد پيغمبر دا
- 62 بره بازار ۾ بيشڪ - هوڻا ليلا مر هو ڳئي لک
- 63 بڙي روپ سي حسن حملا دکا يا، هوڻا هوش حيران جب عشق آيا.
- 64 بات بره دا ڪل برحال جتان عشق اولنبا لاياء، بار اچار ڪريندا لعل
- 65 بڻ سک دي سانگ مزور نيهن، بيا پانهپ ڪر منظور نيهن
- 66 بيوس جندڙي جلدا پور پون لپليل دا، نال سڪايل دي ول سهڻا منهن ڏي

مُحِبَّت نہ کلدَا

- 67 بیوٹا مہربان پرور - حبیب اللہ گزی سرور
68 بیسو آخت اظہار ازلی اصیلین، ک سبھان صورت ای جلوہ جمیلین
69 بیا بیا کہ دلبر زہیر بیسغان، اشتی دوستی در دان فقیر بیسغان
70 برسر بار صبردا چاوٹ - منصب خان حسین دا ہٹی
72 تخت هزارِی دا مالک - ہُن جھنگ سیال آیا، چاک سڈایا رانجھن
- ٹی منجھیان وال آیا
73 ٹیا مولا کو منظور محمد منصب پایا ہٹی، مُرسل منصب پایا ہٹی
اسیڈا شافی آیا ہٹی،
74 ثنا بولون بہادر کا - شبیری شاہ صابر کا
75 ثنا شاہ محمد اعلیٰ عبادت، دیٹا عشق اعتبار سانون صداقت
76 پچن جیڈیون ٹیو چا ٹی، منھنجی دل دوست سان قاتی
77 پیو پیچ پنھل سان روز زال، لکیو لوہ قلمر میثاق مہل
78 پنڈ پیمر ہیگل ڑی ادیون - اجھو ناہی عمل، اگی ٹی ڈاڈو ڈاھ ڈونگر
جو
79 پیری مغان سانون سچ سمجھایا - اسم اعظم علم حفاظ
80 پڑ پر پاک شہید ٹیا - منھنجا ماریا مرد امی، ماریا مرد امیر - ایہی
درد کیا دلگیر
81 جابر دنیا جا چڈ جشن، آہی عشق مولا جو امن
82 جٹان عشق الاهی آوندائی - کھ قمر قمر جلد جاگاوندائی
83 جو کرنا ٹا کار کوئی کین کمایوسی، کوئی کین کمایوسی
ایوین ساڈ سڈایو سی
84 جٹان لگٹی سی وت چائن، اور نہ چائن عامر برہ بنایا بی آرام
85 جٹان لگی آہی عشق الاهی - حق ہو ہو پڑھن سدا ٹی
86 جلد جھٹیو آہی عشق عقاب، شمر ہٹی دل کی چنبین چایو
87 جدا دمر دوست کا نہ سری، کیان کیٹن کیچ ٹیم پری
88 چوکان حُسن چکا کی بیدار کیٹا، وصلی درشن کا حال ہوشیار
کیٹا
89 چاک بھانی رانجھن آیا - تخت ہزارین دا مالک
90 حبیبی ہاشمی حضرت مبارک آرہا رحمت
91 حسن کا جلوہ ڈنھین سنسار پلایا، دنیا عقبا آب کجا اظہار پلایا
92 خوب حسن دا جلوہ جنگی، ہر دم حملا کریندا وھوا
93 دل دیکر درد لیکر بھي واپار مشکل ہٹی

- 94 ديا عشق آتش النبي اندر، جدائي جلایا هئي جان و جگر
- 95 دمر دمر دلبر دوست سنپاريان - هوت بنان هت کيئن گذاريان
- 96 ديا عشق اسانون خاص خبر، تحقيق تسلا هئي خاطر
- 97 دل اکيون جند جان - محکم پيم پنهل سان پاتو
- 98 دل دمر دمر دوست سنپاري، دس پئي در کين نهاري
- 99 دل قر گيا پنهل پيارا - مينکون درد جدائي دي ماري
- 100 درد وندن سان دلبر - کاوژ کان کجي، دوست دلا سو دجي
- 101 دوست گدائي دل کس وويار - زوري حکم هلائي
- بره کيتمر بيوس وويار - نازين نال نوائي
- 102 دکی درد هميشه کربل والي سفر دا، پاسي پلک نه نيسي ايها آگ اندر دا
- 103 دُون پهرين دا راه مسافر - وطن ذنهن واجهائ
- 104 ديشي پيار کيئي دار - سري ساه سکندي، لگا نينهن رات دينهن -
- درد ايها دکندي
- 105 دکري دانهان کري - رورو سذکيان پردي، آگ اندر وچ دود دهن -
- دل ساژيا درد هجر دي
- 106 رخ صنم آقطاب انور - دلربا دیدار دیدم
- 107 رخ ويک لبان دي لعلی - سک آگ اندر وچ بالی
- 108 زرب زياده دي چکي هين - چوک چشمان يار کا، لادوا در شن
- سوا - اي درد مين بيمار کا
- 109 سچ دي وال سهئا سلسل - مقيد کر گدوني دل
- 110 ساگي حسن سلطان اوخود نهين دگر، خم ويک ميمر پل نه جا مومن
- مگو بشر
- 111 سرتي چوژ رهاڻ - کيچ دهن هن هل و، ماندي منزل ماڻ - نال
- پنهل وچ مل وي
- 112 سور سهائن سپ آيو هو سهايو، سر عوشاقان مير محبت
- 113 سئينون ساژيا درد هجر دا - نت ناز کنهن دلبر دا
- 114 سهئي صورت جي اگي بدم هاک، هائي منهن دسي من ثيو مشتاق
- 115 سونهن پرتي سيد تي کرم کيو آ قادر، کرم کيو آ قادر مالک مهر
- نظر
- 116 سبحان سير ثابت معلوم هوئا هئي مذکور، شب روز خيال يک
- هئي محبت کيئا هئي مخمور
- 117 شاهي امر سلطان مرسل مجتبا آيا، رحمت الاهي عاصيان بهري
- شنا آيا

- 118 شوق شهادت کا برسر آیا هئي، برسر آیا هئي مين شکر الايا هئي.
- 119 شاھ علی جو لاڏلو حق پيارو، دولہ لعل حسيني تون نبي جو آل
- 120 شان حضرت کا صحي لائق صفت سردار هئي، حب پنجن کي هميشه ياد چارئي يار هئي.
- 123 صفت شاھ کا آپ حضرت کھا، گفت انا مدينتل علم علی باب ها.
- 125 عمر ساري گيمر سکندی - قديمي درد پئي دکندی
- 126 عشق الاهي نور جستن آپ سمايا، مرحبا منظور تحف ازلي آيا
- 127 عشق الاهي حملا کر کي اندر جسکي آيا هئي، اندر جسکي آيا هئي بن حاکم حکم هلايا هئي.
- 128 عشق اندر وچ وڙگيا يار - دل کون دلبر رمز رلايا
- 129 عربي سرا عنایت - بيسا رب مهرباني
- گراني قدر قریشی - سردار مرسلاني
- 130 في ظلم مصباح محبت - عشق اعليٰ نور هي، وقت او ثابت نهين - عاشق درد سي دور هئي.
- 131 فرياد کرتا هون مگر - سستا نهين صنم، قسمت هماري دست کاتب کيا کيئا قلم
- 132 قسمت آندي هئي پاندي - آهيان ماندي مارن کائ منهنجو ساه سکي ٿو سنگهارن کائ
- 133 کولہ طبيبان کيون وت جاوان - دوا جزي ديدار نهين، ناحق نؤض وکاوان کهنون - بره دگر بيمار نهين
- 134 کيئا بره بيدار جائی جلد جگاؤن آي، جائی جلد جگاؤن آيا نؤنؤ ناز سهاؤن آيا
- 135 کوڙ دنيا دی ڏوڙ ڏنڊا هئي - پارس عشق الاهي
- 136 کچان کين کتن سان ٿي لوريان لندرم، وهاري وڌئي يار سک جي ستر
- 137 کرم کریم کيئا سرور پر ديا اذن شفاعت
- مولا پاک فضل فرمايا بي شمار عنایت
- 141 کهنون هر ناد علی حيدر، بهادر لوت ليئا خير
- 142 کولي اکڙيون نيتهن نظر سان پنهنجو پرين سجاتم
- 143 کول هکایت واليان اکيان - حال هڪو کر ڏون زملا
- 144 لک مبارک مومنو آيا شفيء المذنب، مير مرسل نور نرمل رحمت العالمين

- 145 لکڻ لاءِ حيلآ هزارين ڪيا ٿم، اچي عشق آفت اندر ۾ پيو ٿم
 146 لکيو لوح قلم ايهو انگ ازل جو، دوستي وارو دم ناهين اچڻ ڪله جو
 147 مشرف ملڪ ۾ مولا الاهي عشق سينگار، نهايت نينهن جي نورون
 ٿيو روشن دنيا ساري
 148 منهن منور محب ڪا آيا حسن همڪو نظم، هم دوباره دوست ڪي
 ديدار ليئي منتظر
 149 محب مولا ٿرا بيارا کناسان دوست ديدارا
 150 ميري دل ڪو جلآيا جدائي ستم، هئي هئي دير ڪيڻا ڪيون نه آيا صنم
 151 منهن مهتاب گلابي صورت عجب حسن دلدار دائي، وهوا زيب
 زينت زلفان دا ابرو سيف اولار دائي
 152 من موهي مست ڪيتوئي دلبر - هڪ خيال ڌرتوئي شام سحر
 153 مرحبا آيا هئي مرسل - حسن صحي سلطان ايهو
 154 موهي من مخمور سهڻا - ميخ مئيءَ ڪي محبت ماري
 155 منهنجو سڪندي سيوئي چمار ويو - سهڻا درد وٺي جي سنڀار ڪيو
 156 مين ٿيو ان صدي صنم - تيڙي سهڻي سينگار د، رات ڪو
 روشن ڪيڻا هئي - رخ ميڙي دلدار دا
 157 ملڪ هزاري والا هئي سچ سلطان ماه، چاڪ بهاني آيا ٿي جوڳي جوان
 ماهي.
 158 مرشد ميڙا عاشق اعليٰ رهبر رکيل شاه ڏنم
 159 نهم واقف اس باتون ڪا - آيا زوري زور اندر وڃ عشق مڃايا شور
 160 نينهن لاوڻ تي نياوڻ - بهون مشڪل بات و، سوين پيڙان ڏيون
 پيڙان - ڏک ڏينهان رات وو
 161 نال دمان دي اور اندر وڃ - قلبي ڏڪر ڪماوڻ سک
 162 ويا چوڪ چشمن جا وهي - جائي لڳا سي ٿيا صحي
 163 وڃ وڪ هئي ٿوري گهڻي ڇڏ آسرا آرس نه ڪر
 164 وڃ معرفت ميدان ۾ گردان سر هوي، حاجت نهن اب عقل ڪا
 مڙڪڻي مگر هوڻا
 165 وٽر واند نهن دم هڪ تلدي، پوندي پور آسانون پلپلدي
 166 وهوا محبت دا ميدان ڏنم - جنگ اڪبر دي وڃ جوان ڏنم
 167 واند نهن هڪ تل وو يار - ڏيندا سور نه سام، آيم حسن هڪل وو
 يار - جلدي جيءَ جڳايشي
 168 ورد وظائف وهوا مليا نينهن نعمت
 169 هئي هئي ڪري هيئن ٿي جوان - مون ڪي هوت هٿڙي ويو ڇڏ، هن در،

- جون دانهون ديان - سهٹل بنان کنهن کی کدی
 170 هٹی هٹی اگی چو نہ میمر - اچی ذیل ذکرن ہر پیم
 171 هٹی هٹی کران مٹین سن لوک کلد، واقف نہ کوئی سیدی درد دلدا
 172 همر کو لگا تیرا طلب - یک خیال هوٹا روز شب
 173 هوہ دانهان کریندی درد دل - جل ہل جدائی دا ہیل
 174 هک هکایت هويا جس دل - کردی اور خیال نہی، جب ساق، سڈ
 جامر پلایا - ٹیوٹ مست محال نہین
 175 هس کس نیتوئی یار وی میا، من میڈی لت قر زوری
 176 هستیون هات وڈائی وچائٹ وو، کمر او کوئی نینهن نیائٹ وو
 177 یاد همیشه سانوں سهٹا دلبر هٹی، خیال هکو هک شام سحر هٹی
 178 یی لولاک سارا بنایا هٹی قادر، محابی نبی مصطفیٰ شاہ سرور

بیت

- 181 آئی جاگ سجاگ ٹی سنگھی کر سنیا
 181 آئی جاگ سجاگ ٹی نہ سمہ ویندہ وقت
 182 باری باب برہ دا بیشک مخفی میر پڑھیندن
 182 بیشمار شہابان وانگر ٹیون مینکون اکیان
 183 پیچٹ اچی ها پرین دوست هلی مون در
 183 پیاری خان پنهل دی سانگی پچدیان وات وندر
 184 جو کیٹا هٹی عشق مگر کیا کری قسمت
 184 چوری چوڑ چیر وچ پنهل کیچ سڈائی
 185 کون اکیندا عشق سہانگا سڈی لیکي دل
 185 لاٹي لیکا یار ذنہین کر حجت هک نہ پاوین
 186 محبت نال فریب نہ ملدا هٹی اوکا عشق کماوٹ
 186 ملیا پار پرین جا جیٹن منهن منور ماہ
 187 نال غمان دی عمر گزاریمر تی سکندی سکندی ساری
 187 عشق اگٹ آبر جنهنجی گھر گھڑی
 188 مین دانهین ٹی در دلبر دی گٹیان فتم پور فریادی
 188 سڈ استاد ڈتا استادی سپ سمجھایا معنی
 189 کاهٹ باجهون کیچ کی وحی کین رسن
 190 الف اول اسم اللہ جل عالی شانہو سنیا یائون سک ساٹ
 190 ب - بیٹون برابر برہ جو بھرو پاتائون
 190 ت: تیٹون تحفہ یار جا آیا سپ سلام
 190 ث: ٹیٹون سدا سک پر رهن تا ثابت

- 190 ج: جيمون جڳائي جيءَ کي کيائون بيدار
- 191 ج: هيئون حڪم حق جو سچ صفا ڄاڻو
- 191 خ: هيئون خبر تن کي جيڪي محبت منجه مرن
- 191 د: ڏالئون ڏلاسو دل کي ٿا ڏيئي سمجھائين
- 191 ذ: ڏالئون ذڪر زاريون ڪري اهي عام نه ٻڌائين
- 191 ر: ريئون رباني راه ۾ هليا ثابت سهارو
- 191 ز: زيئون ذوق انهي ۾ رهندا ڏينھان رات
- 191 س: سينو سور سهايو سمھڻ سک ويو
- 192 ش: شينئون شڪر شاکرن کيو ادب ساڻ اُڏاھ
- 192 ص: صوادلئون صاحب سک جا سونھن منجه صبر
- 192 ض: ضادلئون ڏوھن کي ڏسي ٿا روئن زارون زار
- 192 ط: طوئي طمع کي ڇڏي حرصون ھڏن ڳار
- 192 ظ: ظوئي ظاھر ڪر نظر لاهي غير گمان
- 192 ڦ: عينو عاشقن کي ڦاٿي جو فرمان
- 193 ڳ: ڳينو غفلت کي ڇڏي ڏالئون دوست سنڀار
- 193 ف: فيئون فرمايو ڏئي بيشڪ بيپرواھ
- 193 ق: قافئون قوي قلب کي ڏوئي صفا ڌر
- 193 ڪ: ڪافئون ڪار ڪرن ٿا چورن واري چال
- 193 ل: لامئون ليڪا يار سان ويهي ڪجهه نه ڪن
- 193 م: ميمئون مطلب من جا پاتائون سارو
- 194 ن: نونئون نعرو نينھن جو ھڪل جن ھنيا
- 194 و: وائون ويھ نه ويسلا جو ازل اچڻو ٿي
- 194 ه: هي هيٺائي هلڻ آهي نيچائي نعمت
- 194 لا: لامئون لائق سي ٿيا جيڪي وحدت ۾ وهلور
- 194 ئ: الف ايرادي ۾ آھن آديسي اداس
- 194 ي: ييئون ياد ڏئي کي ڪرن ٿا ھر دم
- 197 گرفتار دوست نازان دل به ھمدم ڪڙئي قابوئي در گيسو ۽ خمر خمر
- 198 من سوالي آن ٿئي در دوست در گيان، من ڪنا عرض ٿئو محب
- باسئي مھربان
- 201 ياد گاران من خدايا رب پاڪين پرورا، ھر صبح عرضو سدائين
- مئي گري رب درا
- 204 مٺا مسڪين الله هئي ٿناگر، ڪنان ڦ عاجزيءَ هوش آھر
- 206 ڪنا ياد من ڪريمين قاد راءِ، ھمان ڪ خلق الله لئو نھارا

به اکر

سرڪار حضرت پهلوان فقير صوفي القادري جي رسالي دعوت العشق جو پهرين ڇاپو اٽڪل 1952ع ڌاري ڇپيو هو. ٻيو ڇاپو 1984ع ۾ سنڌ سجاڳ پريس جيڪب آباد مان سائين رند علي فقير صوفي القادري سان گڏجي ڇپايو. 25 سالن کان فقير سائين جي رسالي تي ان تڻ جي باوجود نئين اشاعت جو آغاز نه ٿي سگهيو. مون ناچيز جي راءِ موجب شايد فقير سائين پنهنجي منزلت ۽ روحانيت کي لوڪن لڪائي رکڻ واري ڳالهه تي عمل ڪري ان کي وڻير ڪورڪي رهيو هجي. نيٺ هي نمائي ڪوشش وري به فتح پور جي مالڪ سائين چيزل شاهه صوفي القادري جن جي اشاري ۽ حڪم موجب ڪتاب کي نئين انداز ۾ ڇپرائڻ لاءِ ڪئي وئي آهي. اميد ته هي پڙهندڙن کي توڙي مريدن ۽ سلوڪ سان واسطو رکندڙ سڀني ماڻهن جي روحاني غذا جو سبب بڻجي.

هن کان اڳ محبوب سائين حضرت رکيل شاهه صوفي القادري جو ڪتاب بحر العشق ترتيب وار چوٿون ڇاپو 1995ع، پنجون ڇاپو 2001ع، ڇهون ڇاپو 2005ع ۽ ستون ڇاپو 2008ع ۾ ڇپرايا آهن. پهرين، ٻيون ۽ ٽيون ڇاپا تمام گهڻو اڳ ڇپرايا ويا هئا.

مالڪ سائين چيزل شاهه صوفي القادري جن جو ڪتاب بحر العشق سال 1983ع ۾ پهرين ڇاپو 2001ع ۾ ٻيو ڇاپو 2004ع ٽيون ڇاپو 2008ع ۾ چوٿون ڇاپو سهيڙي ڇپرايا آهن. هينئر وري دعوت العشق جي ٽئين ڇاپي جو ڇپاڳ مائي رهيا آهيون.

دعوت العشق جي پروف ريڊنگ لاءِ سڃاڻه نشين سائين غلام سرور سندس ڀائرن فقير عبدالمجيد ۽ فقير صحبت علي جن جو گورائو آهيان. جيڪڏهن رسالي دعوت العشق جي ڇپائي ۾ ڪا غلطي ٿي هجي يا ڪو ڪلام ڇپجڻ کان رهجي ويو هجي، ته ناچيز کي اطلاع ڏيندا، جيئن آئينده ڇاپي ۾ اها پورائي ڪئي وڃي.

فتح چند ڪنيا لعل ڪارڙا
مارچ 2011ع

سوانح

خاندان

جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي قادري رحمہ اللہ جن بومڪي بلوچ خاندان مان گولائو شاخ جي اسلاماڻي پاڙي سان تعلق رکندا هئا. سائينجن جا وڏا صوبي بلوچستان ۾ آباد هئا.

فقير سائين جو والد محترم حضرت بيو فقير رحمہ اللہ اتان هجرت ڪريه جيڪب آباد شهر جي ويجهو اٽڪل چئن ڪلوميٽرن جي مفاصلي تي اوڀر طرف ڳوٺ رند واهي ۾ اچي آباد ٿيا. ان وقت انگريزن جي حڪومت هئي. انگريزن فقير سائين جي قدر شناسي ڪندي کيس ٿوري گهڻي زمين ۽ جاگير ڏنائون. هن وقت حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي قادري رحمہ اللہ جي جتي درگاه شريف آهي. سا زمين به سائينجن جي پنهنجي جاگير مان آهي.

فقير سائين جو والد محترم حضرت بيو فقير رحمہ اللہ نهايت نيڪ ۽ خدا ترس انسان هو. غريبن، مسڪينن ۽ يتيمن سان گهڻو پيار ڪندو هو. کيس شعر ۽ شاعريءَ سان گهڻو لڳاءُ هوندو هو. پاڻ مختلف زبانن ۾ شعر چيائون.

حضرت بيو فقير رحمہ اللہ جي مزار سندس ڳوٺ کان اڌ ڪلوميٽر کن مفاصلي تي، پير گنج بخش رحمہ اللہ جي قبرستان ۾ واقع آهي.

ولادت باسعادت

جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي قادري رحمہ اللہ سن 1292 هجري ۾ پنهنجي اباڻي ڳوٺ رند واهي جاگير جيڪب آباد ۾ حضرت بيو فقير رحمہ اللہ جي گهر ۾ تولد ٿيا.

پيدائش جي ٿورن ڏينهن گذرڻ بعد سندس والده پنهنجي ننڍڙي فرزند کي، وهنجاري سهنجاري پينگهي ۾ سمهاري پنهنجي گهر جي ڪم ڪار ۾ مصروف هئي ته اوچتو سندس نگاهه وڃي ان پينگهي تي پئي ته اتي، يعني پينگهي تي هڪ وڏو دهشت ناک ڪاريهر نانگ ڏٺائين جنهن جون اکيون بجليءَ جي چمڪاڻ جيان چمڪن پيون. نانگ کي ڏسندي ئي امڙ سانئڻ جي دانهن نڪري ويئي. ان وقت حضرت پيرو فقير ﷺ جن گهرجي ٻاهران ويل هئا. اوچتي دانهن ٻڌي يڪدم گهر اندر آيا ۽ ڏٺائين ته ڪاريهر نانگ ڪر مٿي کنيو ويٺو آهي. اها حالت ڏسندي ئي منجهس اولاد جي محبت جوش کاڌو. پاڻ تڪڙا تڪڙا قدم کڻندي اڳتي وڌيو ته اهو قدرتي اسرار غائب ٿي ويو. پنهنجي ننڍڙي فرزند کي صحيح سلامت ڏسي حيرت ۾ پئجي ويا. اهو قدرت جو هڪ معجزو س جنهن ظاهر ۾ به فقير صاحب کي فيضياب ڪيو. جيئن پاڻ فرمايو اٿن ته:

پينگهي منجهارون ”پهلوان“،
اچي سورتيا سونهان منوان،
اهي ڳالهيون ڳجهيون ڪنهن کي چوان،
سڪندي عمر ساري ويسر.

فقير سائينجن ان متعلق وڌيڪ فرمائين ٿا ته:

پينگهي منجهارون ڀرتو آئي قدم ڪڙڪو ڪيو
رينجهي تن سان روح ويو دل دست دلبر جي پئي

فقير صاحب ننڍڙي لاکون ئي پينگهي منجهه ئي ”عشق ڪاريهر“ جا گهايل ٿي چڪا هئا. پاڻ روز ازل کان وٺي عاشق الله، عاشق رسول ﷺ ۽ صوفي درويش هئا. ان ڳالهه جي گواهي ڏيندي پاڻ فرمائين ٿا ته:

صورت پرين دا ”پهلوان“، ديدم حسن شاه جهان،
ڪيڙي زمين و آسمان، سيڙا ملاقات ٿيا اول

انهيءَ مان ثابت ٿيو ته:

جڏهن نه زمين هئي نه آسمان، فقير سائين ان وقت اها صورت ڏني ۽ ملاقات ماڻي، مطلب ته ان وقت کان وٺي پاڻ کي مجلس محمد ﷺ حاصل ٿي.

مجلس محمدي ﷺ هر جاءِ سج مثل روشن آهي ۽ ان مجلس جو طالب، ان جي حضور ۾ ان ڌري برابر آهي، جيڪو سج کان، ڪڏهن به جدا نه ٿو ٿئي.

حديث شريف ۾ آهي ته:

”من راني رايه الحق ان الشيطان لا يتمثل ربي“.....

يعني: ”جن مون کي ڏٺو، ان گویا خدا کي ڏٺو، ڇو ته شيطان متهنجي صورت ۾ ڪڏهن ظاهر نه ٿي سگهندو.“ ۽ ارشاد الاهي آهي ته:

”ههنا مقام مکتون لا یمسه الا المطهرون.“

يعني: ”هي اهو پوشيده مقام آهي، جنهن تي پاڪ ماڻهو ئي پهچن ٿا.“

نتيجه:

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري ﷺ ننڍي هوندي کان ئي فرمان بردار محنتي، باهمت هوشيار ۽ باڪردار شخصيت جا مالڪ هئا. پاڻ ننڍپڻ کان ئي نرم لهجي ۽ شفقت پري نظرن سان نهايت خوبصورت انداز ۾ گفتگو ڪندا هئا. ننڍن ٻارن سان راند روند ڪونه ڪندا هئا. پاڻ هر وقت ڳنڀير ۽ اونهي خيالن ۾ رهندا هئا.

جيئن پاڻ فرمايائون ته:

”خود خيال خاموشي رهي، تو ست ڪهو مغرور هئي،

سير سبحان الذي وحدت اندر وهلور هئي.“

حقيقت ۾ اهي ڪامل انسان آهن، جيڪي پاڻ کي موت کان اڳ ماري وجود جو ورق ڌوئي، حقيقي مالڪ کي اوڏو اچن ٿا ۽ فرمان الاهي آهي ته:

”موتو قبل لان تموتو“

يعني مړۍ کان اېږ مري وچ.

ان باري پر فقير صاحب جن به فرمائين ٿا ته:

"جستن آوندا ډکږي ڏيندا، پر سر نازک ناز سهيندا،

پهلي موت ضرور مرجي، منصب پايا."

دراصل طالب الموليٰ پهريان موت کي اختيار کړي موت جو پيالو
بيخي ټوټه ان جو نفس مري وچي ټوټه دل زنده ٿي پټي ٿي. روح نفس کان
خلاصي حاصل کړي ټوټه توحيد الاهيء پر غرق ٿي وچي ټو تذهن
سندس وجود پاک ٿي وچي ټو
فقير سائين فرمائين ٿا ته:

"ماري مناجح نفس کي، توحيد سان تابع کجي،

پعمال ٿي سوري سهي، یت نت نوايو سورهن."

حديث شريف آهي ته:

"نفسه فقد عرف ربه من عرف نفسه بالفتاء فقد عرف ربه بالبقاء."

ترجمو: "جنهن پنهنجي نفس کي سچاتو ان پنهنجي رب کي سچاتو ۽ جنهن
پنهنجي نفس کي فنا سان سچاتو ان پنهنجي رب کي بقا سان سچاتو."
نفس جي مړۍ يا قتل ٿيڻ مان مراد آهي ته هو شرڪ، كفر، حرص،
حوص ۽ تکبر کي ڇڏي ڏي ائين ڪرڻ سان، سمجهڻ گهرجي ته
ڪامل مرد جو نفس دنياوي لذتن کان پاک ٿي وچي ټوټه صفائي قلب
سان، پاک روح، معرفت جي عبادت پر مشغول رهي ټوټه نفس اماره، نفسي
مطمئن ته جو درجو حاصل کري ٿو.

فقير سائينجن ننڍي هوندي کان ئي عشق الاهيء پر محو هوندا هئا.
پاڻ فرمائين ٿا ته:

ننڍي لاءِ نينهرا لاياءِ، پلشي ڏک "پهلوان" پايا.

هنڙين ميلا دا مهل آيا، تبون آون دا سنيها گهل.

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمہ اللہ ننڍپڻ کان ئي صفائي پرهيزگاريءَ کي تمام گهڻو پسند ڪندا هئا.

تعليم و تربيت
ارشاد آهي ته:

وعلما من الدين علما

يعني: ۽ مون کان انهن کي معرفت علم لدني حاصل آهي.
حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمہ اللہ جڏهن ڇهن ورهين جا ٿيا ته دنيا جي ظاهري دستور مطابق سندس والد محترم کيس ڳوٺ جي مولوي صاحب وٽ تعليمات قرآن پاڪ حاصل ڪرڻ لاءِ ويهاريو. پاڻ جڏهن صبح جو مولوي صاحب وٽ سبق وٺڻ لاءِ حاضر ٿيا ۽ قرآن پاڪ حفظ ڪرڻ شروع ڪيائون ته مولوي صاحب حيرت ۾ پئجي ويو. اهو عجب نظارو ڏسي سندس والد محترم سان احوال ڪيو ته اوهان جو فرزند ڪنهن عامل ۽ ڪامل استاد کان درس حاصل ڪيل آهي جيئن صوفي صاحب جن پاڻ فرمايئين ٿا ته:

هويا حضرت عشق منادي سڏ استاد ذاتا استادي
وهواه سبق سکايا هادي پڙهه ”پهلوان“ سنڀال

مولوي صاحب جي وائڻان اهڙي عجيب خبر پڌي سندس والد محترم ڪجهه دير خاموش رهيو پوءِ اهو پينگهي وارو عجب نظارو ياد آيو ۽ چيائين ته سندس فرزند عاشق الله عاشق رسول ﷺ ۽ ڪامل هستي آهن. ان متعلق صوفي صاحب وڌيڪ فرمايئين ٿا ته:

ڪول ڪتابان لفظ دکايا سبق ثبوتي صنم سکايا
جب مين اس ڪا مطلب پايا هونما مثل چڪور.

سائينجن نور قرآني سان روز ازل کان روشن ٿي باقي تعليمات کي ترڪ ڪيو ڇو ته الله جي ڪامل درويشن کي دنياوي علم جي ڪا به ضرورت ڪانه هوندي آهي.

والد محترم جو وصال

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي قادري رحمۃ اللہ علیہ جدھن ڏھن ورھين جا ٿيا ته سندس والد بزرگوار هن فاني دنيا مان رحلت ڪري دار البقا ڏانهن راهي ٿيا. حضرت صاحب کي والد جي جدائي جو گھڻو صدمو رسيو. اڪثر اڌ رات جو اڪيلائيءَ ۾ قبرستان وڃي پنهنجي والد سائين جي مزار تي حاضري ڀريندا هئا ۽ اتي گھڻو وقت رياضت ۽ عبادت ۾ گذاريندا هئا. صبح ٿيڻ شرط واپس پنهنجي جاءِ تي هليا ايندا هئا.

اهو قبرستان جتان ان زماني ۾ سڄ لھڻ کان پوءِ ڪو ماڻھون گذري ڪو نه سگھندو هو. پر صوفي صاحب ننڍي هوندي ئي هر رات ان قبرستان ۾ ايندا ويندا هئا. چو ته الله وارن ڪامل هستين جي ويجهو ڪوپوت يا بلا اچي نه ٿو سگھي. ان لاءِ جو انهن درويشن جو خيال عشقِ الاهيءَ ۽ وحدانيت ۾ محو هوندو آهي.

جيئن پاڻ فرمائين ٿا ته:

”عشق جنهن دي اڱڻ آوسي، پردي وچ پھڻا پوسي.
نت نٿت درد نهايت کاوسي، عشق ٺھين آسان
جتان لڳيئي سي وت چاڻن، اور نه چاڻن عام برھ بنايا بي آرام“

هڪڙي رات سائينجن کي گھر وارن بستري تي نه ڏسي، پريشان ٿي ڳولڻ لاءِ نڪتا. کيس ڳوليندي ڳوليندي قبرستان ڏانهن رخ ڪيائون، جدھن قبرستان جي ويجهو پهتا ته فقير سائينءَ کي مستن وانگر ڏسي حيران ٿي ويا ۽ کانئن سوال ڪيائونس. پر پاڻ سوال جو جواب ڪو نه ڏنائون ۽ خاموشيءَ سان گھر موٽي آيا.

جيئن پاڻ فرمائين ٿا ته:

”خيش قريب عزيزان ڳڻيان،
بي پرواهان دي پرڻييان،

حضرت صوفي رند علي فقير صوفي قادري

فقير بابو غلام سرور عرف سائين پهلوان فقير صوفي قادري

موجوده سجادہ نشين

درگاہ حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي قادري

چيکب آباد

ان واقعي کان پوءِ ڪيڏانهن به ڪونه ويندا هئا.
 پاڻ ننڍپڻ کان ئي ڏينهن جو زماني جي ڪم ڪار کي عين فرض
 سمجهي. سهڻي نموني سان سرانجام ڏيندا هئا ۽ رات جو واحد جي
 وحدانيت ۾ گذاريندا هئا.
 ان لاءِ پاڻ فرمايائين تڏه:

”پهلوان“ هڪو هڪ وحدت،
 رک رمز اهائي ثابت،
 شب خيزي نال محبت،
 ديتا بهتسر برهم بهالي

حديث شريف ۾ آهي ته:

”من عرف الله لم يكن له لذة مع الخلق“

يعني: جنهن الله تعاليٰ کي سڃاتو پوءِ ان کي خلقت جي وچ ۾
 ڪجهه لذت نه ٿي رهي.
 فقير صاحب جن جو به اهو ئي خيال هوندو هو ته اهڙي ڳجهي عبادت
 جي ڄاڻ ڪنهن کي به نه پوي

شادي مبارڪ ۽ اولاد

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمته الله عليه جون ٻه شاديون
 هيون پهرئين گهر مان کيس ٽي فرزند هئا.
 1- سائين رمضان فقير صوفي القادري رحمته الله عليه.
 2- سائين مدد علي فقير صوفي القادري رحمته الله عليه.
 3- سائين خاوند بخش فقير صوفي القادري رحمته الله عليه.
 ٻئي گهر مان کيس چار فرزند هئا.
 1- سائين رند علي فقير صوفي القادري رحمته الله عليه.
 2- سائين لطف علي فقير صوفي القادري رحمته الله عليه.
 3- سائين حاجن فقير صوفي القادري

4- سائين صحبت علي فقير صوفي القادري

انهن فرزندن مان فقط حاجن فقير هن وقت حال حيات آهن. باقي سڀ فرزند هن فاني جهان مان لاڏاڻو ڪري دارالبقا ڏانهن سڪونت پذير ٿيا. سائين جن جا فرزند پنهنجو هٿ پاڻ هئا. حقيقت ۾ سائين جن جي اولاد ڪنهن به لفظي تعريف جي محتاج ڪانه هئي.

شاعري

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري ظاهر دست بيست ٿيڻ کان اڳ ئي پاڻ شاعري ڪندا هئا. سائين جن هفت زبان صوفي شاعر آهن. سندس شاعريءَ ۾ سرمستي، عاجزي ۽ انڪساريءَ کانسواءِ حمد تعريف خدائي ذوالجلال، مداح، سرور ڪائنات ۽ ثناء پنهنجن پاڪ ۽ صفت مرشد پاڪ، هم اوست به شامل آهن.

دراصل فقير صاحب جيڪي به شعر چيا آهن سي اڪين سان مشاهدو مٿي حقيقت پيش ڪئي اٿن.

سائين جن جي شاعريءَ جو گهڻو داستان غائب ۾ داخل ٿيو، ڇو جو پاڻ هن فاني جهان مان گهٽ لاڳاپو رکندا هئا. جيئن فرمائين ٿا ته:

”دنيا چور خزانہ خواہش، دست بردار ٿيوسي
عزت، لذت، منصب، منتا، طرحين ترڪ ڪيوسي،
دردان هوش گوايا، ڪييا محو محبت.“

فقير سائين پنهنجي محبوب سان عشق، ذوق ۽ محبت جي خاطر دنياوي لذتن کي ترڪ ڪري پنهنجي حقيقي مالڪ جي طلب رکي، جيئن پاڻ وڌيڪ فرمائين ٿا ته:

”پهلوان“ نه سانگي دور وڌگر، اس دنيا کي عزت اعليٰ قدر
مولا ميل مهر سي وه دلبر، جس ڪا شان هئي صاحب عرب عجم.

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري شاعري نه ننڍين

کان ئي ڪٿي پر سندس شاعريءَ جو گهڻو حصو محفوظ نه رهي سگهيو. جڏهن سندس وڏو فرزند سائين رمضان فقير رحمہ ٿورو وڏو ٿيو ته پاڻ ڪجهه تعليم حاصل ڪرڻ کان پوءِ سائين جن جي شاعريءَ کي محفوظ ڪري هڪ ننڍو ڪتاب تيار ڪيو. جيڪو ”دعوت العشق“ جي نالي سان مشهور ۽ محفوظ آهي. جنهن کي سندس فرزند حضرت رند علي فقير صوفي القادري رحمہ هن کان اڳ به دفعا پريس مان ڇپرائي منظرِ عام تي آندو آهي.

دست بيعت

فرمان الاهي آهي ته:

”يا ايها الذين امنوا تقوالله وابتغوا اليه الوسيلة“

يعني: اي ايمان وارو! الله تعاليٰ کان ڊڄو ۽ ان جي طرف وسيلو ڳوليو. حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمہ جن کي پنجنهه 35 سالن جي عمر ۾ دست بيعت ٿيڻ جو شوق جاڳيو ۽ ڪامل مرشد ڳولڻ لاءِ ڪجهه سير و سفر به ڪيائون.

جيئن حديث نبوي صلى الله عليه وسلم آهي ته:

”الرفيق ثم الطريق“

ترجمو: ”پهريون رفيق جي تلاش ڪريو پوءِ رستي تي هلو.“
انهيءَ متعلق حضرت خواجہ غلام فرید رحمہ فرمائين ٿا ته:

”تتي چوگڻ ٿي چوڌار قرآن“

هند، سنڌ، پنجاب دي ماڙ قرآن،

سج، شهر بحر بازار قرآن،

متان يار ملي ڪنهن سانگ سبب“

انهيءَ سبب پاڻ سيوهڻ شريف ۾ حضرت لعل شهباز قلندر رحمہ جي زيارت ڪيائون. سڄل سرمست رحمہ، بيدل فقير رحمہ ۽ راڻي پور جون زيارتون ڪري واپس پنهنجي آستان تي آيا. ڪجهه ڏينهن گذرڻ بعد

سندس ڳوٺ کان ٿورو پري ڪنڊو خان جي ڳوٺ ۾ جناب عزت المعاب سلطان العارفين حضرت سيد رکيل شاھ صاحب نوراني صوفي القادري رحمہ اللہ جن آيل هئا ته انهيءَ ڳالهه جي خبر...

سائين جن کي پيشي ته پاڻ ۽ ملنگ فقير گولائي جيڪو هميشه خدمت ۾ گڏ هوندو هو ساڻس گڏجي زيارت لاءِ آيا ۽ ديدار لاءِ بيحد منتظر هئا. ڪجهه گهڙيون گذرڻ کان پوءِ مرشد سائين جي شاهي ڪچهري منعقد ٿي. ڪچهريءَ ۾ سڀ ماڻهو حاضر ٿيا ۽ فقير سائين به باادب ٿي، ڪجهه پريرو ٿي ويٺا. حضرت پير ڪامل مرشد روضي سان نهاري ڏٺو ته اکيون اکين سان لڳي ويون ۽ دل ۾ پڪ ٿي ته مون کي ڪامل مرشد ملي ويو ۽ فرمايائون ته:

”مرشد ميڏا عاشق اعليٰ،

رهبر رکيل شاه ڏنم.“

پاڻ ملنگ فقير کي حڪم ڪيائون ته توهان مالڪن کي منهنجي دست بيعت جي لاءِ عرض ڪريو ۽ ٻڌايوس ته فقير شاعري به ڪندو آهي. ملنگ فقير بيڪدم اٿي حڪم کي بجا آڻيندي عرض ڪيو جيڪو مالڪن قبول فرمايو ۽ فقير صاحب سان مخاطب ٿي، سندس شاعري ٻڌڻ لاءِ حڪم ڪيو. آمر موجب فقير سائين جن ”الف“ کان وٺي ”ي“ تائين سي حرفي ٻڌائي جنهن کي سائين جن غور ۽ خاموشيءَ سان ٻڌو ۽ فرمايائون ته ”تون رات جاڳيندڙ آهين ڇا؟ فقير سائين نهايت عاجزيءَ سان عرض ڪيو ته:

”قبلا سائين مان ته ڪاھل آهيان، حضور جن پنهنجي

ڪرم نوازي ڪن“

جيئن پاڻ پنهنجي شاعريءَ ۾ به فرمائين ٿا ته:

”مان ته اصل ڪٿون لوھ ٽڪارو پارس منهنجو پرين پيارو،

مرده فقير فتح پور واري فيض والا درياھ ڏنم“ ايتري ۾ ڪچهري

برخاست ٿي ته مرشد سائين، فقير کي پنهنجي تنهائيءَ واري

جاء پر گهراڻي. تلقين فرمائي ۽ ذڪر الاهي ڏيئي دست بيعت ڪيو.

جيئن پاڻ فرمايائون ته:

مستي مٿي ميران پور والا، شاهه رکيل هٿ پيتم پيالا، پر
پر ڏيندا عاشق اعليٰ، سائي سرڪ پيار دا هٿي،
ظاهري دنيا واري لاءِ مرشد جو هجڻ لازمي آهي. حديث شريف ۾
آهي ته:

”من لاشيخ له فاشيخ هو الشيطان“

يعني: ”جنهن کي مرشد نه آهي، انهيءَ جو مرشد شيطان آهي.“
مرشد سائين، فقير صاحب جي راهنمائي ڪري رهبر ٿي راه
ڏيکاري، پر پور فيضياب ڪيو جيئن فقير سائين فرمائين ٿا ته:

”فتح پور ۾ ميرا هٿي مرشد بحال،
پيري مغان دست ديءَ دلال،
نظر سي ڪيڻا ”پهلوان“ ڪونهال،
دڪايا سڪايا هٿي قلبي ذڪر.“

فقير سائين پنهنجي پير مرشد محبوب سائين جو روز ازل (ميثاق)
کان پڪو ۽ سچو عاشق هو، جيئن پاڻ فرمايائين ٿا ته:

”هٿي مرشد ميڏا شاهه رکيل،
مٿين دست ڳڏا ميثاق مهل،
مطلوب ملو سمي روز ازل،
اهواج ڪلهه دا مذڪور ٺهين.“

مرشد سائين به مٿن گهڻو مهربان هوندا هئا. فقير صاحب پنهنجي
ڪامل مرشد کان اسم اعظم ذڪر الاهي ملڻ سان، سندس اندر ۾ عشق
مولا جو اولئو ڪري اتيو جو پنهنجي جوان موهي ۽ صبر سان برداشت
ڪيائون. ان متعلق پاڻ پنهنجي شاعريءَ ۾ فرمائين ٿا ته:

اندر عشق امازيان مارڏتا، اهو مڇ محبت پارڏتا.
لونه لونء وچ اولنبي اٿارڏتا، اهو آگ نهنين هئي اجها وڻ دا.

فقير صاحب حقيقي عشق جي آراهه ۾ گهڙي پيو. پاڻ ڏينهن رات
واحد جي وحدانيت ۾ گذارڻ لڳو. پاڻ اڪثر مخفي حالت ۾ رهندا هئا.
جيئن پنهنجي سي حرفيءَ ۾ فرمائين ٿا ته:

”ڪافون ڪار ڪرن ٿا، چورن واري چال،
لوڪن کان لڪيا وٺن، بندوق ۾ برحال
عمل عملن صالحن ٿيا، نيڪي سان نهال،
لڏائون ڳجهي ڳالهه، وڃي ڌر پڳا ڏئي سان.

ايتري قدر جو هڪ ڌرو به ظاهر نه ڪيائون

”هڪ هڪ پيو صبر،
آهي مردن جو مرڪ“

باوجود انهيءَ جي اڃان به ڪنهن کي خبر نه پئي ته پاڻ ڪو ڪامل
مرد ۽ صوفي درويش آهن.

راز و نياز جون ڳالهيون

هڪ دفعي فتح پور شريف ۾ جناب عزت المعابد سلطان العارفين،
حاضر پڙ نور عارف عامل هاديءَ ڪامل، نور اعليٰ حضرت صوفي سيد
رڪيل شاهه صاحب صوفي القادري جن پري ڪچهريءَ ۾ فقير
صاحب سان مخاطب ٿي فرمايائون ته:

”حاجي سڀ وڃن ٿا حج ڪرڻ مڪي مديني شريف ڇو نه اسان به
گڏجي حج ڪري اچئون“ فقير سائين نهايت عاجزيءَ سان عرض ڪيو
ته ”قبلا سائين! مالڪ جن پلجان وڃن، منهنجو حج ته هتي فتح پور
شريف ۾ مالڪن جي زيارت آهي. جيئن پاڻ پنهنجي شاعري ۾ به
فرمائين ٿا ته:

"پيشمار شهابان وانگر، ٽيون مٿڪون اڪيان،
ويڪان پيري مغان دا صورت مٿين چهر سڀو چاٽڪان.
ويڪان ويڪان رڄ نه ٿيوي اڃان نيڻ نهايت بڪيان
ڪمب رخ مهتاب ميڙي پيري مغان دا مٿين ڪر ديدار نه ٿڪان.
آگي صوفي "پهلوان" ٿير حج هزارين لڪان"

سائين جن ان گفتگو کان پوءِ هاسو مبارڪڪڻي زمين تي وڌي ليڪ
ڪڍي ۽ فرمايائون ته، "فقير هتان ٿپ!"

فقير صاحب ادب سان عرض ڪيو ته قبل سائين! سائين جن اڳتي
ٿين ۽ اسان پٺيان هلڻ لاءِ تيار آهيون" اڃان به مالڪ سائين رازو نياز
جون ڳالهيون ڪندي وڌيڪ فرمائين ٿا ته:

"جبل چا سان ٿڪبو آهي؟"

ايتري ۾ فقير سائين با ادب عرض ڪرڻ لڳو ته "قبل سائين! جبل
اڪين جي "پنڊرين سان ٿڪبو آهي" وڌيڪ فرمايائون ته: ڪاري رات
هڪ جبل جي مثل آهي، ان کي اڪين جي اوچاڱن سان ٽڪي ڏينهن
ڪرڻو پوندو آهي"

اهي انسان جفاڪش ۽ جهاد وارا مرد مجاهد آهن، جيڪي سڀ
نفس خيالات ۽ خواهشون ڀوڙهي هٽائين ٿا. انهن مرد مجاهدن کي هر
وقت هميشه پنهنجي مولا سائين ۽ محبوب مرشد پاڪ جي يادگيري ۽
تارتشوار لڳل هوندي آهي.

جناب امام عالي مقام حضرت علي عليه السلام جن جو فرمان آهي ته:

"اڌ رات جو مني نند ڳٽائي، ذڪر مولا ڪرڻ افضل ترين عبادت آهي،
سڄي دنيا نند ۾ هوندي آهي اڌ رات جو آسمان ۾ قدرتي چاندي جهڙي
سفيد ۽ وڻندڙ روشني ذڪر ۽ فڪر وارن کي نصيب ٿيندي آهي"

جڏهن فقير اسم الله جي ذڪر ۾ مشغول رهي ٿو ته ان جي بدن جو هر
هڪ وار زبان کولي ٿو ۽ جوش ۾ اچي ..... الله الله ڪري ٿو ۽ ان جي دل
نمرو هڻي، هو هو پڪاري ٿي ۽ روح هوالحق جو فریاد ڪري ٿو ۽ نفس

ان ورد ۾ مشغول ٿي وڃي ٿو ”رينا ظلمنا انفسنا“ ۽ اسم الله جي وجود جي مشق محبوبي ۽ معشوقي مرتبو رکي ٿو. انسان جي وجود ۾ به ڊم آهن. هڪ اهو جو اندر وڃي ٿو ٻيو اهو جيڪو ٻاهر اچي ٿو. انهن جي مٿان ٻه فرشتا مٿڪل آهن. جڏهن انسان اندر جي طرف ڊم وٺي ٿو ته مٿڪل الله تعاليٰ جي حضور ۾ عرض ڪري ٿو اي پروردگارا مان اندر ڊم قبض ڪريان يا ٻاهر وڃڻ ڏيان؟ ڊم جڏهن ٻاهر اچي ٿو ته به اهو عرض ڪري ٿو ۽ اهو ڊم جو اسم الله جي تصور سان ٻاهر نڪري ٿو ته اهو نوراني صورت ۾ بارگاه الاهيه ۾ هليو وڃي ٿو ۽ مثل موتي جي ٿئي ٿو جنهن جي قيمت جو مقابلو ٻنهي جهانن جي اسباب به نه ڪري سگهندو ۽ اهو بي بها موتي آهي. ان لاءِ فقيرن کي الله تعاليٰ جو خزانچي چون ٿا: حديث شريف ۾ آهي ته:

”الا نفاس معدودة كل نفس يخرج بغير ذكر الله فهو ميت“

يعني: گڻيل ڊم آهن. جيڪو ڊم بغير ياد الاهي نڪري ٿو اهو مرد آهي.

اولياءِ الله هن دنيا ۾ دلي چاهه ۽ چاهت نه ٿا رکن. مگر هن دنيا ۾ گذارڻ جو حڪم بچا آئين ٿا. هو فقط خدا جو طالب آهي. هو جو ڪجهه چاهي ٿو فقط خدا لاءِ. جي ان کي خدا جي نعمت جي به طلب ٿئي ٿي ته محض ان لاءِ جو نعمتون خدا جون ڏنل ۽ ان جو فضل و احسان آهن ۽ فقير صرف خدا جي خاطر ان جي نعمتن جو طلبگار آهي.

فتح پور شريف ڏانهن پنڌ ڪرڻ

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمہ اللہ پنهنجي هادي رهبر محبوب مرشد سائين جي زيارت لاءِ فتح پور شريف تائين پنڌ ويندا هئا. ڪڏهن اڪيلا ته ڪڏهن وري فقراءِ سان ڪري جڏهن اتي پهچندا هئا ته هادي رهبر محبوب مرشد سائين جي حضوري ڪچهري ۾ وڃي با ادب ٿي. سڀني فقراءِ کان پوئتي ويهندا هئا. هڪ ڏينهن پري ڪچهري ۾ فقير سائينجن پنهنجي دستور مطابق سڀني ماڻهن کان

پوئتي وينا ته اوچتو هڪ ماڻهو تڪڙ مان فقير سائينءَ جي اڳيان لنگهيو ته ايتري ۾ پاڻ حضور جن فرمايو ته: ”پري ٿيو، پري ٿيو، پري ٿيو فقير وٽ عشق جي باهه جو ڪورو پري ٿو. متان چر ۾ سڙي وڃو.“ ايتري ۾ سڄي ڪچهري خاموش ٿي وئي. پوءِ پاڻ فقير سائينءَ سان مخاطب ٿي فرمايائون ته:

”صوفي توهان اتان اٿي، اڳتي اچي ويهو متان بيخبر ماڻهو اوهان کي لتاڙن.“

پاڻ مالڪن جي حڪم بجا آوري ڪندي اتان اٿي، ٿورو اڳتي ٿي وينا، مالڪن وري ٻيهر فرمايو ته ”اڃا اڳتي اچو“ ۽ پنهنجي ڀر سان ويهڻ جو اشارو ڪيائون. پاڻ اتان خوف ۽ دهشت مان حڪم بجا آئينديءَ ادب سان محبوب مرشد سائين جن جي ڀر سان اچي وينا ۽ ويهڻ سان ئي با ادب ٿي، پنهنجو ساڄو هٿ وڌائي پيري مغان جي پهراڻ مبارڪ جي دامن ۾ پختو وڌائون ۽ عرض ڪيائون ته: ٿيلا سائين! منهنجي ۽ منهنجي اولاد جي هن دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ به پارت اٿس. اهو عرض سائين جن قبول فرمائيندي چيو ته ”هاڻو فقير ڏمو ڪٽيوسين.“

سبحان الله فقير صاحب پنهنجا ۽ پنهنجي اولاد جا ديني ۽ دنيوي سڀ ڪم پنهنجي محبوب مرشد سائين جي حوالي ڪري پاڻ تارڪ دنيا ٿيا.

جيئن فقير سائين پنهنجي سڀي حرفي ۾ فرمائين ٿا ته:

”دالئون دلا سودل ڪي ٿا ڏيئي سمجهائين،
ومن يتوكل علي الله فهو حسبه نڪي ٻئي ڏانهن واجهائين،
ديني دنيوي ڪم ٿا سڀ سائين ڏي پائين،
سڄا سي آهين، وڃي ڌر ڀڳا ڏئي سان.“

ان باري ۾ قرآن شريف ۾ ارشاد آهي ته:

”افوض أمري الي الله ان الله بصير بالعباد“

يعني: ”مان پنهنجا ڪم خدا جي سپرد ڪريان ٿو، بيشڪ الله تعاليٰ

پنهنجي ٻانهن کي ڏسي ٿو. ۽ فقير سائين جن وڌيڪ فرمائين ٿا ته:

لامقصود في الدارين ڏونهين سنسار ڪنهن هٿ ڇاڻو،
نيتن نعمت "پهلوان"، سڪ ثابت توڙ ٺيڻو.

سائين جن جو اهو ئي واعدو اقرار آهي جو اڃ تائين به فقير صاحب
جي اولاد جي مٿان بيحد مهربان آهن.

فقير سائين جن سال ۾ ٻه ڀيرا فتح پور شريف ويندا هئا ۽ اتي تقريباً
ٻه ٽي ڏينهن رهي، پنهنجي مرشد سائين جن جا قدم مبارڪ چمي.
اجازت وٺي واپس پنهنجي لائڊيءَ (جاءِ يا آستانو) تي ايندا هئا.

تاج پوشي

هڪ دفعي جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ
صاحب جن پنهنجي فقراء سميت محبوب مرشد سائين جن جي زيارت
لاءِ روانا ٿيا. ۽ پنڌ ڪندي خيريت مان اچي درگاه شريف پهتا. دستور
مطابق وقت تي شاهي ڪچهري منعقد ٿي. فقير صاحب پنهنجي فقيرن
سميت مرشد سائين جن جا قدم مبارڪ چمي ڪچهريءَ ۾ ويٺا. مرشد
سائين سندس ۽ فقراء جو حال احوال ورتو. ڪچهري برخاست ٿيڻ کان
پوءِ فقير سائين پنهنجي جاءِ تي اچي آرامي ٿيا. رات جو سڀني فقراء لاءِ
بنيءَ مان ننگر آيو پر فقير سائين لاءِ جيڪو ننگر مالڪ سائين پاڻ
واپرائيو ان طعام مان پنهنجو اوير، خاص فقير جي هٿان ڏياري موڪليو.
پاڻ اهو ننگر نوش ڪيائون.

صبح جو دستور موجب مالڪ سائينءَ جي ڪچهري ٿي. گهڻي پنڌ
ڪرڻ ۽ اوڃاڳن سبب فقير سائينءَ جون اکيون اٽلي پيون هيون ۽ اتي
حاضر ڪو نه ٿي سگهيا. مرشد سائين ڪچهريءَ ۾ کيس ياد ڪيو. پاڻ
اهو حڪم ٻڌندي ئي يڪدم پنهنجي جاءِ تان اٿي، ڪعبه الله شريف
ڏانهن منهن مبارڪ ڪري ٽي دفع آهستي، حيدر حيدر چئي اچي درٻار
۾ حاضر ٿيا. پيري مغان پنهنجي طالب کي ڀر ۾ ويهاري فرمايو ته "اسان

کي طالب توهان جهڙا ڪين؟ پوءِ کيس تاج پوشي ڪرائي. خاص هدايت ڪيائون ته ”هاڻي اوهان ماڻهن کي تلقين ڪري. ذکر الاهي ڏيئي دست بيعت ڪريو. هي فيض امانت تحفو توهان جهڙن سچائي وارن فقيرن لاءِ آهي. چاڪا ته اهي پنهنجي گهڻي محنت، رياضت ۽ عبادت سان حاصل ڪن ٿا. فقير هاڻي پاڻ کي نه لکايو“ مرشد سائين، فقير صاحب تي گهڻو مهربان هئا. جو فيض الاهي جي رنگ سان نوازيائون. جناب امير المؤمنين حضرت امام علي عليه السلام جن اهڙن ئي فقيرن لاءِ فرمايو ته:

”ابصر طريقه وسلك سبيله و عرف قنار و قطع عماره فهو من اليقين علي مثل ضوء الشمس.“

يعني: ان الله جو رستو ڏٺو ان جي راهه تي هليو. ان جي نشانين کي سڃاتو. ان جي راهه جي دشواري کي عبور ڪيو. اهو يقين سان ان درجي تي آهي. گویا اهو سج جي روشني ۾ سڀ ڪجهه ڏسي ٿو.“

دراصل جڏهن اولياءُ الله پهريان جناب حضرت امام علي عليه السلام جي نظر سان ان جي وجود ۾ علم، هدايت، فڪر ۽ تقويٰ پيدا ٿئي ٿو. جهالت ۽ دنياوي محبت ان جي وجود مان نڪري ٿي. ان کان پوءِ اهو تلقين جي لائق ٿئي ٿو ۽ پيغمبر خدا حضرت محمد صلي الله عليه وسلم جن جي بيعت ڪري ٿو پوءِ مرشدي مرتبو حاصل ٿئي ٿو.

اولياءُ الله جي نظر ڪامل آهي ۽ ان جي زبان سيف الله آهي ڪامل جي ڳالهه زبان تان نڪرندي ٿي قبوليت ماڻي ٿي. جيئن حديث شريف ۾ آهي ته:

”لسان الفقراء سيف الرحمن“

يعني: فقيرن جي زبان الله تعاليٰ جي تلوار آهي.

هادي: رهڻا فقير صاحب کي وڌيڪ حڪم فرمايو ته هاڻي اوهان هادي شهنشاهه حضرت سيد صوفي چيزل شاهه صاحب صوفي قادري ڏانهن وڃو. پاڻ حڪم جي تعميل ڪندي با ادب آليا ۽ جناب عزت المعاب حضرت سيد چيزل شاهه صاحب صوفي قادري

ڏانهن روانا ٿيا. سائين جن پاڻ پنهنجي آستانه عاليه تي ڪچهري فرما هئا. جڏهن فقير صاحب ويجهو پهتا ته پاڻ سائين جن، فقير جي محبت ۾ اتي بيٺا ۽ شفقت ڀري نظرن سان خوش آمديد چيائون. ليڪن فقير سائين کي اهو مناسب نه لڳو ته سندن مرشد سائين اٿن. تنهن تي عرض ڪيائون ته ”ٿيلا سائين! اوهان اسان جهڙن ناچيزن جي اڳيان نه اٿو“ تنهن تي مرشد سائين فرمايو ته ”پهلوان“ تنهنجي اڳيان نه اٿون ته ڀلا ٻيو ڪنهن جي اڳيان اٿون؟ فقير سائين ٻيهر عرض ڪيو ته مالڪ سائين ڪنهن جي اڳيان نه اٿن. تنهن تي پاڻ فرمايائون ته ”چڱو ادا ٻيهر ڪنهن جي اڳيان نه اٿنداسين.“ ڪچهري برخاست ڪري سائين جن اٿيا ۽ فقير سائين سان گڏ پنهنجي خاص ڪمري ۾ وڃي ويٺا ۽ محو گفتگو ٿيا. گهڻي دير کان پوءِ فقير سائين کي اجازت ڏنائون. ٻئي ڏينهن فقير سائين پنهنجي محبوب مرشد سائين کان اجازت وٺي واپس پنهنجي ماڳ (جيڪب آباد) رسيا.

امر موجب ٿورا ٿورا ماڻهو دست بيعت ڪيائون بس فقط آمر جو ادب بجا آندائون. فقير صاحب پاڻ کي باطن ۾ رکڻ جي گهڻي ڪوشش ڪندا هئا ته جيئن ظاهر نه لڳيان. اهڙيءَ ريت پنهنجي شاعريءَ ۾ به اظهار ڪيائون.

”لڪڻ لاءِ هिला هزارين ڪيا اٿم

اچي عشق آفت اندر ۾ پيو اٿم.

پر عشق الاهي لڪڻ جهڙي شيءِ ناهي. فقير صاحب نيٺ ظاهر ٿي پيا ۽ پنهنجي باقي حياتي الله سائين جي محبت ذڪر ۽ فڪر ۾ گذاري رهڻي ڪهڻي

جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ الله عليه تمام گهٽ ڳالهائيندا هئا، گهٽ سمهندا هئا. سندن چهرو مبارڪ گهڻي رياضت ۽ عبادت جي ڪري زرد هوندو هُئِين.

پاڻ پنهنجي شاعريءَ ۾ به فرمائين ٿا ته:

”لڳا تير جگر چير لنگهه پار پئي هئي،
دل درد رنگ زرد هيٺان حال ٿئي هئي،
خوشي خواب ڏي خواب ننڊ نينڌين ڳئي هئي،
غم نوش خاموش پيئڻ پيش ڏکان ڏي“

ڪڏهن ڪڏهن پنهنجي يڪ جاءِ ويهي هلڪي آواز سان ٻول
ڪلام به چوندا هئا. مگر انهيءَ سان گڏوگڏ اکين مان تير جاري هوندا
هئن. هر وقت ڏکويل حالت ۾ هوندا هئا. جيئن پاڻ فرمائين ٿا ته:

”دلڙي مٿي ڏي باند هئي، ساعت نه هڪڙي واند هئي،
روڻ اسان ڏي راند هئي، ڪن سامهه ڀر سڌڪيان اچل،
هوئي دانهان ڪريندي درد دل جل جل جدائي داهيل،

فقير سائين سادو سفيد پوشاڪ ڏيکيندا هئا ۽ سادو کاڌو کائيندا
هئا. صفائي پرهيزگاري پاڪائي يا وضو يا ادب، سخاوت ۽ سچائي
اختيار ڪندا هئا. هر وقت دانشمند، باهمت ڪامراني سان اُجاگر هئا.
ننڍن ۽ وڏن سان پيار ۽ اخلاق سان ملندا هئا. سخي ايترا هئا جو ڪو
به ماڻهو وٽن ايندو هو ته کيس بامراد ڪندا هئا. فقير صاحب پنهنجي
ٻني ٻاري جو ڪم ڪار به عبادت سمجهي پاڻ ڪندا هئا.
انهيءَ متعلق فرمايو اٿن ته:

”لامئون ليڪا يار سان ويهي ڪجهه نه ڪن،
الله ڀرڙي ٿي رحمتن اهائي طلب رکن،
منهن ڏيئي موئن ۾ اهي ڪشيد ٿي ڪٽن،
ڪري حياءُ سان هئن، وڃي ڌر ڀڳا ڏئيءَ سان“

فقير صاحب جن جي ڪرامت مان جيڪو به ان وغيره ٿيندو هو سو
نگر ٻئيءَ لاءِ رکي ڇڏيندا هئا ۽ جڏهن فقراءَ وٽس ايندا هئا ته انهن لاءِ

ننگر پاڻي، جو بندويست پڻ پاڻ ڪندا هئا. پاڻ ڪڏهن به ڪنهن سائل کي خالي هٿن نه موٽايائون.
ارشاد الاهي آهي ته:

واما سائل فلا تنهر

يعني: پوءِ ڪنهن به سائل کي چڙب نه ڏيو.

جڏهن مالڪن طرفان تاج پوشي ڪرايائون ته پوءِ زماني جي هلي چلي ۽ ڏيتي لپتي پنهنجي وڏي فرزند سائين رمضان فقير رحمۃ اللہ علیہ جي حوالي ڪيائون. فقير سائين فرمائيندا هئا ته هن دنيا ۾ جيڪا به دولت آهي سا ڏونڊِ مثل آهي ۽ هن جا طالب ڪُٿا آهن.
حديث شريف ۾ آهي ته:

"الدنيا جيفة طالبه كلاب."

يعني: دنيا ڏونڊِ آهي، ان جا طالب ڪُٿا آهن.

واضع رهي ته الله تعاليٰ ان فقيرن کي جي اسم الله جي حاضرات جا صاحب آهن. کين اها قوت عطا ڪئي ته اگرچہ اهي چاهين ته غيب الغيب جو مٽڪل ۽ علم ڪيميا جا مٽڪل سنگِ پارس کي جيڪو لوهر کي سون بڻائي ٿو اُتي انهن کي ڏيئي سگهن ٿا. پر اهي اهل الله فقراء جيڪي هميشه ظاهر ۾ غني دل ۽ باطن ۾ مجلسِ نبوي صلي الله عليه وسلم جن جي خدمت ۾ حاضر ٿين ٿا. اهي مٽڪلن جي مراتب قوم ڪيميا ۽ سنگِ پارس جي طرف نظر ڪئي به نه ٺهاريوندا. پر اهي فڪر فائد سان پنهنجو خون جگر کائين ٿا. ڇو ته دنيا لعنتي آهي.
پاڻ وڌيڪ فرمائيندا هئا ته:

جيڪي مرد مولا وارا آهن سي نفس کي ماري مڃائين ٿا.

جيئن پاڻ فرمايو اٿن ته:

"سمجهايو مون کي پيري مغان، صوفي سڏائج "پهلوان".
چڏ حرص دنيا جي طمع، ڪر صاف دل وارو صحن"

فقير سائين روزانو معمول مطابق ٽي وقت حضوري ڪجهري

پڻ ڪندا هئا. صبح، شام ۽ سماع، ڪچهري ۾ فقراءِ راڳ ويراڳ به ڳائيندا هئا.

فقير صاحب ظاهري پنهنجي سڄي زندگيءَ ۾ نه ڏهاڪي ۽ نه وري چلي ۾ ويٺا. پاڻ گهمندي ٿرندي زماني جي ڪم ڪار کي مدنظر رکندي پنهنجي مولا ۽ محبوب مرشد سائين کي راضي ڪيو. جيئن حضرت شاه عبداللطيف ڀٽائي رحمۃ اللہ علیہ فرمايو آهي ته:

”جهڙو چاليهان نه چاليهه، تهڙو پسڻ پرين جو،
ڪهڙي ڪاتب تو ڪري پٺن مڻي پيهه،
جي ورق ورائين ويهه، ته به حرف مڙوئي هيڪڙو.“

اهوئي جوان مرد ۽ سورهين جو ڪم آهي، جو اندر ۾ نفسي خواهشن ۽ سياهي غير جا سمورا، پرڏا ساڙي خاڪ ڪري پنهنجي نفس کي ماري پاڻ جيان ٿا.

سائين جن جو حليہ مبارڪ

رنگ زردِي مائل

ڪشاده پيشاني

ابرو حلال وانگر

ڊگها چمڪدار وار

وڏيون ڳاڙهيون لال چشم

نڪ نوڪدار

شهپر سنت نبوي ﷺ موجب.

موزون سونهاري مبارڪ، قدرتي رنگ سان گڏوگڏ، مهندي جو ڳاڙهو رنگ به شامل هو.

پير لڪ دار

قد موزون قامت.

اهم واقعات

هڪ دفعي جو واقعو آهي ته جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ فقيري اظهاري کان اڳ ۾ پنهنجي زمين ۾ هر ڪاهڻ لاءِ ويا ته سائين جي مدد لاءِ چار پنج جٽا جوڙڻ سميت گڏ ويا ۽ ڪم ۾ مصروف ٿي ويا. ڇا ڏسن ته پري کان هڪ مست مجزوبي حالت ۾ نظر پئي آيو ۽ رستو ڇڏي فقير صاحب ڏانهن رخ ڪيائين. ويجهو ٿي فقير سائين سان مخاطب ٿيندي هلڪي آواز ۾ چوڻ لڳو ته ”واھ جوان واه! اڃان به پاڻ کي لڪائي هر ڪاهين ٿو.“ فقير صاحب کيس جواب ۾ آهستي جيو ته ”جيڪڏهن تون مون کي ظاهر ڪندين ته آءٌ به توکي هن وقت ئي ظاهر ٿو ڪريان.“ مجزوب اهو ٻڌي خاموش ٿي ويو ۽ با ادب اتان روانو ٿي ويو. ڪجهه وڪون اڳتي هلڻ کان پوءِ نظرن کان غائب ٿي ويو. اها حالت ڏسي سڀئي ساٿي گڏ ٿي فقير صاحب کان ان راز بابت معلوم ڪرڻ پئي چاهيو. پر پاڻ کين اهو راز نه ٻڌايو ۽ فرمايو ته، اهو ماڻهو منهنجو واقف ڪو نه هو جيئن اوهان ڏٺو تيئن مون به“ فقير صاحب جي جواب تي سڀئي ساٿي خاموش ٿي ويا.

اها ڳالهه حق آهي ته الله سائين جا سڄا عاشق هڪ ٻئي کي ڏسن ۽ سمجهن ٿا، پر عام کي نه ٿا ٻڌائين. عابد شخص هر روپ اختيار ڪري سگهن ٿا، ڪي ظاهر ۾ ته ڪي وري باطن ۾.

فقير صاحب جن واصل پلا درويش هئا. مرد ڪامل جي لاءِ ڪجهه به مشڪل نه آهي. هو صاحب عيان آهي. جو ڪجهه ظاهر ۽ پوشيده آهي اهو سڀ کيس معلوم ٿئي ٿو.

هڪڙي ڀيري جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ ۾ ملنگ فقير گولائو (جيڪو هميشه سندن خدمت ۾ گڏ هوندو هو) تنهائي ۾ ساڻس آستانه عاليه ۾ ويٺل هئا. ڳالهائون ڪندي ملنگ فقير حجت ڪري سائين جي پانهن مبارڪ کي ورتو. ايتري ۾ پاڻ جلالي ۾ آيا ۽ فقير جي هٿ کي اڇلائيندي فرمايائين ته ”اسان الائي ڪٿان جا پريم نگر جوڳي آهيون. هن دنيا ۾ ڪنهن سانگ سبب آياسين نه ته

اسان کي ڪهڙي ضرورت هئي هت اچڻ جي، جيئن پاڻ پنهنجي شاعريءَ ۾ به فرمائين ٿا ته:

”سڪ صاف قديمي عشق عجيب
لڳو روز السئي تانگهه طلب
هٿڙي راز رهايو آئي سانگ سبب
آهي آدم ڪئون اسان جو عشق اول
پيو پيچ پنهل سان روز ازل
لکيو لوهه قلم ميثاق مهل“

وصال

حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمته الله عليه کي پنهنجي محبوب مرشد سائين سان تمام گهڻي محبت ۽ عقيدت هئي. پاڻ پنهنجي مرشد پاڪ سان بيحد عقيدت ڪندي فرمايائون ته:

”منهنجو مرشد سڀ جو مرشد آهي. سندس ڪاميلت تي شڪ پنهنجي ذات تي شڪ ڪرڻ آهي.“

هڪ ڏينهن فقير صاحب جن پنهنجي آستان تي ڪچهريءَ ۾ ڪرم فرما هئا ته هڪ فقير فتح پور شريف کان آيو. فقير سائين ايندڙ ماڻهوءَ کي خوش آمديد ڪيو. معلوم ٿيو ته حضرت محبوب مرشد سائين جن جي طبيعت مبارڪ ليڪ نه آهي. اهو احوال ٻڌي پاڻ ڪجهه وقت تائين خاموش رهيا. ٿوري دير کان پوءِ ڪچهريءَ ۾ هٿ مٿي ڪري بارگاهه الاهيءَ ۾ التجا ڪيائون ته: ”يا رب العزت تون رحيم ڪريم ستار غفار ۽ ڪل شيءِ تي قدير آهي. منهنجا پساھ پورا ڪر ته جيئن مان پنهنجي محبوب سائين جي جدائيءَ جو ڏک نه ڏسان. هيءُ دنيا مون کي ناپسند آهي. مان پنهنجي اصل وطن وڃڻ چاهيان ٿو. تون رحم وارو مالڪ مهربان آهين. مون کي آخري صدمي کان بچاءِ جو مون ۾ صدمي سهڻ جي سگهه نه آهي. جيئن مون مسڪين جو احوال مالڪن تائين پهچي.“

دعا بارگاه الاهي ۾ منظور ۽ مقبول ٿي. ٿورن ڏينهن اندر فقير صاحب جي طبيعت مبارڪ ناچاڪ ٿي پئي ۽ وصال جو وقت ويجهو ٿيو ته پاڻ ملنگ فقير سان مخاطب ٿي فرمايائون ته ”افسوس! جو اسان الائي ڪٿان جا مرد هئاسين، ليڪن هن دنيا ۾ ڪنهن به نه سڃاتو.“ اهي لفظ چئي پاڻ پنهنجي وڏي فرزند سائين رمضان فقير رحمته الله عليه کي گهرائي خاص نصيحت ۽ هدايت فرمايائون ته، پنهنجي وصال کان پوءِ مون کي پنهنجي زمين (يعني جتي هن وقت سندس درگاه شريف واقع آهي) اتي ئي رکجو، پنهنجي مقبري مٿان ڪو چادر يا غلاف نه چاڙهجو ۽ نه ڪو چپرو يا ڪولي ٺاهجو. جيڪڏهن مٽيءَ کي مان ڏيڻو آٿس ته هو مالڪ آهي.“ اهي لفظ چئي سال 1358 هجري جمادي الثاني جي ڇهين تاريخ تي سومر ڏينهن صبح جو الين وڳي هن فاني دنيا کان رھلت ڪري دارالبقا ڏانهن راهي ٿيا.

حديث شريف آهي ته:

”الا ان اولياء الله لا يموتون بل سط من الدار الى الدار.“

يعني: اولياء الله مرڻ نه ٿا، بلڪه هڪ جڳهه کان ٻي جڳهه ڏانهن منتقل ٿي وڃن ٿا.

سائين جن جي نصيحت ۽ هدايت موجب حڪم جي تعميل ڪيائون پئي ڏينهن تي ڏسن ته مولا سائينءَ جو عجب نظارو آهي جو سائين جن جي مزار شريف جي مٿان ساڻي رنگ جي چادر پيل آهي پاڻيءَ جون ڀريل مٽيون رکيل آهن ۽ هڪ ملنگ رياضت ڪندي نظر آيو اهائي مولا سائينءَ جو پنهنجي پيارن جي مٿان شفقت ۽ مهرباني

آهي جو دنيا ۾ به ۽ وصال بعد به پنهنجي رحمتن جي برسات ڪري ٿو. ڪجهه ڏينهن گذرڻ بعد جناب فيض المعاب حضرت صوفي سيد چيزل شاهه صاحب صوفي القادري رحمته الله عليه جن فقير سائينءَ جي آستانه عاليه تي تشريف فرما ٿيا. فقير سائين جي وڏي فرزند سائين رمضان فقير کي پنهنجي مبارڪ هٿن سان تاج پوشي ڪرائي، فقير صاحب جو جاءِ نشين مقرر ڪيائون ۽ خاص هدايت ڪندي فرمايائون ته، ”جيئن

فقير صاحب جا مقررہ اصول هئا، توهان به ان جي نقش قدم تي هلجو“
 فقير صاحب مالڪن جو حڪم اڪين تي رکي. باادب عرض ڪرڻ لڳو
 ته، تبلا سائين! اندر حويلي، ڏانهن مالڪ جن، قدم مبارڪ گهمائين.
 عرض قبول ٿيو ۽ مرشد سائين اندر حويلي ڏانهن گامزن ٿيا، جيئن
 حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ پنهنجي پيري مغان جي
 قدم مبارڪ پري اچڻ جي آس هئين بيان فرمائي آهي:

”آوي رانجهن آويده منهن مهتاب وڪاري
 اڳڻ اساڏي تي ول ماهي، قدم مبارڪ پاوي“

ان وقت فقير سائين جن جا گهر ڪڇا ۽ ڪڪاوان هئا، مرشد سائين
 اهي ڪڇا ۽ ڪڪاوان گهر ڏسي فرمائڻ لڳا ته واه جوان واه! مرد
 ڪڪن ۾ لعل ٿي نڪتو“ وڌيڪ فرمايائون ته، واقعي ادا! جهڙو ٿنهنجو
 نالو ”پهلوان“ هو تهڙو ثابت ڪري ڏيکاريو اٿئي.“ اهي لفظ چئي پاڻ
 سائين جن روانا ٿيا.

حضرت سائين رمضان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ پنهنجي مرشد
 پاڪ جي فرمان موجب پنهنجي والد سائين جا نقش قدم ۽ مقررہ اصول
 عين فرض سمجهي سرانجام ڏيندا رهيا، پر فقير سائين ڪي پنهنجي
 والد صاحب جي جدائيءَ جو گهڻو صدمو رسيو ۽ دل جو اوڀر، اندر سانڍي
 ڪو نه سگهيا. درد منجهان ڏانهن ڪري پنهنجي شاعريءَ جي هڪ
 ڪلام ۾ فرمايائون ته:

تل: اڄ وڃڻ لاءِ دل دا جاني، سارا فقر ٿيا ارماني.

1- ڪيٽڻي ڏينهن سومر دي تياري تاريخ چنهن هساري
 ساڏي سيني وچ ٿيا غم جاري اها ماءُ جمادي الثاني.

2- تينو فيض فتح پور مليا، اها هوڪا هر جاءِ هليا.
 سڀڻل سرهاڻي ڪي جليا، تيڪون مليا تاج شاهاني.

3.. درگاه تيڙي تي سوالي، اهي موردن ويسين خالي
فقير فتح پور والي، ڪر رمضان تي احساني

حضرت صوفي رمضان فقير صوفي القادري رحمہ اللہ جي شاعريءَ مان
ڪافي ڪلام هئا. هڪ ڏينهن جناب فيض المعاب حضرت صوفي سيد
چيزل شاهه صوفي القادري رحمہ اللہ فقير سائين سان مخاطب ٿيندي فرمايو
تہ ”اوهان پنهنجي شاعريءَ في الحال بند ڪريو تہ جيئن فقير پهلوان جي
شاعري عام ٿئي“ پاڻ مرشد سائينءَ جي حڪم موجب جيڪي بہ
شاعري مان نڪتل ڪلام هئا، سي بہ غائب ڪري ڇڏيائون. ۽ عشق جو
اوپر اندر رکي ماڻ ڪيائون.

حضرت صوفي رمضان فقير صوفي القادري رحمہ اللہ پنهنجي والد جي
جدائي برداشت ڪونہ ڪري سگهيا ۽ سندس وصال بعد صرف بہ سال
حياتي مائي ۽ وصال جو جام نوش فرمائي، پنهنجي حقيقي مالڪ سان
مليا.

ڪجهہ عرصي کان پوءِ سندس ننڍي ڀاءُ حضرت صوفي مدد علي
فقير صوفي القادري رحمہ اللہ جن کي مالڪن طرفان دستاربندي (تاج پوشي)
ڪرائي سجاده نشين مقرر ڪيو ويو. فقير مدد علي سائين بہ ساڳئي
ريت پنهنجي والد صاحب جا مقرر ڪرده اصول اختيار ڪيا.

ڪجهہ ورهين گذرڻ بعد سائين مدد علي فقير بہ هن ناني جهان مان
لاڏاڻو ڪري داراليقا پر سکونت پذير ٿيا. سائين جن جي ۽ سندس وڏي
ڀاءُ جناب صوفي رمضان فقير رحمہ اللہ جون مزار شريف والد سائين جي
روضہ مبارڪ اڳيان واقع آهن.

ڪجهہ وقت گذرڻ کان پوءِ جناب فيض المعاب حضرت صوفي سيد
چيزل شاهه صاحب صوفي القادري رحمہ اللہ سجاده نشين درگاه فتح پور
شريف جن فقير صاحب جي درگاه تي تشريف فرما ٿيا ۽ حضرت
صوفي رند علي فقير صوفي القادريءَ جن کي دستور مطابق دستاربندي
ڪرائي درگاه شريف جو سجاده نشين مقرر ڪيو فقير رند علي

سائين جن بطور درگاه شريف جي سجاده نشينيءَ جا فرائض پنهنجي پوري ذميواريءَ سان ادا ڪيا.

مختصر حالنامو

جناب حضرت صوفي رند علي فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ سن 1930 عيسوي ۾ پنهنجي اباڻي ڳوٺ رند واهي جاگير ۾ حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ جي گهر پيدا ٿيا.

سائين جن ننڍي هوندي کان ئي سلجڻا، فرمان بردار محنتي، دانشمند، باهمت ۽ ڪامرانيءَ سان اڃاگر هوندا هئا. فقير صاحب جي پنهنجي والد محترم سان بيحد محبت ۽ پيار هوندو هو ۽ سندس والد به مٿس گهڻو مهربان هئا. پاڻ جڏهن چوڏهن سالن جا ٿيا ته سندس والد صاحب هن دنيا کان وصال فرمايو ۽ ائين ئي پاڻ پنهنجي ننڍپڻ جي عمر ۾ ئي والد جي پيار ۽ شفقت کان محروم ٿيا. پر پنهنجي جوان مردي ۽ همت سان والد صاحب جو صدمو برداشت ڪيائون. فقير صاحب ننڍي هوندي ئي رياضت، عبادت، محنت ۽ عشق الاهي ۾ محو هوندا هئا. فقير سائين ظاهريءَ ۾ ڪو به علم پڙهيل ڪونه هئا. پر الله وارن درويشن کي ظاهري علم پرائڻ جي ڪا به ضرورت نه هوندي آهي چو ته عاشقن کي الله تعاليٰ جي طرفان علم لڌني عطا ٿيل هوندو آهي.

فقير رند علي سائين ننڍي هوندي ئي تقريباً ويهن ورهين جي عمر ۾ جناب فيض المعاب حضرت صوفي سيد چيزل شاه صاحب صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ سجاده نشين درگاه فتح پور شريف کان دست بيعت ٿي. جتان پاڻ حقيقي فيض جو پهرو ورتائون. پاڻ پنهنجي سچي رب جي رضامندي خاطر بچين کان وٺي آخري دم تائين ذڪر الاهي ۾ دم عروج نزول سان اسم اعظم پڪاوت سان پڙهي پڪو ۽ پختو ڪيائون. فقير صاحب پنهنجي مرشد سائين جن جو سچو عاشق هو ۽ مرشد سائين به مٿن بيحد مهربان هوندا هئا.

جناب حضرت صوفي رند علي فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ جن

پنهنجي سڄي زندگي والد بزرگ جي درگاه شريف تي رياضت ۽ عبادت ۾ گذاري فقير صاحب سڀ کان پهرين پنهنجي والد صاحب جي مزار شريف جي مٿان ڪڇي ڪوئي لهرائي ۽ پوءِ درگاه جي ڀر سان ڪچا مسافر خانو ۽ لائڊيون ٺهرايون ڪجهه عرصو گذرڻ بعد سندس والد بزرگ جي روضي مبارڪ کي پڪو ڪرڻ جو خيال ۽ شوق جاڳيو. تعمير نٿو شروع ڪرائيندي جڏهن آئرو (چري) تيار ڪري صبح جو بنياد کڻڻ وارا هئا ته رات ٿي وئي ۽ ٻه فقير اتي ئي روضي مبارڪ تي رهي پيا ۽ اوچاڳو ٻرڻ لڳا ته ڪندي نٿو پئجي ويا. آڏي رات جو جناب حضرت صوفي سيد چيزل شاهه صوفي القادري رحمته الله عليه جن فقير صاحب جي درگاه تي ڪرم فرما ٿيا ۽ روضي مبارڪ جو ڪم ڏسي بيحد خوش ٿيا. مرشد سائين پنهنجي خاص فقير سان مخاطب ٿيندي فرمايائون ته "اسان به چڱي موقعي تي پئجي ويا آهيون، چو نه فقير جي رياضت اسان به ڪيون." پاڻ ايترو فرمائي اٿان ٻه سرون کڻي پنهنجي مبارڪ هٿن سان آڻي آڻي ٻه رکيائون. اهڙي طرح روضي جو بنياد پڌي سائين جن روانا ٿي ويا. صبح جو انهن سرن مٿان فقير صاحب جن ڪم شروع ڪرايو. آخر ڪجهه وقت کان پوءِ جيڪو هيٺ روضو مبارڪ آهي، تيار ڪري ڀرسان هڪ عاليشان مسجد ٺهرايائون. جتي هاڻي به الله سائين جا بنده پنج وقت بندگيءَ لاءِ حاضر ٿيندا آهن. فقير سائين درگاه شريف ۾ مسافرن لاءِ ٻه پڪ سروس مسافر خانو ۽ لائڊيون تعمير ڪرايون ۽ پنهنجي محبوب مرشد سائين لاءِ هڪ عاليشان بنگلو تيار ڪرايو. جتي سندن مرشد آرام فرما ٿيندا آهن. مطلب ته درگاه شريف جو سڄو ڪم پاڻ پنهنجي هٿن سان اولين فرض سمجهي سرانجام ڏيندا رهيا. حضرت سيد چيزل شاهه صاحب صوفي القادري رحمته الله عليه فقير سائين تي ايتري قدر مهربان هئا جو نه آڏي ڏسندا هئا، نه مانجهي، بغير ڪنهن اطلاع جي فقير سائين جي درگاه تي تشریف آور ٿيندا هئا. فقير صاحب جن جيڪو به نئون رياضت (ڪم) شروع ڪندا هئا ته سائين جن به انهي ڪم ڏسڻ لاءِ ضرور اچڻ پسند ڪندا هئا.

هڪ دفعي مرشد سائين، فقير سان مخاطب ٿيندي فرمايو ته، "فقير تون اسان جي دل ٺاري آهي، اوهان جي رياضت ۽ محبت ڏسي، اسان تمام خوش آهيون." پاڻ وڌيڪ فرمايائون ته "فقير اسان توتي راضي آهيون، راضي آهيون، راضي آهيون. هر ڪنهن کي الله تعاليٰ اوهان جهڙو اولاد عطا فرمائي. جيڪي پنهنجي والد کي مرشد سمجهي خدمت ڪن." ايتري ۾ فقير سائين باادب عرض ڪرڻ لڳو ته، "قبلا سائين مان ته ڪجهه به نه آهيان، بس هي ته مالڪ سائين جن جا قرب ڪمال آهن، نه ته بندي کي ڪهڙي طاقت آهي."

هڪڙي ڀيري جناب فيض المعاب حضرت صوفي سيد چيزل شاھ صاحب صوفي القادري جن فقير سائين جي درگاه شريف تي تشريف فرما ٿيا ۽ ٿوري دير کان پوءِ مالڪ جن، فقير رند علي سائين ۽ فقراء سان گڏ، فقير صاحب جي روضي شريف ڏانهن گامزن ٿيا جڏهن روضي مبارڪ جي دروازي تي پهتا ته سڀني فقيرن کي دروازي کان ٻاهر بيٺڻ جو حڪم فرمايو، سڀني حڪم جي تعميل ڪئي، مالڪ سائين جن اسلام عليڪم چئي روضي اندر داخل ٿيا ۽ جواب ۾ اندران و عليڪم السلام جو آواز آيو. سائين جن فقير صاحب جي مزار ڏانهن پنهنجو ساڄو هٿ مبارڪ وڌايو. ان کان پوءِ مرشد سائين جي ۽ اندران گفتگو ٻڌڻ پئي آئي. جڏهن ته سڀني فقيرن اها گفتگو ٻڌي، پاڻ ڪجهه وقت کان پوءِ ٻاهر نڪرندي ٿي فرمايو ته: "واھ پهلوان واھ! اڃان به پاڻ کي لڪائين ٿو." ايتري ۾ پنهنجي خاص فقير عرض ڪيو ته قبلا سائين اڃا تائين به فقير سائين پاڻ کي لڪائين ٿا؟ تنهن تي پاڻ سائين جن فرمائڻ لڳا "هاڻو! فقير صاحب اڃان به پاڻ کي لڪائڻ جي گهڻي ڪوشش ڪري ٿو ته جيئن دنيا ۾ منهنجو ڪو نالو نه ٿئي ۽ نه ئي ٻڌي ظاهر ٿيان. جيڪڏهن فقير صاحب ٿورو به راز ظاهر ڪري ته هتي الائي ڇا رنگ ٿين! هي ته مٽيءَ جو مان ۽ فقير رند علي جن جي محنت، رياضت ۽ توڪل آهي، جو پنهنجي فقرائي حال ۾ رنگ لائون. ڏيئا آهن" پاڻ اهي لفظ چئي روانا ٿيا.

فقير صاحب جن جي پنهنجي محبوب مرشد سائينءَ سان بيحد پيار ۽ محبت هوندي هئي ۽ وري مرشد سائين جي به مٿس ايتري قدر مهرباني، شفقت ۽ ڪرم نوازي هئي جو پاڻ فقير صاحب سان مخاطب ٿي فرمائيندا هئا ته، "فقير توهين همت ڪريو اسان توهان سان هر گهڙي هر وقت، هميشه ڏينهن رات ظاهر و باطن ۾ گڏ آهيون."

حضرت صوفي رند علي فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ هڪ نڪ سیرت، ڪامل ولي، درويش صفت انسان هئا.

فقير صاحب جو ڳالهائڻ تمام نرم انداز ۽ خوش اخلاقيءَ سان هوندو هو. ننڍن توڙي وڏن سان پيار ۽ اخلاق سان پيش ايندا هئا. ڪنهن به سائل کي خالي نه موٽائيندا هئا.

حضرت صوفي رند علي فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ جن شفيق ۽ سادو لباس پهريندا هئا ۽ کاڌو تمام سادو ۽ گهٽ کائيندا هئا. ننڊ آرام به ٿورو ڪندا هئا. پاڻ هر وقت صفائي، پيرھيزگاري ۽ پاڪائي، باوضو، باادب، سخاوت ۽ سچائي سان زندگي بسر ڪندا هئا.

فقير سائين کي الله تعاليٰ چئن فرزندن جي رحمت سان نوازيو.

1 - فقير بابو غلام سرور صوفي القادري عرف سائين پهلوان فقير صوفي القادري

(جيڪو هن وقت درگاه شريف جو موجوده سجاده نشين آهي.)

2 - فقير عبدالمجيد سائين صوفي القادري

3 - فقير صحبت علي سائين صوفي القادري

4 - فقير غلام مرتضيٰ سائين صوفي القادري

جناب حضرت صوفي رند علي فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ صاحب جن پنهنجي والد سائين جو عرس مبارڪ هر سال پنهنجي نگرانيءَ ۾ جناب فيض المعاب حضرت سيد چيزل شاھ صاحب صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ سجاده نشين درگاه فتح پور شريف جن جي صدارت هيٺ عقيدت ۽ احترام سان ملهائيندا هئا. ان دوران محفل سماع ۾ صوفيائي ڪلام، سنڌ ۽ بلوچستان جا اديب ۽ پوري ملڪ جا نامور ڳائڻا حصو وٺندا هئا.

جتي هزارن جي تعداد ۾ پوري ملڪ کان سندس معتقد اچي روحاني فيض حاصل ڪندا هئا. فقير سائين جن عرس مبارڪ دوران صوفيءَ جي پانڊيٽرن لاءِ في سبيل الله ننگر جو بندوبست به ڪندا هئا ۽ پنهنجي نگرانيءَ ۾ ننگر تقسيم ڪندا هئا. معمول موجب ڪچهريون به مقرر اصول به اختيار ڪندا هئا.

فقير سائينءَ جي حياتيءَ ۾ ئي سندس سرشد سائين وصال فرمايو. فقير صاحب کي پنهنجي مرشد سائينءَ جي وڇوڙي جو گهڻو صدمو رهيو. انهي کان پوءِ اڪثر سندن طبيعت مبارڪ ٺيڪ نه رهندي هئي. انهيءَ دوران جناب عزت المعاب حضرت سيد صادق علي شاهه صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ سجاده نشين درگاه فتح پور شريف جن جيڪب آباد ۾ پنهنجي بنگلي تي تشریف فرما هئا. جڏهن مالڪن فقير جي طبيعت بابت پڇيو خبر پئي ته فقير صاحب جي طبيعت ٺيڪ نه آهي انهيءَ حوالي سان پاڻ فقير سائين جي درگاه شريف تي ڪرم فرمايا. فقير صاحب کي علاج لاءِ ڪوٺا شهر ويڃڻ جو حڪم فرمايو. فقير سائين امر موجب ڪوٺا ويا. ڪجهه ڏينهن بعد ڪوٺا شهر ۾ ئي 22 آگسٽ 1992ع ڏينهن چنچر، بوقت 4 بجي شام هن فاني دنيا کان رحلت ڪري پنهنجي حقيقي مالڪ سان وصال جو جام نوش فرمايو. سندس مزار شريف پنهنجي والد صاحب جي پيرانديءَ وٽ واقع آهي.

ڪجهه ڏينهن گذرڻ بعد جناب عزت المعاب حضرت سيد صادق علي شاهه صاحب صوفي القادري سجاده نشين درگاه فتح پور شريف جن، فقير صاحب جي درگاه تي تشریف آور ٿيا. فقير سائين جي وڏي فرزند فقير بابو غلام سرور عرف سائين پهلوان فقير صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ کي دستور مطابق دستاربندي ڪرائي. درگاه شريف جو موجوده سجاده نشين مقرر ڪيو. فقير صاحب به پنهنجي والد صاحب جا نقش قدم ۽ مقرر اصول اولين فرض سمجھي سرانجام ڏيندا رهن ٿا. پاڻ سائين جن سورهن سالن جي عمر ۾ جناب حضرت سيد صوفي چيزل شاهه صاحب صوفي القادري رحمۃ اللہ علیہ جن کان دست بيعت ٿيا.

فقير بابو غلام سرور عرف سائين پهلوان فقير صوفي القادري جن پنهنجي والد صاحب جي سالياني ورسيءَ سان گڏوگڏ حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادري رحمہ اللہ جن جو ساليانو عرس مبارڪ پنهنجي نگرانيءَ ۾ جناب عزت المعاب حضرت سيد سرفراز علي شاه صاحب صوفي القادري سجاده نشين درگاه فتح پور شريف جن جي صدارت هيٺ هر سال وڏي عقيدت ۽ احترام سان ملهائيندا آهن. صوفيءَ جا پانڊيٽڙا پوري ملڪ کان هزارن جي تعداد ۾ اچي شريڪ ٿي فيضياب ٿين ٿا.

جناب حضرت صوفي پهلوان فقير صوفي القادريءَ جن جي دربار عاليه شريف جيڪب آباد شهر کان ڏکڻ طرف اٽڪل اڌ ڪلوميٽر جي مفاصلي تي لڳ جانيديرو روڊ سان شاد و آباد آهي.

ڪلام نمبر (1)

ٿل: اعليٰ شان شرف دلبر دا هئي
سهڻل سائين ميڏي سر دا هئي

- 1- عاشق اعليٰ شان امير ايهو ميڏا مرشد مرد فقير ايهو
عارف عامل فاضل پير ايهو سيد آل نبي انور دا هئي.
- 2- گدڻ پاند پياري پارس دا مرشد پيري مغان واهه وارث دا
سچ ظاهر باطل وچ وسدا جائي جو ڪوئي حال اندر دا هئي
- 3- وهوا نال پرين دي پيار ڪيتم ڪر سهڻل ڪون سينگار ڏنم
غم دور ٿيا ديدار ڪيتم اڪيان ڏيک صورت دل نر دا هئي
- 4- "پهلوان" صفت ڪر پياري دا مرشد رکيل شاهه سونهاري دا
هادي وارث هئي ويچاري دا ڪُرت عین اسم رهبر دا هئي

ڪلام نمبر 2

ٿل: آوي رانجهن آوي منهن مهتاب ويڪاوي

اڻڻ اساڏي تي ول ماهي قدم مبارڪ پاوي

1۔ سهڻل تيڏي سڪ وچ مرسان

سر دا سانگا مول نه ڪر سان

بانهن اولار تي ننڍيان ترسان

مولا محب ملاوي

2۔ وهوا واءِ وصل دي گهلي ئي

مفت محبت سانون ملي ئي

رمز ايهارڳ رڳ وچ رليءَ

سدان سڪ سهاوي

3۔ جان سجان تي نيئهڙا لاتم

من مياران مير تي چاتم

رانجهن سائين سچ سچاتم

مرجان چاڪ سڏاوي

4۔ مين ماندي ڪون ميل الاهي

رانجهن تخت هزاري دا سائين

اي ”پهلوان“ نال سدائين

ڪل مل محب الاوي

کلام نمبر 3

تل: اُداسي هون درشن دکا يار مجھکو

پياسي هون پُر جام پلا يار مجھکو

1۔ دھان لپ نہ ہسدي آنکون برسدي

آيا برہ برسر يهي بار مجھکو

2۔ اگر سيس هئي درکار نہ کرتا ہون انکار

جھکائي هوتي ہون چلا تلوار مجھکو

3۔ لگا آگ اندر آنبي اناکر

جدائي جلايانہ کر ڈار مجھکو

4۔ پرين "پهلوان" کو دیدار دي دو

ملي محب منار سردار مجھکو

کلام نمبر 4

تل: اکيان عشق واليان دي ڳوڙها نت ڳڙهن

سڏڪيان سور ڪنهن ڏيندي روز رڻن

1۔ ننڊيان نيٺ ٺهر وهندي عشق اثر

سڪندي سور ڪنهن روزون روز ڪر

ڳجها مرض لڳا ٿيسي ڪون ٺهر

دارون دوست ڪما آب طبيب بڻن

2۔ دل وچ درد ڏڪن جاري زخم جڪن

اڪيان عشق واليان دي ڪيويں آب سڪن

ديدان نال طمع دي پرين طرف تڪن

جهاتيان مار ٺهار تي نيٺ ڪڻن

3۔ اندر عشق پئي نيٺين ٺنڊ ڳئي

اڪيان آب وهاون ڏا ڪوئي ريت رهي

آوت محب ٺا ويسن درد لهي

مين پڪار رهيان سهڻل سڏ سڻن

4۔ اي "پهلوان" سڏي ڪيتا وس وڏي

دلهر بار جدائي والا چورن ڏي

قدمين خاڪ سهڻل دي سرمان سونهن ميڏي

پاوان خوب اڪيان زياده زيب ڪڻن

5- کلام نمبر

تل: ابرو صیف صنم مجگان تیر ماری

سینی پار گیا هو یا زخم جاری

1- مجگان تیر سدا دلبر مار گدا

مجلس محب والا دل کون دام ودا

چلن جیرا سینی وچ رمز ردا

آڑھ عشق اندرایا آگ پاری

2- ابرون صیف ستن چشمان نال چنن

کچل ریھ رسم روزون روزلتن

کالی نانگ زلف ڈنگ مار ونن

وهوا زیب زنج عجب سیند ماری

3- تیڈی طلب طمع وچ مانڈی مست گھمان

چوڑی سورنھین کیون سیج سمھان

ملی محب میکون چپین قدم چمان

دیدان دوست ڈنھین میڈی چشم چاری

4- میڈی کولھ آوی قیرا دوست پاوی

وچڑی گھٹی ڈینھان دی سھٹل گل لاوی

ای "پهلوان" پرین تان قربان جاوی

وارث رک وفا عاجز نال آری

کلام نمبر 6

- تل: ايهو قول ڪيتم اقرار در دلبر دا چوڙ نه ويسان
- 1- سڪ صنم دا ڏتا سودائي خوب خاموش طلب تنهائي
مخفي مجلس ورد سدائي تسبيح چوڙ شمار
دم دم دل دا دؤر پڙهيسان
- 2- مين غلام خادم پنجتن دا زير قدم ٿيوان خاک صحن دا
صدق صدق ٿيوان باب امن دا سيد سام نه وسار
نال ادب دي عرض ڪريسان
- 3- مائل صاف ثناگر بنسان در سخي پنجتن دي پنسان
پڪيا رحمت بهرا گهنسان ڏيسن خير سنڀال
لک پلايون تنهن محب مڻيسان
- 4- برڪت والا باب ايهوئي اڳڻ عجب آفتاب ايهوئي
سرمه صحن تراب ايهوئي ڪجل نيڙين نار
ڪر وت ڏونهين اڪيان پسان
- 5- ساڳي صاف جناب لدوسي آل نبي مطلوب ڳڏوسي
سچ "پهلوان" ايهو چٽو ٻول بدوسي نينهن لڳم نروار
نال توکل دي توڙ نپيسان

کلام نمبر 7

- تل: افراد عمر ګڼي ساري -
 1- مټين ډکړي بکړي پيا سي
 هک ساعت سک دي خاصي
 2- ايها پيژاندر وچ پټي ئي
 سږ سوک کباب جوئئ
 3- هيئي آس اميدان رکدي
 سهڻا حالت ساډي ډکاندي
 4- "پهلوان" پرين دي سانگي
 دل رات ډينهان پټي تانگهي
- مټين سولان نال گذاري
 کيتا اندر عشق ادا سي
 نهين پايادردان ماري
 سينا جوش کنون جل ګڼي ئي
 ميڏا سنډ سنډ هئي آزاري
 تتې طرف تesaډي تکدي
 آء پال صنم هک واري
 خود بدر منير دي وانگي
 آء دوست ډيوين دلداري

کلام نمبر 8

ٲل: انصاف عشق تي ٲي آون ٲا

وچ سنڌ سنڌ سور چڱا وٲا

1 جٲان عشق ازل ٲا آء رها سيني اندر ڏيندا سور سها

نت ننڊيان وانگر نين وها هئي ڪاريگر رمز روٲا وٲا.

2 چاٲون عاشق بي آزار نهين دل درد ڪنون دم ڌار نهين

سهندي نال صبر او بيزار نهين سانگا لائٽي ساهه بچا وٲا

3 اندر عشق اماڙيان مار ڏٲا ايها مچ محبت ٲار ڏٲا

لوءِ لوءِ وچ اولسي اٲار ڏٲا ايها آگ نهين ئي اُجهو وٲا

4 "پهلوان" پچن آيا محب مٲا ايها ڳالهه آئينديان قسم اٲا

ٲارون دست محب ڊي مٲين آٲ ڏٲا ٲوسي رحم ٲرين ڪون ٲلا وٲا.

کلام نمبر 9

- ٹل: آی مبارک ماہ سانون - تاب تیدا پانودا
چوئن مثل محبوب رخ - تیرا تجلا آوندا۔
- 1۔ موصفا صورت صبح ہر شمس لالی لاوندا
روء انور کی تصویر ناز کر وکانودا
- 2۔ سونہن سرور کا سدا ئین حسن حملا پاوندا
کیا کروں صورت صفت حیران ہودل جاوندا
- 3۔ سونہن پر سجدا کیا اوکب نہین سرچاوند
نینہن والیان کون نصیحت کوند کر سمجھاوندا
- 4۔ "پهلوان" صوفی ثناگر مصطفیٰ کی نامدا۔
پر گیا سینا محبت دئی نہین دل ماوندا۔

ڪالم نمبر 10

- ٿل: آرام آڻڻ ۽ زڙڻ - بيلاڪي زهيران زڙڻ ۽ زهيران
- 1- آهان ڪي ڏيڏار ڏيسان آرام عشق ۽ زهيران
الزهيءَ اوھير ڏيسان چمان سميني گوار ۽ زهيران
  - 2- دل سوگھين ھندي تھين قيدار ھي چيئي نئين
معلوم ۽ مرض ڪئين درمان دلير گون ٿوان
  - 3- نيسي مني دردي دوا آڻڻ دوست ڏيڏار ۽ سوا
ڏيرھ نصيب ڪسي موان ۽ زهيران زهيران ۽ زهيران
  - 4- اي "پهلوان" لولي ٿرا پيارا خدا مٿين دلير
سڪين مناف سرور محبوب ماندا ۽ زهيران

ڪلامن نمبر 11

تل: آيم عشق ڪري ٿڌيا ٿيا

سرنگان نت نيهن نچايا.

1- چشمان ڏونهين دلبر واليان فقير ڪرينديان ديد دوناليان

اصل انهن دي چئن دي چاليان چوڙ سيني وچ هنڌيان

زخم ايهون نت سَور سَهايا.

2- مڃگان تير تماامي ماريا اُپرون صيف صفا اولاريا

دلبر ڏاڙي خاطر ڌاريا لٽ ٿر دلڙي ڳڻيان

رڳ رڳ دي وچ رم ز رلايا

3- جنگي حملا حسن ڪريندا اُن عوشا قان تي زور پريندا.

تيخ محبت نال مريندا هرول جيئو مٿيان

محبب مسيح ٿي ويڪو آيا.

4- خويش دلاسي ڏيون آون پند نصيحت ڪر سمجهاون

مٿيان بيڪون محض نه پاون پکي عشق دي پڻيان

جامان جڻيان سو ڳل پهايا.

5- اي "پهلوان" ڪون مفت محبت مليا سهڻي پيري مغان هت

قلبي ڪار ڪماون وحدت صاف سچا تم سنڻيان

اسم اعظم اسمانون پير پڙهايا.

ڪلام نمبر 12

- ٿل: آچي عشق لاتيون - عجب هي بهاريون
ڏنائين ذوق ذاتي - اندر ۾ اٿاريون
- 1- ٿي اظهار آيو قدم عشق پاڻو
سدا سڪ سهايو لڻا غم غباريون
- 2- ٻولي پڪي لات پڇري اندر بات
مردم ڏينهان رات هو هو هونگارون
- 3- قلبي شهودي ورد هي وجودي
سدا سر سجودي تا نور ٿي نهاريون
- 4- صوفي ”پهلوان“ سڪ پڙهايم حرف هڪ
اندر ڪي اُمالڪ الف سان اُچارين

کلام نمبر 13

تل ایہا باہر برہ دی سینی ساڈی ہلدا

ساڈیا جسم جدائی جیرا جان پیا جلددا.

1۔ پنہل کیچ تیاری کیتوئی چوڑ ویچاری

برسر آیم باری اوکا پنڈ جبل دا

2۔ ماٹا محب کریندا نازین نال مریندا

پنہل پیار نہ ڈیندا اسیڈا ساہ تکلدا

3۔ مٹری مفت گھایعی سہٹا ترس نہ آیتی

کیتوئی بیہرواھی اسیڈا دلبر دل دا.

4۔ دوستی دلبر والی اندر آتش ہالی

ڈاڈی ڈک ڈیکالہی - ساڈیا سک سائل دا.

5۔ توہن ساہ نہ سردا ساعت سال گذر دا

پالین حال اندر دا اپٹی ہجر ہنیل دا.

6۔ جانی جانب ہس ہس نیتوئی زوری دل کس

نہین ئی میسٹ دا مس لیکیا روز ازل دا.

7۔ ای "پهلوان" پیارا ہک دم کر نہ وسارا

آیا الست اشارا نہین ئی آج نہ کلہ دا.

کلام نمبر 14

تل: آک سدا استاد حسن دا

ول ول کمر گفتر اریہو

- 1- پال کنون اکیان کب نہین رجدي
نہ ت واجہاون جہاتیان پاون
نہ ت واجہاون جہاتیان پاون
- 2- عاشق عین ڈونہین آپس وچ
نہین نہار تی عذر آلاون
عاشق عین ڈونہین آپس وچ
- 3- دل ذہن اکیان سپ عضوي
کل مقید محبت کیتا
دل ذہن اکیان سپ عضوي
- 4- برقمہ پوش بشر دا آیا
صاف سجاتم صورت ساگی
برقمہ پوش بشر دا آیا
- 5- سچ "پهلوان" نظر کر صورت
نال حکایت هوت لدوسي
سچ "پهلوان" نظر کر صورت

نہ نہ ت یوی ڈار اریہو
ویکٹ چشم ہوشیار اریہو
پیش کرن پچار اریہو
مجگان سانوں بار اریہو
وٹج گڈا وٹج اریہو
دام وڈا دیدار اریہو
آپ کیتا اختیار اریہو
عشق ڈتا اعتبار اریہو
ڈیک اندر انوار اریہو
سینی وچ منیار اریہو

ڪلام نمبر 15

- ٿل: الاهي اذن سي احمد - بنا صورت بشر آيا
 بتا مومن حسن اصلي ڪه وڪس ڪو نظر آيا
- 1- نبي سهڻا ثنا لائق ڪها تعريف خود خالق
 ڪلامي پاڪ حق ۾ حق صحي ثابت خبر آيا.
  - 2- صفت معراج ڪي محفل ڪيڏا هئي مصطفيٰ منزل
 نهين ڪوئي سوا مرسل فلڪ برسير ڪر آيا.
  - 3- محمد سيد ثقلين محابي دوست ڪي دارين
 نبي پنهني هوئي نالين عرش ۾ قدم در آيا.
  - 4- يهي مخلوق سي مولا ڪيڏا هئي مصطفيٰ اعليٰ
 وسيل اُمتي والا شفيع روزي حشر آيا.
  - 5- وڏا ٿو وڏو ڪو دن رات اي مومن محبت ساڻ
 پڙهو صلي علي صلوات بشاني پيغمبر آيا.
  - 6- مبارڪ اي ملا مقصود سدا سک محمدي موجود
 ثنا گر "پهلوان" خوش نود محبت من اندر آيا.

گلام نمبر 16

ٿل: آيا علي بهادر ليڪي مدد پيغمبر

- 1- شمشير علي اُٺايا   پايا هئي شرف ڪعب ٿوڻ هٿا هئي اندر
- اسلام امن بنايا   سائي ۾ خوب خوشتر
- 2- حيدر ڪيئا چڙهائي   مشهور هئي لڙائي
- گُٽ ڪفر ڪو تڙائي   لڪ ڀڄ ڳڻي هين لشڪر
- 3- ڪيئا ڪرم الاهي   بر مرتضيٰ سدائي
- ثابت صفا گواهي   بسولا نبي برادر
- 4- ڪل فقر پيشوا هئي   هادي هئي رهنما هئي
- مطلوب مرتضيٰ هئي   اعليٰ امام رهبر
- 5- مجهول ڪم نصيبي   چوڙي بوهه حبيبي
- حالت صفا حقيقي   پاوي ڪهان برابر
- 6- جو اس گلي ڪو چوڙي   در دوسري ۾ ڏوڙي
- منهن آڀني ڪو موڙي   هئي حال اُس ڪا اُتر
- 7- جس دل ۾ هئي محبت   حيدر ڪا اُخپ ثابت
- ڏس تي نبي شفاعت   پاوينگي روز محشر
- 8- حيدر هئي شان والا   حيدر امام اعليٰ
- حيدر برادرن مولا   ساقي هئي آب ڪوثر
- 9- خواهر علي عنايت   شير خدا ڪا شفقت
- فرمائو نظر رحمت   يا شاه "پهلوان" پر

کلام نمبر 17

تل: اُتایا فتح کا المہاں حیدر

مددگار ہمدم نبی سات حیدر

1- حیدر پڑھا حرف نصر من اللہ مجاہد کی تلوار پایا تجلا

دفع کر دیا دور ظلمات حیدر

2- خندق بدر اُحد خیبر ہلایا زبردست بیر المفتح پایا

متابع کیٹا قوم جنات حیدر

3- بلایا ہٹی مولانی کو عرش پر صلیق یر فلک سیر کیٹا پیغمبر

تا موجود معراج کی رات حیدر

4- واللہ مجھ کو قسم ہٹی خدائی علی مصطفیٰ کونہ دائم جدائی

کہا دم قدم جان جسمات حیدر

5- نظم ”پهلوان“ پڑھ سخی مرتضیٰ کا محبت سی اسناد شیر خدا کا

نِدا کر مدا حی مناجات حیدر

کلام نمبر 18

- تِل: اسمِ اسدِ الله الغالب - علي مددِ پیغمبرِ دا
 علي مددِ پیغمبرِ دا - هئي ساٿي سهڻي سرورِ دا
- 1- تيا اذنِ الاهي رازِ امر
 وهان جايا علي ولي انور
 گهي بيبيءَ بيتِ الله اندر
 ٿي آيا ساٿي ڪوٽرِ دا
  - 2- گهن گهوڙا گهوت تيار هوئا
 ختم سيئي سڀيار هوئا
 جب قدمِ ولاه سوار هوئا
 مقبول تلاوت حيدرِ دا
  - 3- جب علي غزا دا خيال ڪيئا
 ڪر احد، بدرِ پعمال ڳڏا
 شمشير جهلڪ تي جهال ڏتا
 جافتح ڪيئا گڙهه خيبرِ دا
  - 4- جب علي مقابل آتي هين
 اويلاڳ لرزلڪ جاتي هين
 تب ڪافر فتح نه پاتي هين
 دهشت ديلڪ دلاورِ دا
  - 5- جس پر حيدر وار ڪيئا
 سر ڌڙسي جلد اُتار ڏيئا
 شمير لڳا لاچار ڪيئا
 ڪنڌڪاٽ ڪروڙين ڪافرِ دا
  - 6- علي امنِ اسلام دا هئي
 سچ سهڻا شاهِ جهانِ دا هئي
 علي هر مظهرِ وچ وسدا هئي
 اياها صفتِ سيڙي وارثِ دا هئي
  - 7- توحيدِ طريقت ڏسدا هئي
 علي فتح ڪا سائين هئي
 قربان وچان اُنهي رهبرِ دا
 بر حيدر رحمِ الاهي هئي
  - 8- اوسخي اميرِ سدائي هئي
 تيا اعليٰ شان بهادرِ دا

- 9۔ جب سائل آن سوال کيتا
گھن پانھن ڏونھين تي لعل ڏتا
علي نظر سخاوت نال کيتا
ويکوشفت شاه تونگر دا
- 10 درگاه علي کي سوالي هين
سائل کبي نه خالي هين
اوساڻ يقين رجالي هين
علي دست خزانا پروردا
- 11 اسپين مطرب تي تي ڳاندي هون
اسين پڻ گھن ٽڪري ڳاندي هون
ڪر ثنا صفات سناتي هون
سخي حيدر والي ننگر دا
- 12 ”پهلوان“ صفت گوشاه دا هئي
علي حيدر شير الله دا هئي
خوش خادم اي درگاه دا هئي
ڪر سيد مدد ثنا گردا

کلام نمبر 19

تل: برہ بازار پر بیشک - ہوئالیا مہو گئی لک

- 1- محبت پر ہوئامستان اکيلا کڑ رہا هئي جوان
کيئا هئي قيس کو مجنا پلک سونا نہ چوڑا سک
- 2- جسم سي کل جدا کيئا شريعت کو شرف ديئا
بھائايي بنا هوئا کھا قم برا ذني عاشق
- 3- ديئا سر ناز سي دولا صفا سولي اوپر جھولا
هکل سي حرف يي بولا کھا منصور انالحق
- 4- پڑھا کر "پهلوان" هر هر سدا صلوات سيد پر
جسي کي آل کو پرور بلایا دوست ديئا دک

ڪلام نمبر 20

ٿل: ٻڙي روب سي حسن حملا دکاڻيا

هوئا هوش حيران جب عشق آيا.

1- عبرت پر خاموش هم هون درد نوش

سڀني لگا جوش صورت ستاڻيا

2- ڪيئا حسن هاٿ ڪهڻي ليئي ڪات

همين مرحبا بات ڪر سر جهڪاڻيا.

3- ميري گلي پر آيا حسن خنجر

ڏيري ڏيري قاتل چلايا.

4- ڪر ”پهلوان“ ياد صورت ڪي اسناد

آنسي ڪا امداد ستڙي جڳاڻيا

کلام نمبر 21

تال: بات برہ دا کل بر حال جتان عشق اولنبا لایا

پار اچار کریندا لعل

- 1 محبت من وچ کوڑیا کورا رمز تجلاتاب ظہورا
  - 2 باہ برہ دی اندر بلدی جوش کنون پئی چندڑی جلندی
  - 3 برہ بدن وچ لایا دیرا عشق مبارک پایا دیرا
  - 4 ہويا حضرت عشق منادی کړ ڈیندا نینھن نہال
- وہوا سبق سکایا ہادی
 پڑھ "پهلوان" سنیاں
 مسد استاد ذاتا استادی
 سچ ثابت سہٹا گالھ

ڪلام نمبر 22

ٿل: ٻڌ سڳ دي سانگ مزرور نهين

پيا ٻانهپ ڪر منظور نهين

- 1 اڇ ڏي پيڙاري غير ڪنون
وفي انفسڪم هڪ حرف سنون
  - 2 سچ شان فقر دا شاهي هئي
هڪ وحدت قلب صفا ئي هئي
  - 3 جب هڪ دي نال هڪايت هئي
هڪ سر هڪ ٻار وڪاوت هئي
  - 4 هئي مرشد ميڏا شاه رکيل
مطلوب مليوسي روز ازل
  - 5 پير ڪر ساقی جام ديئا
ايهو سکر سلامت قلب ڪيئا
- ٿي تارڪ خود مختيار بنون
هئي گواهي دلبر دور نهين
خود بهتر بي پرواهي هئي
ٿي منڻا وچ مغرور نهين
قر ڏونجها ڪرڻ شڪايت هئي
در در ليلا م ضرور نهين
مين دست گڏا ميثاق مهل
هئي اڄ ڪلهه دا مذڪور نهين
گهن شوق شرب ”پهلوان“ پيئا
مين پيني فسق فجور نهين

ڪلام نمبر 23

تل: بيوس چندڙي جلدا پور پون پلپل دا

نال سڪايل دي ول سهڻا منهن ڏي محب نه ڪلدا

1 رخ صتم دا صورت سهڻا اڪيان ڏونهين قاتل ڪهڻا

وهوا بيپرواهي رهيا محبت ڏاڍي نال نه هلندا

2 خويش قريب عزيزان گيڻان بيپرواهان دي پڙ پئيان

ڏيک حسن مستاني ٿيڻا رخ پياري پاڪ پنهل دا

3 رخ ايها ڪر ڪعبه مانون سجدہ ڪرڻ ثواب اسانون

خبر نه پيئي بي دردان نون ٿيا تابع نفس عقل دا

4 سچ ”پهلوان“ صحي ڪر جائين جتان سور اتان ٿي سائين

لذت ڏيک ڏڪان دا مائين وهه ڳيا قلم ازل دا

گلام نمبر 24

- تل: بيوٽا مھريان پرور۔ حبيب الله گزي سرور
- 1 بيوٽا رحم رازق بين محمد محب رب پاڪين
  - گزي مختيار لولاڪين شرف اعليٰ ٿين ٿئي انور
  - 2 نبي پيدا اش نور ٿين خدائي محب منظورين
  - نبوٽ نام مشهورين گز و ششتا سئي رهبر
  - 3 هموڏا ڪر دان خدائي ٿين محبت مصطفيٰ ٿي ٿين
  - رسول ٿي رهنمائي ٿين شود شافي درو محشر
  - 4 ٿئي سڪئي سرا مستين اميدوار "پهلوان" آستين
  - ٿئي دامن مني دستين منسا خادم ٿئي دلبر.

کلامن نمبر 25

تل: بیسو آخت اظهار ازلی اصلین

کے سپخان صورت ای جلوہ جمیلین

1 تھی حُسن سید بی مثل بی حلم کدھی ملے کے مقید
وفا دار جلیلین

2 شغیان گون شفق کزی راز رحمت کے والشوق ثابت
همی حرف حیلین

3 شافی مصطفیٰ نین حبیبی خدائین جہانا سمائین
انیس لیلین

4 صوفي "پهلوان" گند زمین عرش هر هفت نظر آخت احمد
دوئی نی دلیلین

ڪلام نمبر 26

تل: بياباڪ دلبر زهير بيسغان

- اشتي دوستي دردان فقير بيسغان
- 1 ذي ظاهري آ مجلس ڪزي دل گشتو مارا بي وس ڪزي
  - اي ڏيهه ڏڪان ئي جسوس ڪزي ني پرديس ٽهي ڪي دير بيسغان
  - 2 اي دردان دلتي غان ت بيابي صحي چمان گريسو گريان مينٽون ڪهي
  - هو ٽهي ڪزو ايشين وارئون وهي ني معافي ڪن نازان ڪي ڪير بيسغان
  - 3 صورت پاڪ پرينتي غين تحني جمال صفت چي ڪناني وسين بيمثال
  - همان مجلساني شמושغ محال دلام پدم يادگير بيسغان
  - 4 سوالي نه خالي سخي ٿئي درا دست بستو مارا گزمان گرا
  - ڪيزان ريجهي سورحمي ڪوي دلبرا اڙي ڇيچمان اوھير بيسغان
  - 5 ماندائين مغموم ڪزي "پهلوان" وس گون نازان نيائي من آخت نوان
  - عاصي اميدوار ٿئي رحمتان ڪئي مهرباني اوڪير بيسغان

کلام نمبر 27

- تل: بر سر بار صبر دا چارو۔ منصوب خان حسين دا هئي
 نيزي دي هسواري والا۔ سر سلطان حسين دا هئي
- 1 وچ ڪريل دي مير مسافر جنگ يزد اڙيا جابر
  - هويا شير شهيد بهادر غم ارمان حسين دا هئي
  - 2 ظاهر ظلم ڪيئا هئي ظالم فوج مخالف هويا فاعلم
  - سيد ساڻ صبر ٿيا ظالم صفت بيان حسين دا هئي
  - 3 گهوت اهوئي غازي هويا امر ادا ڪر راضي هويا
  - ترڪش تير اندازي هويا جسم نيشان حسين دا هئي
  - 4 حضرت حرمت ڪر آيا مرد قوي ميدان ملهايا
  - پيش حسين شهادت پايا اي دربان حسين دا هئي
  - 5 مومن غم وچ پڙي هوئي هين سوز ڪنون دل سڙي هوئي هين
  - ملت بهتر پڙي هوئي هين هت درمان حسين دا هئي
  - 6 دل ڪون بهون خيال اهوئي ڪر تعريف سڻوان ڪوئي
  - مولا جائي صفت سيوئي اي قدريدان حسين دا هئي
  - 7 مثل حسين دگر شهزاده هويا نهين نه هوسي پيدا
  - نانا بابا امان دادا هر هڪ لاثان حسين دا هئي
  - 8 خير هڪل نال هلايا پير الم سي پاني لايا
  - اُحد بدر وچ تيغ چلايا اهو بابا جوان حسين دا هئي
  - 9 عاصي ڏاج قبول ڪيئا هئي اڏن شفا اقرار ليئا هئي

- مولا جنت بخش ديغا هئي
10 صاف سچائي اي دلبردا
اُم اعلي شان حسين دا هئي
عاشق پيتا جام زهر دا
تيا فرمان بردار امر دا
سچ آخوان حنين دا هئي
مرسل مير حبيبي حضرت
پايا قدم عرش پر ثابت
هئي دارين جسي كا بعيت
نانا جوان حسين دا هئي
الله پاڪ فضل فرمايا
شافي شاه حسين بنايا
ڪرمولا تعريف سنايا
وچ فرقان حسين دا هئي
11 حور قصور بوراق برابر
جور هتي هين جنت اندر
جمله شاه شبير ثناگر
خود رضوان حسين دا هئي
12 مين غلام سخي سرور دا
خادم خاص اهوئي در دا
صوفي صاف ثناگر بردا
اي "پهلوان" حسين دا هئي
14

کلام نمبر 28

- ٲل: تخت هزاري دا مالڪ - ھُن جھنگ سيال آيا.
چاڪ سڏايا رانجهن - ٿي منجهيان وال آيا
1۔ رانجهن ميٽاڊل ڪس - نيتوڻي ڪيتوڻي بيوس
من ڪون پاون مجلس - اي حُسن جمال آيا
2۔ مفت ڪريندا ڪيرًا نال جوڳي دي جهيڙا
سئي سئي ڪيڙي جهڙا - خود ڪر پشمال آيا
3۔ شان شھانا شاهي - منصب پايا ماهي
جانب جوڳي جائي - سيڏي ڪرڻ نهال آيا
4۔ ٿي ”پهلوان“ گولي پانهپ دا ڪر ٻولي
چنڊ چوڏهن دا جهولي - جُهل بدر بحال آيا.

کلام نمبر 29

ٲل: ٲيا مولا كو منظور محمد منصب پايا هئي.

مرسل منصب پايا هئي اسيدًا شافي آيا هئي.

1- اعلي شرف الاهي ديٲا - دعوت عرش اوپر كر ليٲا

اها سير سفر مشهور الله آپ كرايا هئي.

2- آيا قدم نبي دا باري - ٲيرگيا بت بهتان كفاري

جب جلوا كيٲا نور - كسرا كوت گرايا هئي.

3- برگزيده حق دا پيارا - اُمت كا سردار سونهارا

كر ظاهر ذكر ظهور حضرت حال سنايا هئي

4- گهن "پهلوان" پٲاهر پنجنن دا - صلق صلق اهو باب امن دا

ٲي محبت وچ مخمور فدارين سجايا هئي.

کلام نمبر 30

- تل: ثنا بولون بہادر کا - شبیری شاہ صابر کا
- 1۔ حسین عاشق بلایا ہئی - ستم سر پر الایا ہئی
بہادر سر کتایا ہئی ہوتا مختیار کوثر کا
- 2۔ صنم سی بی ستم ہو گیا - پسر پیارا کتا دیکا
وقت اوئی صبر کاٹا - شہادت شاہ اصغر کا
- 3۔ غلمان خور سب جنت - تمہاری طلب پر حضرت
سوالی ٹی وکا صورت الاهی آل انور کا
- 4۔ سوالی "پهلوان" آیا - دلہن کی مطلبون پایا
فیض فی الحال پہچایا سخی دربار حیدر کا

کلام نمبر 31

تل: ثنا شاہ محمد اعلي عبادت

ديئا عشق اعتبار سانوں صداقت

- 1 آيا نبي پاڪ سيد سونهارا
محمد محابي اي لولاڪ سارا
  - 2 صحي مير مرسل محبوب حق هئي
دؤئي دوزر هوگيا نظر نور حق هئي
  - 3 شرف كعبه قوسين صاحب سدائي
والشوف آيت آيا گواهي
  - 4 انا اعطينا ديا قسرب قادر
هئي بيان "پهلوان" ثنا صاف سرور
- منصب حبيبي پايا پيارا
خالق بنايا بتو دوست حرمت
بتوزير فرمان سارو خلق هئي
بره كول پردا دكايا محبت
معشوق احمد عاشق الاهي
شافي شود شاہ يؤمل قيامت
لولاڪ لما حرف ولا شبه ظاهر
ياسين طه مزمل ہر ثابت

ڪلام نمبر 32

تل: پڇن جيڏيون ٿيو ڇا ٿي

منهنجي دل دوست سان ڦاٽي

1 چون جيڏيون مون سان جهيڙين ڇو ٿي ماندي ڦرين اهڙي

لڳو ٿي مرض هي ڪهڙي سرون سينگار ڇولا ٿئي

2 سهيليون سڀ اچن مون وٽ چون ٿيون ڳالهه اسان جي وٽ

ڪيان ڪيئن نت نوان هن ڦٽ وهي ٿي قلب ۾ ڪا ٿي

3 اهڙو آڙاهه ٻاريو ٿي اولائن سان اٿاريو ٿي

اڄهائڻ ڇو وساريو ٿي سيني اندر آڳ لڙن لاتي

4 چوي "پهلوان" درد ڏکن جيءَ جيري ۾ زخم ڇڪن

سڪ جي خبر سيئي رکن جنهن کي سورتيا ساڻي

کلام نمبر 33

تل: پیو پیچ پنہل سان روز زال

لکھو لوہ۔ قلم میثاق مہل

- 1 سک صاف قدیمی عشق عجب لگور روز الستی تانگہ طلب
ہتھڑی راز رہایو آئی سانگ سبب آہی آدم کون اسان جو عشق اول
- 2 آہی عشق ستایل سور سہن رویون آب اکین تی روز وھن
سدا شوق منہنجون شب خیز رھن ڈیٹی جلد جگایا حسن ھکل
- 3 آہی عشق وارن کی خاص خبر ھٹی نینھن کیا ناسور اندر
سھندا سور سپوٹی سان صبر ناھین دانھن نہ داد فریاد عدل
- 4 مون کی صنم سکا یو ھک حرف گجھو ویو دام ڈکی جو پول پگو
ھت پیری مغان "پهلوان" سچو پاتو مطلب سارو حال اصل

کلام نمبر 34

تل: پند پیرم هیکل ژي ادیون — اجهو نامی عمل
اڳی ٿی ڏاڍو ڏاه — ڏونگر چور

- 1۔ صلاحان سرتین جون کین قبول دل ٿي ادیون
- 2۔ هوش عقل حیران ٿیا ٻڌي حجر هکل ٿي ادیون
- 3۔ سک نہ ٿیا آهن سنگتی ائین چیم چل چل ٿي ادیون
- 4۔ بخت ڏسی بیزار ٿیو وٺی ویو موکل ٿي ادیون
- 5۔ حاجت سڀ هٿ ٿي رهي توڙ نیندس توکل ٿي ادیون
- 6۔ لوڙیندس ٻانهن لکن ۾ جهاڳیندس جبل ٿي ادیون
- 7۔ کیچ پچائج ”پهلوان“ ڏیسی پاند پنهل ٿي ادیون

کلام نمبر 35

ٲل: پيري مغان سانون سچ سمجھايا۔ اسم اعظم علم حفاظ

- 1 مسلمان وچ صاف وچاڻ
يڪ يقين ڪر سيس نواڻ
قوم قيام سدا سچدا پاڻ
عروج نزول دي نال نماز
- 2 دور ڏئي ڪي ڪوڙو هستي
صاف صحن ڪر دل دي هستي
خيال هڪو هڪ حق پرستي
سيڪ رندان والي ريت رواز
- 3 تن تراب تي هڪين ڪون مارڻ
سچ محبت والا پيارڻ
جاڳ جسم وچ اسم اٿارڻ
رڳ رڳ دي وچ هُـو آواز
- 4 اور "پهلوان" ايهو حرف سهايا
الف اندر وچ خوشبوءِ لايا
اور اسانين پڙهڻ نه آيا
الف نه وسري جاءِ جناز

ڪلامن نمبر 36

- تل: پڙ ڀڙ پاڪ شهيد ٿيا۔ منهنجا ماريامرد امير
 ماريامرد امير۔ ايهي درد ڪيا دلگير
- 1 پاڻي گهريائون گهوٽ ڪان روئن ٻار صفيير
 ڪوفي ڪوڙهيا ڪين ڏين ٿا خيال نہ ڪن خنزير
  - 2 چڪي ڪان ڪمان مان تڙيا هڻن ٿا تير
 ڏسي حال حسين جو منهنجي جيءَ ۾ پون ٿا جهير
  - 3 دلبر دنيا ڪون لڏي پياسي هليسا پير
 رضائي راضي رهيا لکيولوح قلم تقدير
  - 4 حب اٿم حسنين جي پنجن تنن جي اڪير
 پاڻ ملائج "پهلوان" چوي مون کي زياده ٿيم زهير

ڪلامن نمبر 37

تل: جابر دنيا جا ڇڏ جشن

آهي عشق مولا جو امن

- 1 دولت خزان مال زر پنهنجا نه اٿئي پيارا نه ڪر
مائي نه ٿيندا منجهه قبر سڀڪا ايتهون چوڏيون وڃن
- 2 ڪيئي دنيا کان ويا لڏي هي دؤر سينگارن ڇڏي
ڌڙ ڌوڙ سان ويو ٿن گڏي ڪاٿي خوشيون ڪاٿي حسن
- 3 ڪيئي دنيا جا دادلا ڏس گهوت سي ڪاڏي ويا.
داخل دروني گور ٿيا ويانا نه ٿي نازڪ بدن
- 4 ماري منائج نفس ڪي توحيد سان تابع ڪجي
پئمال ٿي سواري سهي نت نت نوايو سور هن
- 5 سمجهايو مون کي پيري مغان صوفي سڏائج ”پهلوان“
ڇڏ حرص دنيا جي طمع ڪر صاف دل وارو صحن

کلام نمبر 38

- تل: جتان عشق الاهی آوندائي - کھ قم قم جلد جاگاوندائي
- 1 آيا محرم حال منير ايهو ديئا صاف سلام سفير ايهو
  - ٲيا ناصح آپ فقير ايهو ڏي متيان سر سمجھانوندائي
  - 2 خاموش ايهو مخمور ڪري وچ وحدت دي وهلور ڪري
  - ڪوئي مرد هووي منظور ڪري سڪ سؤ سؤ سور سها وندائي
  - 3 ڪل مشرق مغرب زير زير چؤ طرفون پاون چشم نظر
  - جنگ رخ اڪيان اتي حق حاضر ايهو برھ بصير بناوندائي
  - 4 بس قصلي محبت معاف ڪيئا سڪ صحن اندر دا صاف ڪيئا
  - ڪر ڪعب قلب طواف ڪيئا سر سهجون سجدا پاوندائي
  - 5 اظهار هويا اثبات ايهو ديئا خيال يڪا دن رات ايهو
  - سمجھايا ذات صفات ايهو ”پهلوان“ ڀلايون پاوندائي

ڪلام نمبر 39

ٿل: جو ڪرنا ٿا ڪار ڪوئي ڪين ڪمايو سي

ڪوئي ڪين ڪمايو سي ايويڻ ساڌاڻيو سي

1 حيف هماري سنجهي سونا ٻانهن سرانڌي غافل هونا

ياد نه ڪيتم يار هئي هئي وقت ويڃايو سي

2 دست بگوش تي بانگان مارڻ ٽڪي خاطر لوڪ پڪارڻ

گم شد ڪي گفتار سات ثقت پايو سي

3 خواهش نفسي ڪاوڙ پيوڻ تابعدار طمع ڏاڻيوڻ

دم دوستي والا مارڻ ڪهني شرم نه آيو سي

4 نام برڙي دفتر ڀر ڏيئا امر ادا هم ڏرانه ڪيئا

ٿي موتيون ڪي وڻجار ڪوڏي ڪين وهايو سي

5 رک ”پهلوان“ هميشه هوشياري ذاتي اسم اندر وچ جاري

دل والا دربار - وحدت نال وسايو سي

ڪلام نمبر 40

ٿل: جڏان لڳئي سي وت ڄاڻن

اور نه ڄاڻن عام برهه بنايا بي آرام

1. عشق جنهان دي اڱڻ اوسي   ٻردي دي وچ بهڻان پوسي
- نت نت درد نهايت ڪوئي   عشق نهين آسان
2. دل ڪون دلبر رمز رلايا   مجگان تير تفنگ چلايا
- سينا صاف خطنگ بنايا   ڏٽم جوڙ نيشان
3. جڏان عشق الاهي آيا   عقل اٿان پير نه پايا
- سر اڏي تي آپ نوايا   ڪپ دي ڪيا ارمان
4. چئي ”پهلوان“ فقيرن وانگي   پاٽم الفي سهڻل سانگي
- رات ڏينهان دل دلبر مانگي   ويڪ ٿيوان قربان

ڪلام نمبر 41

- تل: جتان لڳي آهي عشق الاهي - حق هُو هُو پڙهن سدا ئي
- 1 دم دم دلبر دوست سنڀاريان پلڪ پرين ڪي ڪين وساريان
  - ذوق ذکر منجهه عمر گذاريان جاگر چئيءَ سهائي
  - 2 حق هڪ جائي جنهن سڃاتو هُو پڙهي سارو مطلب پاتو
  - غير پليتي دل ڪوئن لائو اندر اسم وهائي
  - 3 واٽ وندر جي وچ مهانگو لاهي هلندا سر جو سانگو
  - لاحد ڪوئن ٿيون جو لانگو ويندا لڪ لانگهائي
  - 4 چئي "پهلوان" پنڌ پڇاين آءُ ڪجهه پاڻ وهيئي ناهيان
  - ڏيندم ڏس پلايون ٿي پاين رهبر راهه رسائي

ڪلام نمبر 42

تل: جلد جهتيو آهي عشق عقاب

شم هڻي دل ڪي چنبن چايو

- 1 چڻگ چواتي اندر لائي
  - تيز بره جو آهي تاب
  - 2 عشق وارن ڪي واند نه ڪائي
  - سڪ سمهن ناهي ساعت خواب
  - 3 تُم تُم جا ڪن پيالولي
  - نڌا نعرو نيئهن نواب
  - 4 جلن جاڳن جيڪي چائن
  - روزالستي خاص خطاب
  - 5 چئي ”پهلوان“ پيري مغان هٿ
  - روشن روهي شغل شتاب
- سينو ساڙي سور چڱائي
سيڪ ڏيئي سارو جسم جلايو
جيءُ جلائي جاڳن جائي
شب خيزي سچي سڪ سڪايو
لا نومي جا تدم ٻولي
حڪم هڪل ڏيئي هي حال ٻڌايو
محبت وارا موجدان مائن
مليو آسردن منصب پايو
سچي صوفي ڪان ملير محبت
ثابت سيني منجهه سمايو

کلام نمبر 43

تل: جدا دم دوست کانہ سري

کیان کیئن کیچ ٿیم پري

- 1 کیچ کشالا کسر. کرڙا کوھ بجهن ٿا ڏونگر
پیرین پیادی سخت سفر. ڏسي ڏونگر منهنجو ھان ٿو ڏري
- 2 کیچ کشالا سجن. جاڻي ھڏ ماس رت تارجن
راضي مئي تي شل هوت هجن. گھران اچي گھوٽ قدم ڌري
- 3 مارن ٿا محب جاماڻا. ناز وٺن نہ ٿي مون جاڻان
کیان کیئن پھو ڏس سھڻا. ڳلتين منجھہ جيء ٿو ڳري
- 4 نہ ٿي مون پاڻيان ڏونگر ڏوري. پیرین مل ملھل مان اوري
اٿي "پهلوان" سر گھوري. سڙي سورن ساھ ٿو لري

ڪلام نمبر 44

ٿل: چوڪان حُسن چڪا ڪي بیدار ڪيئا

وصلي درشن ڪا حال هوشيار ڪيئا

- 1 رڌوڌو ڪي رات پير سويا نهين
آڪي زخم اندر والا ٿو يا نهين
  - 2 ديا دانهن قبول سوال ڪرو
نظر رحمت ڪي ساڻ نهال ڪرو
  - 3 ايهو عشق ستائي نه هسديني
لگا درد دگر ڪونه ٿسدي ني
  - 4 ڪر ”پهلوان“ ثقت صبر
محبت شاهي اُمر ڪا لگا بهتر
- ميري حاجت بجا باعث هوبا نهين
دلريش هميشه آزار ڪيئا
اپني عشق متائي پر خيال ڪرو
مين هڻ جوڙ ادب انتظار ڪيئا.
نت آب اڪيان دي برسديني
جو گوشتي ڪر گفتار ڪيئا
نعمت ناز پرين دي انا پر مر
دل دانهن ليئي ديدار ڪيئا.

کلام نمبر 45

- تل: چاک بھائی رانجھن آیا - تخت ہزارین دامالک
 1 ڈیک حسن کون لگم نظارا موہ گدا من ماہی پیارا
 پیچ میڈی دل پایا پک
 2 مفت کروۃ کریندی کیڑی سونھین رانجھن ساڈی ویڑھی
 سرھا صحن تیر لاشک
 3 صاف نظر کر جھاتی پاتم ساگی سر سلطان سجاتم
 دور دئی گیاشور شرک
 4 بارش حسن بسنت بھاری چوڈمن طبق ٹیا گلزاری
 مشرق مغرب ارض و فلک
 5 الم نشرح ہی گالہ ایہائی احد احمد فرق نہ کوئی
 ہرجاء نور نظر ہی حق
 6 سچ "پهلوان" حکایت ہويا دل اسیدي کون وحدت دویا
 پیری مغان والا صاف سبق

کلام نمبر 46

تل: حبيبي هاشمي حضرت مبارک آرہا رحمت

- 1 پکارا پيار سي پرور   بلایا بادشاہ سرور
اشارا عرش کي اوپر   کيئا هئي دوست کي دعوت
- 2 خدا خود واعده کيئا   شفاعت کا اذن ديئا.
حبيب الله کر ليئا   محبت مصطفیٰ کي ساڻ
- 3 الاهي رحم فرماوي   سوالي هون صنم آوي
اڳڻ سيڙي قدم پاوي   فبه ميري ليئي اي بات
- 4 سوالي "پهلوان" تودر   يهي شفقت همين سي کر
کرم سي پاک پيغمبر   دکادي نور کي نعمت

کلام نمبر 47

ٹل: حسن کا جلوہ ڈنھین سنسار پلایا

دنیا عجب آب کجا اظہار پلایا

1۔ رخ کعبہ محراب ابرو جب نظر آیا

مسجد و مندر مجھے دیدار پلایا

2۔ ہنس ہنس لیٹا دل کس ہمیں بیوس بنادیا

خوف و رجا دلدار کا گفتار پلایا

3۔ خم زلف پر قابو ہوٹا دل مست صحو مٹی

دین و کفر کا دانش تکرار پلایا

4۔ صورت صنم کا "پهلوان" و ہواہ نظارا

کیا عزت و ذلت ایہ و انوار پلایا

کلام نمبر 48

تل: خوب حسن دا جلوہ جنگي

هر دم حملا کړيندا وهوا

1- مټيان نون سک جلدې جگاي

ننډيان وانگر نښه وهاي

پيښندا خون جگر دا وهوا

2- محبت چټ ميدان چټه واي

صاف مجاهد کړېره کړاي

لاهي سانگا سر دا وهوا

3- چټي "پهلوان" اها اچ نه کله کنون

ډاچ مليوسي روز ازل کنون

تحفا طرف دلبر دا وهوا.

ڪلام نمبر 49

ٿل: دل ديڪر درد ليڪر يهي واپار مشڪل هئي

سوا رخ ديڪني محبت ايسا پيار مشڪل هئي

1 درد ڪي دانهن ڪرتاهون دهائي دک سي پرتاهون

سجائي سوز رورهنسا سوا آزار مشڪل هئي

2 مثل ميت ڪفن پوشي درودنيا درد نوشي

حڪيمون حاب خود ڪرنا سوا بيمار مشڪل هئي

3 دل ديئا تو سر ڪيا هئي اگر درڪار وهوا هئي

سجدي رويرو ڪرنا عذر انڪار مشڪل هئي

4 ڪهو ڪب دوست آتا هئي پيا درشن دکاتا هئي

پڪاري "پهلوان" دلبر جدائي يار مشڪل هئي

کلام نمبر 50

ٲل: ديا عشق آتش النبي اندر

جدائي جلایا هئي جان و جگر

- 1 لگا عشق عبرت پر خاموش هون
ڪه مدفون مخفي ڪفن پوش هون
  - 2 ڪيٺا قائم اليل صائم صفا
بتادو ڪي آتا هو دلربا
  - 3 دام دنيا پر گرفتار هون
لگا ٻره ڪي مرض بیمار هون
  - 4 فتح پور پر ميرا هئي مرشد بحال
نظر سي ڪيٺا "پهلوان" ڪو نهال
- هون سور ثابت درد نوش هون
بره زندگي پر دکا يا قبر
دیا ورد يهي صنم ڪي وفا
همارا ثواب هو رها هئي حشر
قطيعير في القفس لاچار هون
ڪيٺا درد دلگير هيٺ چشم تر
ڪه پيري مغان دست ديٺا دلال
سکايا دکا يا هئي قلبي ذکر

کلام نمبر 51

- تل: دردم دلبر دوست سنپاریان - هوت بنان هت کیئن گذاریان
- 1 طعنی تنکی لوک مریندی مہٹی ماٹھو منهن تي ڏیندی
سهمان سیڏي جيءَ جلیندن پرچ پرین تیون معاف میاران
  - 2 عشق النبي اندر ڏیندیون ماس مٹی دی رڳ رت هڏیون
سک سهڻل دی ساڙي ڇڏیون ڦٽ ڦٽ دلڙي تي ڳئي ڦاران
  - 3 مین بیقدری بیڪس ڌاري نال پنهل دی کیتم یاری
فکر فراق من محبت ماری آمیل ماهی مئین جهلیا جهڻکاران
  - 4 چئي "پهلوان" تیڙي سک وچ مرسان یار هڪوئي اورن کرسان
گهوت ملي گهر بیئي گهرسان سهڻل سانگی سیج سنواریان

ڪلام نمبر 52

تل: ديا عشق اسانون خاص خبر

تحقيق تسلا هئي خاطر

- 1 وهوا ويترويس وٽايا هئي خود بشري برقمه پايا هئي
سانون عشق صفا سمجهايا هئي ويڪو حسن هم آيا هئي نه دگر
- 2 خم ميم دا ويڪ تي پل نه رهو اعليٰ احمد ڪو انسان مگر
ين پول دئي مشرڪ محض مشو پاوين صاف صداقت نال نظر
- 3 لولاڪ لمار افلاڪ حرف ڪعبه قوسين ويڪو شان شرف
تڪ عرش زمين آسمان طرف جملہ ملڪ متابع زير امر
- 4 "پهلوان" سمجھ خاموش ڪرين مليا جام محبت نوش ڪرين
ست جهڳڙا هل تي هوش ڪرين مخفي مام اها رک آپ اندر

ڪلام نمبر 53

- تل: دل اڪيون چند جان - محڪم پيچ پنهل سان پاڻو
- 1 پنهنجو پاڻ پيو اٿو رايو ظاهر بشر بهاني آيو
ساڳي سر سلطان سڪ وارن صاف سڃاتو
  - 2 عاشق ٻاجهون پيو ڪير سڃاڻي مام انهيءَ جو مطلب ڄاڻي
باري برهه بيان نينهن نڀاڻن نازڪ ناتو
  - 3 ڇاچ اندر ڇهائي پاڻن دم عروج نزول ڄاڳاڻن
سڀني منجهه سڃاڻ سڀر سڳوئي اندر اوراڻو
  - 4 دل اڪيون رڳ رڳ ۾ محبت نت نوان سڪ آهي ثابت
لونءِ لونءِ ۾ "پهلوان" عشق آريءَ جي اچي لونءِ لائون

ڪلام نمبر 54

ٿل: دل ڊم ڊم دوست سٺياري

ڏس پئي در ڪمين نهاري

1 اچي لعل ليئرو پائي چوري دل کي چوڪ چڪائي

منهنجا ساڳي سور جڳائي تب سهندس شڪر گذاري

2 پنهنجو ساجن سچ سچا تم جڏهن نينهن لڳو دل ٿا

ليون ننڍڙي لاکون لاکون ڏس ڏاڍائي ٿو ماري

3 اوهو ڏينهن مبارڪ ٿيندو موٽي محب ٿئي وٽ ايندو

اچي دوست دلا سو ڏيندو ايهو آب اچي کي پياري

4 ”پهلوان“ پڇڻ کان هيڪر اچي حالت هي ڏس دلبر

مان اڳڻ بهاريان ٿي هر هر سهڻل خاطر سيج سينگاري

کلام نمبر 55

تل: دل ٿر ڳيا پنهل پيارا - مينڪون درد جدائي دي ماريا

- 1 ڪيچي ڪيچ ڏنهيڻ ول مڙ ڳيا ڪلهڙي چوڙا تان خود چڙه ڳيا
ميندي سڙ ڳئي سُر مان لڙه ڳيا اڪيان رو ڳوڙهي ڳچ هاريا
- 2 آون ياد صنم ديان ڳالهيان مٺي مرڪٽ مجلس واليان
ڪرياد پئي سور اتاريان ڏڪڙي روزون روز وڌارا
- 3 صدمي سول سنگت ڪر چاتم ڳل هار ڏڪان دا پاتم
ميندي مهجوري دا لاتم تڏان تيرم دم نه وسارا
- 4 شل ستت منيهڙا آوي سهڻا ماندي ڪيچ منگاوِي
وچڙي ورهاندي ڳل لاري گهوريان مال مڏي سر سارا
- 5 "پهلوان" پرين دي مجلس ڳاڏا زوران زوري دل ڪس
مينڪون بره بنايا بيوس ڏٽا نئون ناسور نظارا

ڪلام نمبر 56

تل: درد وندن سان دلبر۔ ڪاوڙ ڪانه ڪجي

دوست دلاست وڌجي

1۔ برهه سندي پيماري جيءَ منجهان ٿي جاري

آهيان محبت ماري حال پيچڻ هي گهرجي

2۔ هئي هئي جي ٿر هولي سور پيا ٿر جهولي

روئي پسايو چولي ڳوڙهن سان ٿي پيچي

3۔ سوئون سوال صنم ڪر ڪاهل تي ڪرم

اڱڻ منهنجي تي قدم پير پرينءَ جو هجي

4۔ ڏوهه ڏکي جاڏسي وڃ نه پرين تون رسي

هي ”پهلوان“ عاصي ماندي سان نجي

کلام نمبر 57

تل دوست گدئي دل کس وويار۔ زوري حکم هلائي

بره۔ کيتم بيوس وويار۔ نازين نال نوايي

- 1 جس دن يار ميڏي دل لئيئي نازين نال نمائي کيئي
خون کيئي هس هس وويار ماري ترس نه آيئي
- 2 دلربا دل دست کيتوئي نال نگه دي مست کيتوئي
آوندا روز رقص وويار هڻين هوش گتوئي
- 3 سک سک ساري عمر گذاريم رورو آب اکیان دا هاريم
کيتوئي کون ترس وويار ول کيئون نه واجهائي
- 4 پاڳين عشق ازل دا آيم ساڙ ستير سک سول وهام
نهين ميسر دي مس وويار کاتب قلم وهائي
- 5 حرف هڪو منظور کيوسي ذاتي اسم ظهور ٿيوسي
من اندر مجلس وويار هڪو وحدت وائي
- 6 خاص خضر ٿي سبق سکايا مٿين پيري مغان هٿ مطلب پايا
ڏي "پهلوان" کون ڏس وويار هادي سچ سمجھائي

کلام نمبر 58

تل: دکي درد هميشه کربل والي سفر دا

پاسي پلک نہ ٹیسی ايہا آگ اندر دا

1۔ چوڑ مدینہ عالي آيا هويا مير مسافر

کربل دا ميدان ملهايا خان حسين بہادر

برسر صدمي چايا بابا علي اصغر دا

2۔ شادي گاني مہري ميندي سيند سيچ نہ ماڻي

کر ظالم ظلم صغير ستايا پر نہ ڏتوني پائي

ابتر آب نہ ڏيون مارن تير قہر دا

3۔ بنت نبي دا پسر پيارا پينگهي ملڪ لڏايا

حسن حسين ڏونھين شہزادي نبي کلھان تي چايا

شہير شہيد بہادر هويا هات شمر دا

4۔ مشرق مغرب ارض و فلڪ هئي چوڏھن طبق تمامي

جن بشر حيوان ملائڪ عرش ٿيا ارماني

هئي هئي حجر شجر وچ هويا ھل حشر دا

5۔ رک ”پهلوان“ محبت من وچ ثابت سک پنجن تن دا

صوفي صاف ثناگر بردا علي حسين حسن دا

پيش امام اسيد صاحب صاف صبر دا

کلام نمبر 59

تل: دُون پهرين دا راهہ مسافر - وطن دَنهين واجهہاء

اِتاہين گھري پلڪ داچاءِ

1 دولت دنيا مال خزانِي ميل بھون کيتي ديواني

ايہانيسي نال نہ چاءِ

2 کھني بات ايہائي هئي بس طالب دنيا محض مخنث

دُتا حرف حديث هُلائے

3 نہ رک پيارا دنيا فاني چوڑو وقت نہ تي ارماني

ايہا اپٹان کَر نہ الاءِ

4 رک "پهلوان" قلب صفائي نينهن نعمت عشق الاهی

پڑھ - حق هُو الا الله

ڪلام نمبر 60

تل: ڏيئي پيار ڪيئي ڌار - سڙي ساهه سڪندي

لڳا نينهن رات ڏينهن - درد ايها ڏکندي

1 لڳا تير جگر چير لنگهه پار پئي ئي دل درد رنگ زرد هيٺان حال ٿئي ئي خوشي خواب ڏي خواب ننڊ نيٺين ڳئي ئي غم نوش خاموش پيش پيش ڏکائي

2 مهجور مخمور پون پور پلپل فراق وچون خاڪ ٿيا جسم جل جل هڏ ساڙرت ڪاڙهه ڳڏا باهه پلپل نل ريش هئي هميشه اندر چاڪ چڪندي

3 سوين سور منظور ڏک پئي پايهه تنهنجا ناز غماز چم اڪيان چايم دل دل وچوڙي راهه تيڏي ٽڪندي هم دم ايها غم پچن يار نه آيم

4 "پهلوان" قربان ٿي نينهن لائين محبت صوفي هٿ ملير ذوق ناتي دوشي دور پُر نور ٿيم صاف چاتي هوبا هڪايت لڳم لوچ هڪ دي

ڪلام نمبر 61

تل: ڏکڙي دانهان ڪري - رورو سڏڪيان ڀردي

آڳ اندر وچ دود ڏهن - دل ساڙيا درد هجر دي

1 مٿين بي قدري بيڪس ڌاري سڪندي عمر گذاريم ساري
دوست نه ڏيندا ڪا دلداري نهين چٽندا زخم جگر دي

2 واهوا وات نهين هڪ تلدي سمهڻ نه ڏيندا سڪ سانول دي
توين سمهڻا عشق هنيل دي هڪ ساعت سال گذري

3 رورو هيان يار نه ملدا نڪوئي صنم ستيها گهلا
محرم حال اسان ڏي دل دا او واقف خاص خبر دي

4 سچ "پهلوان" مين ياد ڪريسان نام پنهل دا گهن دي ويسان
ٿي نمائي نينهن نپيسان مٿين خاک صحن سگ در دي

کلام نمبر 62

- ٲل: رُخ صنم آقطاب انور - دلربا ديدار ديدم
 1 جب كيئا حملا حسن روز ازل اظہار ديدم
 ھوبھو ھو يا ھڪايت باصدق اعتبار ديدم
 2 جب عجابي عشق آيا تيز تر لامار ديدم
 دل اليا چنبون ۾ شم لگا آزار ديدم
 3 مشرق و مغرب ۾ مولا سلطنت سينگار ديدم
 جب انا آنڪون عرش ۾ سيدال ابرار ديدم
 4 راز احمد كا خدا خواهد همين اقرار ديدم
 ملك ساري كا محمد مصطفيٰ مختيار ديدم
 5 والثوف پڑھ كر ”پهلوان“ آيت عجب گفتار ديدم
 روز محشر ۾ شفاعت كا اذن اختيار ديدم

ڪلام نمبر 63

- تل: رخ ويڪ لبان دي لعلِي - سڪ آگ اندر وچ پالي
- 1 رخ روشن حسن سونهارا لڳا ويڪر نال نظارا
بت بسم بنايم سارا جل آيم جوش جلالِي
  - 2 مئي مٿيان ڏيون لوڪان ڪل پوڳ ڪريندن ٿوڪان
ڳئي دل ڪون ڪيون روڪان سر آيم نينهن ٽرالِي
  - 3 من محبت ڪيتا ماندي ٿيا سوء صنم دي پاندي
هڪ وقت نهين ول واندي ديدار حسن دا خيالِي
  - 4 جب جانب دست ملايا مٿين فيض فتح پور پايا
پر صوفي جام پلايا ايها مئي ميرانپور والِي
  - 5 "پهلوان" هڪو هڪ وحدت رک رمزا هائي ثابت
شب خيزي نال محبت ديتا بهتر بره بحالي

ڪلام نمبر 64

- تل: زرب زياده دي چڪي هين - چوڪ چشمان يارڪا
 لادوا در شين سوا - اي درد مين بيمارڪا
 1- حال من هرگز هڪن. فڪري نصيحت ناصحا.
- هئي طبيبان ڪونهين - معلوم ملو آزارڪا
 2- يڪ نظر آيد حسن ديدم دئي را دور ڪن
 آڪي گنوا ديا عقل جلو يهي انوارڪا
 3- گم شدم در غم نه دانم - خير شر اعمال چيست
 هاڻ مين حاجت نه ره گئي تسبيعي زنهارڪا
 4- مهجور هون مخمور بيخود - محو محبت ۾ شدم
 چٽ گيا خوف و رجا خواهش ڏونهين سنسارڪا
 5- با صدق صوفي طريقت قادري ڪردم قبول
 دين هئي ايمان مذهب عشق اي دلدارڪا
 6- "پهلوان" پاڻ نجات عشق ۾ آزاد گي
 معاف ڪر ديا محبت مصلحت تڪرارڪا

ڪلام نمبر 65

- تل: سچڻ دي وال سهڻا سلسل۔ مفيد ڪر ڳڏوئي دل
- 1 زلف آسودهن رنگدي ايها واسينگ پئي ونگدي
صفا سنگچوڙڻي ڏنگدي ٽهاري ڪاردا ڪاڻل
  - 2 زنج لب رخ حسن انور جبين آبرون چشم بهتر
زباده زلف زوراور ڪروڙين پئي ڪهن قاتل
  - 3 ڳيا خم زلف ۾ دل قس هوئا قابو بنا بيوس
ڳڏامن موھ منا مجلس سيوئي سور ٿيا شامل
  - 4 محبت من اندر پئي ٿي ويھڻ آرام وھ ٿئي ٿي
عمر ارمان وچ ڳئي ٿي ٿيادل درد ۾ داخل
  - 5 آيا بر سر بره باري ڪيئل دل درد آڙاري
زخم سيني اندر جاري نهين دارون ڪوئي درمل
  - 6 ننڍيلا نينھڙا لايلا پليءَ ڏک ”پهلوان“ پايلا
هڻين ميلا مهل آيا تون آوڻ دا سنيها گهل

ڪلام نمبر 66

ٿل: ساڳي حسن سلطان اوخوڏ نهين دگر

خم ويڪ ميم پل نه جا مومن مگوبشر

1۔ احد احمد ۾ فرق ڪهنا توهي ڪفر

سويقبن ۾ تسلا خوب هئي خاطر

2۔ هڪ هڪايت هئي صداقت ڪا عجب اثر

خوڏ عاشقان اعتبار هئي هر جاءِ حق نظر

3۔ چن ٿوڙ دام دل سي دور ڏئي ڪر

توحيد ڪا مطلوب سي معلوم ڪر خبر

4۔ شفقت ڪيئا پيري مغان "پهلوان" ۾

وحدت صحي ثابت سڪايا هاديئي رهبر

کلام نمبر 67

ٿل: شتر ٿي چوڙ رهان - ڪيچ ڏهون هن هل وي
ماندي منزل مان - نال پنهل وچ مل وي

- 1 هتي هتي ميندي سُڪڙي ويندي ڏاڍي ڏنگڙي سڀج مڙيندي
ڳهڙي دي ڳهڙن ڳهڙاڻ ڳهڙي سينگار ڪجل وي
- 2 مفت جدائي برسر آئي آڳ وچوڙي اندر لائي
هتي ووبار وچل ڪاڻ تن من ڳهڙيهم جل وي
- 3 ڀيري دانهان ڪر لنبيان ٻانهان سڏڪيان پرڪڻ ٿڌڙيان ساهان
سونهن ڳمير ڪومان ٿيا حيران عقل وي
- 4 آب اڪيان وچ وهندي رهندي سور وچوڙي ساري سهندي
ٿيا پير پهاڻ آيم پند جبل وي
- 5 ٿل وچ دردي دانهان ڪردي آڻ پنهل نه ته ماندي مردي
وسم نهين ويجهان روئندي زوه رهيمل وي
- 6 ڏيويون ولدي ملسون جلدي خواهش ايهه ساڏي دل دي
آڻ وساءِ وٽان نال "پهلوان" دي ڪل وي

کلام نمبر 68

تل: سور سہائو سج آيو ھو سہايو

سر عوشاقان مير محبت

- 1 عاشق آل نبي جا پئي سورھ سرھا تيا سر ڏيئي
ڪوفين تير وسايو ھو سہايو سيد سان صبر تيا ثابت
- 2 حسن حسين امام سونھارا ڪُرت عين علي جا پيارا
شرف شھادت پايو ھو سہايو راز ڏسي تيا راضي حضرت
- 3 آڏو آيس عشق نظر ۾ مڃنا مست بيهاريئي سر ۾
ايھا رمز رھايو ھو سہايو سڪ سفر ۾ آيس راحت
- 4 عاشق شمس ھنيو دم شاهي ٿم براڏني حڪم ھلائيئي
جيئري ڪل ڪلايو ھو سہايو جلد جدا ڪيو دوست پنھنجي ھٿ
- 5 شاھ منصور ڪيو ٿي اولي حرف انا الحق پاڻ ٿو ٻولي
سولي پڪڙ چڙھايو ھو سہايو عشق الاهي آھي آفت
- 6 مير انڀور ۾ مست مجاھد مرشد صوفي شاھ عنايت
نيزي سر جھلايو ھو سہايو ناز ڀرين جي ڪئي ھي حالت
- 7 عزت فرحت لذت گھورن صوفي الف انسدر ۾ اورن
پيري مغان سمجھايو ھو سہايو اي ”پهلوان“ وسار نہ وحدت

کلام نمبر 69

- تل: سٹینون ساڑیا درد ہجر دا۔ نت ناز کنھن دلبر دا
- 1 مجگان تیر محب دا سندا ابرو صیف لگا دل قتندا دیدان چوڑ دونالیاں چٹندا
  - 2 پیڑان ڈیون پیڑان زوری گچھا مرض لگا دل دوری پٹی جیء اندروچ جھوری
  - 3 جتان عشق مبارک آیا بن حاکم حکم ہلایا مٹ جوڑ عقل موکلایا
  - 4 "پهلوان" عجب آشنائی مٹ پیری مغان دی پائی صوفي شاہی شغل جاگائی
- اھورا ز تیر رہبر دا

ڪلام نمبر 70

تل: سهڻي صورت جي اڳي پتھر ھاڪ

ھاڻي منهن ڏسي من ٿيو مشتاق

1 جلوو جلد حسن جو آيو تاب تڪو ٻاريو مچ محبت اها درد ڏکيو

خطرا ختم مٽي ويا. رهيو خيال هڪو نئين خوب نظر وٺي ايشي ڪن عوثن

2 ثابت نيٺن وارن کي آيو نور نظر جاچي جن ڏٺو تن کي خاص خبر

سڀني سور سمايا جاري زخم اندر پلپل پور پون ٿا ڦٽي دل فراق

3 رهو اها ھاڪ حسن جوهر جاءِ ھل ھڪل ماندا مست ملن ڪاڻ آھن عشق ھيل

مون کي شوق جا ڳايو مرشد شاھ رکيل پانيان لک ڀلايون آھيان بيرين خاڪ

4 ليکواندر ۾ پائي ڏس ”پهلوان“ ڳالهيون نراليون ڪيان ڪيئن بيان

منهنجون سر نوائي سمجھيا سالڪ جوان ڪمبھ حسن ڪري ٿا پائن سچو پاڪ

کلام نمبر 71

تل: سونھن پريئي سيد تي ڪرم ڪيو آ قادر

ڪرم ڪيو آ قادر مالڪ مهر نظر

1۔ حجر شجر خمز بحر شمس قمر ارض فلڪ

تون سردار سڀ جو تابع مارو خلق

عاصي عابد زاهد ٿيا سوالي تنهنجي در

2۔ شڪر مبارڪ سرتيون شاه شفيق ٿي آيو

قدم ڪرم سان پنهنجو پرين اسان وٽ پايو

تون محبوب خدا سچ سچا تم سرور

3۔ نينهن نبيءَ سان منهنجون دل اڪيون ويم اڙي

محبت من جي اندر آيم هوڻگ هڻي

ٿيان سوار صدقي تو تئون خير البشر

4۔ صفت ثنا سهڻل جوهر دم ڪر ”پهلوان“

پيار پرينءَ جو لڳم سڪ سيني متجهه سنوان

هن هيڻيءَ جو حضرت پارت اٿئي پيغمبر

ڪلام نمبر 72

تل: سبحان سير ثابت معلوم هوئا هئي مذڪور

شب روز خيال يڪ هئي محبت ڪيئا هئي مخمور

1 ظالم زخم زياده آزار هئي اندر ۾ تنها سڪوت غمزد
يهي درد ڪا دستور

2 دل دست تن مقيد بهتر هئي خود بنانا لب چشم گوش صائم
سالم صفات منظور

3 نيئي نظير ڪرلي مڪائي مقدس ڪر جهات سات اپني
موجود ويڪ معمور

4 ساقي بدست شفقت "پهلوان" ڪوڀلایا پي جام شرب وحدت
اب هوگيا ڏئي دور

کلام نمبر 73

ٲل: شاهي اُمر سلطان مرسل مجتبا آيا

رحمت الاهی عاصيان بهري شفا آيا

1۔ سچ سيد ثقلين هئي محبوب حق سرور

او برگزيده ذوالجلال و رهنما آيا

2۔ آيا تجلاناور کا ظلمات پر ظاهر

اُتر گیا انديراي بدر دُجي آيا۔

3۔ کیا عرش پر سير سيد حق بلایا هئي

ملک فلک مولا کھا هئي مرحبا آيا

4۔ حضرت حبيبي قبرا کا شان هئي اعليٰ

صلوات حق تحفا کيٹا بر مصطفى آيا

5۔ ورد وظائف "پهلوان" پڑھ صفت سيد کا

کشفو کرامت کیا کروين بهتر وفا آيا

ڪلام نمبر 74

تل: شوق شهادت ڪا برسر آيا هئي

برسر آيا هئي مين شڪر الايا هئي

1- خنجر خيال انا ڪيئي حسن ڪنا

خوش مردي مرد ڏنا - مين سيس نويا هئي

2- لائق لعل بصر چوڙن تير نظر

ثابت سيني اندر - ست ڪر چلايا هئي

3- گل رخ سونهن لب قاتل عين عجب

ساڙي مرگ سبب - ڪجل پايا هئي

4- چشمان چوڪ ديا مچڪو مار لينا

ديد شهيد ڪيئا - جب دوست دکايا هئي

5- حڪم حسن "پهلوان" نت نت ڏيندا نوان

نازين نال اسان ڪون موت منايا هئي

کلام نمبر 75

تل: شاہ علي جو لالو حق پيارو

- دولہ لعل حسيني تون نہي جو آل
 1 سڌ تون صاحب عرض آکائين مين هون خادم تون مين سائين
 گهن دستين چا دامن لائين ڪر مطلب في الحال
 2 سوالي شاہ گدا ٿي آون در تيڏي تي مطلب پاون
 ڪيئي غريب غني ٿي جاون دولہ آلڪ پال
 3 منجهه سيوهڻ قلندر آيو پير بهادر ڪفر ڪنبايو
 منڪر ڪي هڻي زور نوايو پرکيو پاد نال
 4 چئي "پهلوان" مداح فقيري ثنا صفت عثمان اميري
 درد دفعي ٿيا ويا دلگيري لقا خوف خيال

کلام نمبر 76

تل: شان حضرت کا صحت لائق صفت سردار هئي

حب پنجتن کي هميشه ياد چارئي يار هئي.

1- غير دل سي دور کر خادم محمد کا هوئا

جان سر قربان کر هر دم محبت پر رها

فيض فدا رين پر هئي مرد کا ثابت ثنا

با صفا صديق اکبر اور فيقي غار هئي.

2- کر قبول اسلام آيا مرد او کامل نوي

سر جهکا ايسي کها قربان هون اي عاري

توفيق سي ممبر او پر کيئا امر آزانگي

اسم هو عادل عمر او قاتل کفار هئي.

3- خاص خادم مصطفي کا با ادب عثمان هئي

لائق و لجدار ز نورين جس کا شان هئي

شوق شفقت پر هميشه صاحبي احسان هئي

جامع القرآن او اهلل حيا ابرار هئي.

4- هئي اسد الله غالب يا علي شير خدا

ايک هيٺن آپس پر عاشق مصطفي ول مرتضي

ذات يک صفات يک هئي هم نمين دانم جدا

نور نرمل کي مدد پر حيدري کرار هئي.

5- جنگ خيبر پر بلایا هئي علي کو پيغمبر

آپ ادر کني کها لبيک بولا شير نر

حيدري نعرا سنا جب موم هوتي هين خجر
لرزگيا دهشت ۾ خيبر آرها تلوار هئي

6- هئي رسول الله ڪا پيارا سدا حضرت حسن
فيض ڪا درياه دلبر سونهن صاحب گلبدن
هئي مريضون درد وندون عاجزون ليئي امن
آل نبي سڀ اوليائون ڪا صفا سينگار هئي

7- عاشقان سرتاج هئي حضرت حسين المجتبا
سر ديا صابر هوڻا اي راز ۾ راضي هوڻا
عزت بڙها اسلام ڪا سيد ستم سر پر مها
سڀ ڪهو صلوات جس دل ۾ حسيني پيار هئي

8- بنت نبي خير النساء هر دم عبادت ڪي اندر
مهر سي مولا ڪيئا راض رحمت ڪي نظر
جنتي خاتون فرمايا الاهي اسم ڪر
چادري تحفا ملا ديئا ستر ستار هئي

9- رهنما هئي پيشوا اعليٰ امام المرسلين
اسم احمد ڪا صفاتي هئي شفيء المذنبين
نور هئي منظور هئي محبوب رب العالمين
خلتي لولا ڪ پهر ايا خدا دستار هئي

10- شاه شب معراج ۾ حضرت وهان حاضر هوڻا
پهني هوئي نالين عالي عرش پر احمد گيا
شان اپتي دوست ڪو مولا محبت سي ديا
لطف بر سرور سدا ڪيئا ڪرم غفار هئي

11- عبرت هئي ايسي معجزا ڪوئي نه ڪيئا هئي دگر
ڪرد انگشت اشارا نصف هوڻا هئي قمر
ٿا اذن الله ڪي آسمان سي آيا اتر

جسم نوراني بغل ۾ چاند ڪا چمڪار هئي

12۔ يَوْمِ قِيَامَتِ ۾ وهان الله ڪرتي هيئن عمل

نيڪي بدي ميزان ۾ تحقيق ٿئي هيئن عمل

اپني امت لئي محبوب مانگينگي فضل

راضي خدا ڪر تا نبي ڪو مومنا اعتبار هئي

13۔ حاضر شود مخلوق او ميدان ۾ روزي حشر

يارب جبلي امتي گويد نبي خير البشر

بهري شفاعت آصيان محبوب رابا شد امر

اور سب محتاج هيئن يڪ مصطفي مختيار هئي

14۔ اي حياتي آپ ڪي مومن محبت ۾ گذار

پڙهه صدق دل سي درود سرور اوپر ايماندار

صلوات ڪهتي هيئن ملائڪ ذات حق پروردگار

آرها فرقان ۾ اي لاشبه گفتار هئي

15۔ رهنما رهبر رسول الله سي مانگورحم

هم گدا گر هون ثناگر صاحب عربو عجم

هئي ميري فرياد رس مشڪل ڪشا سهڻا صنم

من اميد وارم ڪ سید ڪا سخي دربار هئي

16۔ مصطفي ڪي در سوالي هئي ثناگر ”پهلوان“

دست من دامن دلبر سيدي هر دو جهان

ڪر مدد معذور ڪي امداد خواهم مهربان

حرم تي حسنين حيدر دل دل هسوار هئي

کلام نمبر 77

تل: صفت شاہ کا آپ حضرت کہا

گفت انا مدينتل علم علي باب ها.

- 1 امير المومنين علي شاہ اول امام حوالی ہئی حیدر کا چارو مکام
علي یار پیارا نبی کا مدام وارث ولایت کا شیر خدا
- 2 حضرت حسن شاہ دوم امام الاهی امر سی پیٹا جلد جام
راضی رضا پر رہا شہہ جوان فرزند حیدر کا ہئی باوفا
- 3 سیم امام حضرت حسین شبیر صاحب صبر کا ہئی اعلیٰ امیر
شہید کربلا پر ہوٹا پاک پیر کہ امت بچانی لئی سر دیٹا
- 4 چہارم امام زین العابدین سپ عارفون سی ہئی حضرت حسین
سردار سید کھو با یقین ہئی دادا یٹی مرد کا مرتضیٰ
- 5 کروں یاد پنجم امام کون شتاب محمد باقر فکر کا نواب
ہئی فیض دریاہ اعلیٰ جناب آل نبی سید الانبیاء
- 6 ششم امام آپ ابرار ہئی جعفر صادق سچار ہئی
اہل شریعت طریقت پر سردار ہئی صاحب صداقت کا اہل صفا
- 7 ہر وقت ہفتم امام یاد ہئی موسیٰ کاظم کا امداد ہئی
میری دل محبت پر آباد ہئی ثناگر پر شفقت کرو سیدا
- 8 ہشتم امام علي رضا لگا حب حضرت کا گویم ثنا
ہئی مطلوب فقراء کا رہنما ای مرد ہر مرض لیٹی دوا
- 9 نهم امام محمد تقی نام ہئی ثناگر پر سید کا احسان ہئی

- ميري جان صد بار قربان هئي پارس مجھ کو محبت لگا
 10 دھم امام علي نقی حسيني هئي سادات آل نبي
 اولاد حضرت علي کا صبحي آباد پنجن تن کا گھر هورما
 11 يا زده امام هئي حسن عسکري کيئا دوست فقراء کا رهبري
 سکايا صنم اي سبق بهتري ديئا معرفت مرد مطلب بتا
 12 محمد مهدي امام آخري کي صلوات صل علي اجمعين
 برحمت کيئا ارحم راحمين شکر "پهلوان" کر الاهي ادا

گلام نمبر 78

- تل: عمر ساري ڳيم سڪندي - قديمي درد پئي ڏڪندي
- 1 وڇوڙي سور سر سهندي اوجاڳي رات روڙهندي
  - 2 نهايت نيڻ پئي وهندي زخم جاري اندر چڪندي
  - 3 بدن بيمار دل دردي فقط فرياد پئي ڪندي
  - 4 جدا دم دوست ناسردي ڪڙي راهون تيڙي ٽڪندي
  - 5 وساريان نه وسردائي مرض مخفي اندر دائي
  - ايها ساڻي قبر دائي حشر وچ حال هي ڪندي
  - 4 سنگ تي نينهن آيا هئي صفا سيني سمايا هئي
  - مڪل هل هلايا هئي ٿيس لاچار نالڪندي
  - 5 لڳا "پهلوان" ڪو اي غم نڪوئي حال دا محرم
  - هڪاهڪ خيال هر دم ڏکي جندڙي پئي ڏڪندي

کلام نمبر 79

تل: عشق الاهی نور جستن آپ سمايا

مرحبا منظور تحفہ ازلي آيا

1 جستن اوندا ڈکڑي ڏيندا برسر نازک ناز سهيندا

پهلي موت ضرور مرجيء منصوب پايا

2 آڙهه پالي هڏڙي چالي رڳ رڳ ماس جسم دا ڳالي

دوستي دا دوستور جيوري جان جلايا

3 محرم حال نه هو وي ڪوئي جس تن لڳئيء چاڻي سوي

مخفيء دا مذڪور مجلس محو بنايا

4 ساڻ سلامت نال امانت نيسون بابلعلم دي برکت

پيش امام حضور ڏمان ظاهر چايا

5 رک ”پهلوان“ صفائي چاڻي عشق بنا پي واه نه ڪائي

ڏي محبت وچ مخمور صوفي سچ فرمايا

ڪلام نمبر 80

تل: عشق الامي حملا ڪر ڪي اندر جسڪي آيا هئي
اندر جسڪي آيا هئي بن حاڪم حڪم هلايا هئي

- 1 يار پسر يعقوب ڪي يوسف او وچ ڪوهه گرايا هئي
سونهن پريا ڪنعان صاحب مرد مصر ۾ ملايا هئي
- 2 ابراهيم آڙاهه ڪي اندر فضل خدا فرمايا هئي
مولا خاص خليل ڪي خاطر آتش باغ بنايا هئي
- 3 اي پياري حسنين ڪون حيدر ڪرت عين بلايا هئي
آل نبي ڪا دونون دلبر شرف شهادت پايا هئي
- 4 اي "پهلوان" عوشاڻين حالت سر پر ستم آيا هئي
پرور پرڪ ليا هئي پيارا عاشق ڪو آزمايا هئي

کلام نمبر 81

- ٲل: عشق اندر وچ وڙگيا يار - دل ڪون دلبر رمز رلايا
- 1 مجنا محبت ڪيو مستانا چوڙ ڏٺوئيس تخت شھانا
سڪ ليلي دي وچ سڙگيا يار چوڙ خلعت گل الفيا پايا
  - 2 محبت شاه منصور مارايا سر سولي تي سير ڪرايا
نال خوشي دي چڙھ ڳيا يار عاشق انا الحق الايا
  - 3 تخت هزارا چوڙ ڪراهين چاڪ سڏايا رانجهن سائين
اوبين بجا جوگي بن ڳيا يار هير دي خاطر هي حال هلايا
  - 4 اي ”پهلوان“ تنهان دا بردا حسن حسين علي اصغردا
سات صبر دي وچ ڪڙ ڳيا يار شمر شڪي شمشير چلايا.

ڪلام نمبر 82

ٿل: عربي سرا عنايت - بيسار ب مهر باني
گرائي قدر قريشي - سردار مرسلاني

- 1 الله بادشاهه بين بيسال لاطمناين
وس وحده خدائين نسبتين مثال شاناني
- 2 مقبول هاشمي ٿين چوشين قدر ڪئين
اعلي شرف ٿين شاهو گدا سلامي
- 3 محبوب مصطفي ٿين سرور مٿي پيشوائين
آن صاحبي شفائين باند بوجي امتاني
- 4 ٿي سڪ "پهلوان" مانا ختانا غمانا
گون دوست درفشانا پيچ ڪٽنگان دلائي

ڪلام نمبر 83

- ٿل: في ظلم مصباح محبت - عشق اعليٰ نور هئي
وقت او ثابت نهين - عاشق درد سي دور هئي
- 1 خود خيال خاموشي رهي تومت ڪهو مغرور هئي
سير سبحان الذي وحدت اندر وهلور هئي
- 2 مونجهه مستائي مراقب من اندر مشهور هئي
درد هئي گفتار ڪم شد برء سي پر پرور هئي
- 3 عشق ڪا اول سفر سر پر انسان سور هئي
ڪات ڪي نيچي نهايت سر دين تو ضرور هئي
- 4 "پهلوان" عاشق نه خواهد جنت الڪيا حور هئي
طالب الديدار مولا مرحبا منتظر هئي

کلام نمبر 84

تل فریاد کرتا ہوں مگر سنتا نہیں صنم

قسمت ہماری دست کاتب کیا کیٹا قلم

1۔ من مقید ہٹی میری گیسون پر گم ہوٹا

خود گس گیا بیوس ہوٹا در زلف کی خم خم

2۔ چوڑو نہ چیڑو ناصحا - مین عشق ستایل

آزاد آب علاج سی الفاظ ای گویم

3۔ خنجر انایا نیتھن نی کاٹا ہٹی قلیجا

دل ریش ہٹی ہمیشہ لگا لا دوا زخم

4۔ جل جل رہا ہٹی دل تمام تن تراب ہٹی

داخل ہوٹا ہٹی درد پر بس بن گیا بسم

5۔ حال من هرگز هکن فکری دوا طبیب

تمکو بیٹی ناسور کا معلوم نہیں ملم

6۔ انوار حسن احمدی پروان بنایا

العشق نار الله میری جل گیا جسم

7۔ یک بار آوی یار بیٹا پاس "پهلوان"

احسان پر قربان مین بوسا کروں قلم

کلام نمبر 85

تل: قسمت آندي هتري باندی - آهيان ماندي مارن کان

منہنجو ساہ مکی تو سنگھارن کار

۱۔ ملک ملیں جو تیر زہیر اتر اُکیر بیان کاٹ

ماتر پڄن جي محبت ۽ منجهه پٽم رول سڃاڻن سان

2۔ کنہن سان کین کے چان پنتہ روز پچان

لَوْنُ لَوْنٍ مَتَجَهِّهِ لِحِجَانِ تَرَوَارِنْ كَارِ

فیرہیچن چو وومل ویہایم

تیسویں سیرس وڈی وٹجھارن سان

3- ويجزي سور سهن تنديون نبيط وهن

پلیل پور پون^۲ تا پٹھوان کا

رويون روز رسيد مټچگان

دانش‌پژوهان دردسروین آزارن مسان

4۔ جالیان کین جدا مارو میل خدا

ذیندو دوست دوا پیمان کا

شکر سدا پڑھ یہاں

منہجیو ئیتھن لڳولجدارن سان

ڪلام نمبر 86

- تل: ڪولھ طبيبان ڪيون وت جاوان - دوا جزي ديدار نهين
 ناحق ئوؤض وڪاوان ڪهنون - برھ دگر بيمار نهين
- 1 همين ستي ڪو ڪون جڳايا ڪُل ڳھل جھيڙا عشق اُٺايا
 ناد نغاري نينهن وڃايا سوني صبر قرار نهين
  - 2 بهون همين اي حياءُ ڪيئي برھ ڪي بات ڇپاني ليئي
 ضوُف جو ضرب ظهورا ٿيئي اب ميري اختيار نهين
  - 3 منهن مهتاب وڪاوي دلبر جوڙ گھٽان مين ترت تصور
 صورت ساري سيني اندر ملتا هئي مناز ڪهين
  - 4 پس ”پهلوان“ صنم جب آوي پياسي هون پر جام پلاوي
 حضرت حسن همين وڪلاوي سيد سام و سار نهين

کلام نمبر 87

تل: کيئا بره بيدار جائي جلد جگاڻ آيا
جائي جلد جگاڻ آيا نوئون ناز سهاڻ آيا

- 1 تخت قلوب تي نشتا نادر کيئا نعرا شير بهادر
تيا محبت خود مختيار التا حڪم هلاڻ آيا
- 2 گل جڻيان تي چمڪن چيريون عشق ڏسيندا ڏيون ڦيريون
ڪر جامان جلوي دار وهوا نينهن نچاڻ آيا
- 3 الانسان ڪريندا اولاءِ اندر آپ مريندا شولا
سر عاشق دي اڻهار انا الحق الاڻ آيا
- 4 حد لنگهيا تي لاحد جاوڻ لامقصودي منصب پاڻ
گون ڪري ايها ڪار آب عروج اڏاڻ آيا
- 5 نيتهن نصيب تيو سي نعمت رک ”پهلوان“ سدائين ثابت
ٿي هوئونال هوشيار وحدت ورد وڌاڻ آيا

ڪلام نمبر 88

ٿل: ڪوڙ دنيا دي ڌوڙ ڌنڌا هئي - پارس عشق الاهي

- 1 پل ڏکي پن ٿي بهادر بار برهه دا چاوين برسر
حرص دنيا دي ترڪ طمع ڪر چوڙند پاوين چاڻي
- 2 فوج حسن دا حملا ڪري مرد مجاهد ڏيک نه ڏري
قدم اڳوڻي عاشق پردي ڏيون سر نوائي
- 3 باهه برهه دي اندر لاتي بار اجار صفا ڪر چاڻي
عشق بنا افراد حياتي اور خيال اجاڻي
- 4 پيري مغان ٿي ساقي آيا صوفي پير جام پلايا
پي "پهلوان" ڪون سچ سهايا شونق شراب سوائي

کلام نمبر 89

تل: کچان کین کنهن سان ٿي اوريان اندر ۾

وہاري وڌئي يار سک جي ستر ۾

1۔ لڳي مونجهہ من کي آهي چُپ چپن کي

اوجاڳا اکين کي پير جيءَ جاڳر ۾

2۔ مراقب مونجهہارا ڏنا ٿي پيارا

لهن سور سارا ڏسان گهوت گهر ۾

3۔ مٺي ماڻ آهي صبر ٿوسهائي

مراقب ملهائي گهمي ڏس گوند ۾

4۔ پرين ”پهلوان“ کي دلا سواچي ڏي

جهاتيون نيٺ منهنجا پائن دوست در ۾

ڪلام نمبر 90

ٿل: ڪرم ڪريم ڪيئا سرور پر ديارِ اذن شفاعت
مولا پاڪ فضل فرمايا بي شمار عنايت

1- ڪُن فيڪون حروف ڪها جب قادر قدرت والا
چوڏهن طبق سنواريا سڀ هڪ حرف وچون حق تعاليٰ
خاص محابي مرسل دي لؤلاڪ بنايا مولا
اشرف قوم بشر ڪو بولا پاڪ نبي دي حرمت

2- پيدا سڀ سي پهلي هويا نور نبي دا هليا.

جن بشر ڪو رحمت والا عجب مبارڪ مليا
قدم قبول اسانن تيڏا بخت اميڏا ڪليا
آيا معاني شافي احمد رهي رجاتي امت

3- پاڪ نبي دي آون سיתי بت بهتاني پُر ڳئي
ڪفر انڌيرا دام دُئي دا شامت شرڪ اتر ڳئي
جابر جادو سحر سڀوئي لوڪان ورق وسر ڳئي
روشن راه راني هويا نور نبي دي برڪت

4- نور جسم تي نور اسم - ٿي نور ڪنون آيا هئي

نال ڪرم دي قدم قريشي آن اٿان پايا هئي
پُليان زُليان دا ٿي رهبر دلبر دڳ لايا هئي
شاه گدا نون سڏ سمجهايا هادي نال هدايت

5- حُسن مبارڪ صورت نبوي نور ظهورا ڪيئا
اعليٰ شرف نبي سهڻي ڪو آپ الاهي ديئا

عرش عظيم اوپر احمد ڪو دوست بلا ڪر ليئا
پاڪ پوشاڪ لوا حضرت ڪو پهرايا خلعت

6- آيا سهڻا سرور سيڙي رهبر راهه رباني
آيا شفقت والا شافي عالم تي احساني
آيا هئي محبوب خدا مخلوق وچون لاثاني
پيجا آب الاهي ايهو ڪولهه اساڙي رحمت

7- خاتم خاص نبينان والا آب خدا فرمايا
تيا مقبول محمد سهڻا مولا شان وڌايا
صاحب ڪعبه قوسين مقرب مرسل منصب پايا
نال نبي دي مولا ڪيتا لقاء مهر ملاقت

8- ڪل مخلوق نبي سهڻي دي ادب امر وچ ڪڙيئي
حجر شجر حيوان الاون الٽا سورج اڙيئي
نصف قمر تي نيچي آيا زبر بغل وچ وڙيئي
ڏيک سپو حيران هوئا هئي عجب الاهي قدرت

9- گوڏ علي ڪابنا وهائان ساعت سويا سرور
عصر تمام ادب سي هويا تيا مغموم بهادر
سڏ ڪر نبي بلايا سورج آيا الٽ اتر ڪر
خود مختيار بنايا مولا برسيد ڪر شفقت

10- دلبر دور نخل سي هويا ٿئي سبب جدائي
برگ لسان بنايا مولا پڙهه صلوات سدائي
ڪر فرياد شجر سڏ ماري مرسل ميل الاهي
سڪ سهڻل دا سوئي شجر نون ڏئي ايڏي طاقت

11- چن چن ڪري ڪوه اٽاڪر مخفي موٽ بنايا
احمد ڪي آزمائش ليئي مردود مخالف آيا
سنگليان پڙهن ٿئا سرور دا بهتر بات سنايا

چٽڪ چٽڪ ڪر چوڙ ڏيئا هئي ابو جهل اوساعت

12۔ ڪر تعريف سٿاوان هر دم ثنا صفت سهڻل دا

صلي علي عليه وسلم شان محب مرسل دا

هئي صلوات صفائي ڪرني والا سيڙي دل دا

مومن پڙهو درود سدا رک سيد نال صداقت

13۔ محشر دي ميدان وچون اُتي سڀ ڪوئي عاجز ڪڙدي

خير و شر اعمالين اپنا ڏيک سمج ڪر پڙه دي

هٿ پير زبان ڪن اکيان پياري شاهد عضوا بڻندي

ايجهي اوکي ويله وچون سو حامي ٿيسي حضرت

14۔ لک تعريف نبي نون سونهن لائق صفت پيغمبر

حسن حسين حمايت ميري واه وسيل حيدر

سائنڻ سيڙا بنت نبي هئي شان وڌايا پرور

رنج الم اندوه ڪنون ڏي پنجن تن پاڪ نجات

15۔ همين گداگر صحي ثناگر جو دم جڳ وچ جيوان

جام محبت مرسل والا پيتر ول ول پيوان

كيف ڪمال اُنهي وچ هر دم مست هميشه ٿيوان

سرڪ سکوت صبر دا مليا نينهن نبي دا نعمت

16۔ پنجن تن پاڪ پيارا ڪيتا نال ڪرم دي قادر

چارئي يار نبي سهڻي دي شرف تنهان دا ظاهر

سچ صديق عادل اهل الحيا امير تونگر

ڪوثر جام امير پلاوي پيسون حيدر دي هٿ

17۔ سائل سوالي در پنجن تن دي سڏا ڪر پيسون يڪا

اينها سخي جناب ڪنون اسين پنسون گهنسون بڪيا

رعم سائل فلا تنهر او مول نه ڏيسن ڏڪا

دل ڪون پهون اُميد انهان دا هئي مشهور سخاوت

18۔ کر ”پهلوان“ سوال سدائين چا كشكول اناكر
بکيا بخشش والا بهرا گهن سون پنجتن دي در
ڈيسن خير نه مارن طعنہ پاون فيض گدا گر
پوري تيسن مطلب ساڈي دنيا عبا حاجت

ڪلام نمبر 91

- ٿل: ڪهون هم نادِ علي حيدر بهادر لوت ليئا خيبر
 1 جب جو حملا حيدر پايا المفتح ڪر علي اُٺايا
 سر مر حب ڪا ڪاٺ دکايا فتح ڪيئا نادر
 2 اي موسيٰ هارون ڪي حالت علي مدد محبوبِي حضرت،
 سوٽ سڳي هن ڏونهين آپس علي نبي انور
 3 ملڪ فلڪ سي پلڪ ۾ آيا حضرت نون اي بات سنايا
 تيري ليئي معراج بنايا محفل ڪي پرور
 4 عرض ”پهلوان“ علي نون ڪيئا دست هميشه حيدر ديئا
 پائڊ پڪڙ ڪر دامن ليئا سام سيد ڪي در

کلام نمبر 92

- تل: کولي اکڙيون نينهن نظر سان پنهنجو پرين سڃاڻم
 1 بار مڻي تي پنڌ اڙانگا ڏونگر ڏورن لڪ جا لانگها
 سمجهي سر تي چاڻم
- 2 دل کي ايهي درد سهائن سور سدائين سچ سڀيائن
 سڪ جا سانگا لائم
- 3 سڀني اندر دل رڌو سڀي طالب تي مطلوب لڌو سڀي
 مردي مطلب پڻاڻم
- 4 چئي "پهلوان" پنهنجي وس ناهيون دم هٿڙي دم اُتي آهيون
 جاڻي لاوان لائم

ڪلام نمبر 93

- ٿل: ڪول هڪايت واليان اڪيان۔ حال هڪو ڪر ڏيون نه ملان
- 1 پڙه پڙه عالم آپ سڏاوين هاسي لنبیان تسبیان چاون
اوائڻان برهه دا بون نه ملان
  - 2 ڏيک اکر پڙهه عاقل اڙدي عشق دي چاڙهي سالڪ چڙهه دي
اي پنڌ پڇيا تون نه ملان
  - 3 تائن ڏونڊ دنيا سگ طالب هويا حرس تنهان تي غالب
ترڪ ڪيتوئي ڪيون نه ملان
  - 4 ڪعبه دل موجود هميشه نور نظر ڪر ڏاڍا درويشان
تون تڪين پيرون ملان
  - 5 هڻو ٿيون تان من مهجوري صبر سڪوت فبه مخموري
پاوين جهات درون ملان
  - 6 پهلوي موت ڪنون مرجاڻ مشڪل ماس هڏان دا ڪاوڻ
پيون جگري خون ملان
  - 7 چوڙ ڏئي سن حق دا گواهي فثم وجهه الله سدائين
ڪول ڪتابان ڪون نه ملان
  - 8 پيري مغان "پهلوان" ڪون ڏسيا حرف هڪو پڙهه راهون رسيا
اسم اعظم بيچون ملان

ڪلام نمبر 94

- ٿل: لڪ مبارڪ مومنو آيا شفيء المذنبين
مير مرسل نور فرمل رحمت العالمين
- 1- پيار سي پرور ڪٿيا هئي شان حضرت ڪا صحي
لاتقول ورائنا سردار بولوبايقين
- 2- پيشوا پيغمبران خاتم نبي خير البشر
سيد الابرار احمد شان شمس العارفين
- 3- حُسن از شمسو قمر زياده حبيب الله حسين
مشرقو مغرب شده روشن به جلوائي جبين
- 4- اي ثنا گر ڪو صنم درشن دکاتا هو ڪبي
رڪ اميد ”پهلوان“ والله مع الصابرين

کلام نمبر 95

تل: لکن لاءِ حیلہ ہزارین کیا تم

اچھی عشق آفت اندر مریو تم

1۔ کلائی روٹائی تو ماری جیٹاری گاری اجاری لہی مریو تم

2۔ لگوسک سلامت پگوشرک شامت ایہا نینھن نعمت از لون دھیو تم

3۔ آیو نینھن نادر و ذاتین جیء مری جاگر تنھنجا ناز بر سر اکین تی کنیا تم

4۔ چوی "پهلوان" سچ محبت پارو میچ پچھن کاں پرین اچ کھڑا حال تیا تم

ڪلام نمبر 96

ٿل: لکيو لوح قلم ايهوانگ ازل جو

دوستي وارو دم ناهين اڃ نه ڪلهه جو

1- موهي من مستان ڪيو ڀروهن ورتو ميان

محو ٿيو مجلس ۾ پنهل ڪي ڀرتو ميان

لايو عشق اتم ناهي جاءِ عقل جو

2- وسري شل نه وجود ڪوئن محب سهندو ملائت ميان

پلڪ پاسي نه ٿيان ڏيندم هوت همت ميان

وڏا قرب ڪرم اتم ڪوهيارل جو

3- صوفي عين صفا ٿيا گيترو گل پائن ميان

حسبي قلبي هڪڙو حرف ايهو پائن ميان

لڳا غير وهم ويو ڏکي دل جو

4- صوفين جي سردار سان وڃي ياد پيم ميان

پاڙيندس چئو ”پهلوان“ ويهي قول ڪيم ميان

ٻانهپ رهن رسم آهي مون ٻول ٻڌل جو

کلام نمبر 97

تل: مشرف ملک پر مولا الاهی عشق سینگاری

نهایت نینهن جی نورؤن تیوروشن دنیا ساری

- 1 اڳي ٿي عشق جا دڙڪا مٿي سرڪات جا ڪڙڪا
برهه جي باهه ڏي پڙڪا آهي سونار گلزارِي
- 2 نهين پي شيءِ محبت مٿ آجهو وڃي عشق وارو وٺ
نفعون نينهنون نهايت ڪٿ وڪرو وٺجي وفا واري
- 3 طلب رک ”پهلوان“ اِها هميشه حب عوшаغن جا
سڏي ڪندءِ سار سي پنهنجا ملائيندءِ سان پُڪاري

کالم نمبر 98

تل: منهن منور محب کا آيا حسن همکو نظر
هم دوبار هم دوست كي دیدار ليکي منتظر

1۔ صيف ابرو هين صفا مجگان محب کا تيز تر
چوک چشمون کا ديا مجکو لگا سيني اندر

2۔ زيب زياده شد زنج لب سيم چون دندان زر

شعله جلو جبينه روي را شعاع قمر

3۔ مهتل و گفتار مجلس محب تني وشين هور

دست گتتون دلبري داسو وشين دوستين سفر

4۔ تيو سوالي "پهلوان" آيو پاند پائي دوست در

راز رهبر هي دنوسي باب آلي پيغمبر

کلام نمبر 99

- ٺل: محب مولا ٿرا بيارا کناسان دوست ديدارا
- 1 ٺئي مڪين دلا چوشين خدا زانکي شفوروشين
خيال ديد دل گوشين مني دل ٺئي طلب دارا
  - 2 مڪئي خاموش سودائي محبت مرض مونجهائي
دلي مانختون چائي ديئي درمان بيمارا
  - 3 مناماندا دلا بيموس ن پانٿيون ٺئي مجلس
ٿرا لوان بيم وارث ديئي آرام زردارا
  - 4 کئيشي عشق آساني جدائيئي سهڻ گرائي
همين حالين همايانرا زخم جاريئين جانارا
  - 5 گشي چو "پهلوان" گالي همي درد ئي دلي حالي
کناسي رحمتي خيالي مناسبين ف سردارا

ڪلام نمبر 100

ٿل: ميري دل ڪو جلايا جدائي ستم

هئي هئي دير ڪيڻا ڪيون نه آيا صنم

1- مين پوڪار رها هون وه آتا نهين ماڻان ڪرتا حسن دکلاتا نهين
پايا ناز نقاب انا تا نهين ميري قسمت ۾ قاتل چلايا قلم

2- سينا طلب تپا ڪي تن دور ڪيڻا لگا نيتهن زخم ناسور هوڻا
ڪرو معاف همين جو قصور هوڻا دلبر دي دو دوا فرمائو رحم

3- مين بن ڪي گداگر در در قرون دیدان سوء صنم ڪي ڌيان ڌرون
ڪهان ملتا محب مين دیدار ڪرون پياري سيس نوا مين بوسا ڪر لون قلم

4- ”پهلوان“ نه مانگي دؤر دگر اس دنيا ڪي عزت اعليٰ قدر
مولا ميل مهر سي وه دلبر جسڪا شان هئي صاحب عربو عجم

ڪلام نمبر 101

ٿل: منهن مهتاب گلابي صورت عجب حسن دلدار دائي
وهوا زيب زينت زلفان دا ابرو سيف اولار دائي

- 1 مرڪ هسدا دلڙي ڪسدا دام لگا دلڪو مجلس دا
ڪات هٿان ڪر ڪيئي ڪسندا مارتِي آپ جيءَ ار دائي
- 2 حرف هڪوئي ڏسندا وحدت طالب ڪو توحيد طريقت
اولي ٿي هڪ ڏيندا حضرت ذاتي ڏونق اٿسار دائي
- 3 سبق پڙها ڪر الف اليثدا لئون لئون وچ لطيفي ڏيندا
سڀني اندر شمع ٻاليندا رندي رمز ڏيکار دائي
- 4 مستي مئي ميرانپور والا شاه رکيل هڪ پيتم پيالا
پري پڙ ڏيندا عاشق اعلي ساقِي مرڪ پءِ ار دائي
- 5 چئي "پهلوان" مين جيتر جيوان گولي پيريمغان دا ٿيوان
پيتم جام ول ول پيوان شرب شفا پيمار دائي

ڪلام نمبر 102

- ٿل: من موهي مست ڪي ٿو ٿي دلبر - هڪ خيال ڏٺو ٿي شام سحر
- 1 آيا پاڪ حسن ڪر حملا سونهن صنم دا پيا شملا
روشن ملڪ هوئا بهتر
  - 2 ابرو ابر غباران بدلي ريه ڪجل دي سونهن ڪجلي
دلربا دا لعل بصر
  - 3 زلف زياده ريت رکدي لڪ سڪايل اڪيان ٽڪندي
سلسل والان طرف نظر
  - 4 رخ مبارڪ پاڪ پيشاني ويڪ ڪروڙين ٿيون قرباني
صدقتي صدقي شمس قمر
  - 5 سچ "پهلوان" سچاڻ ڳڻو ٿي ساڳي سر سلطان اهو ٿي
پا آيا برقع پوش بشر

ڪلام نمبر 103

- ٿل: مرحبا آيا هئي مرسل - حسن صحي سلطان ايهو
- 1 نور ظهور ڪيئا جب جلوا آءُ وسايا ويران ايهو
  - شاهن شاه حسن دا برڪت ٿيا بهتر بوستان ايهو
  - 2 انا اعطيتك الكوثر صفت ڪيئا سبحان ايهو
  - هر صورت وچ ويڪ گواهي ثابت في فرقان ايهو
  - 3 آيا نور الاهي احمد مت ڪهو اخوان ايهو
  - هئي مخلوق وچون لائني سيد شاهجهان ايهو
  - 4 ويتر ويس وٽا ڪي آيا مخفي باب بيان ايهو
  - ذات صفات خدا خود چاڻي ڪر ماڻ مگوانسان ايهو
  - 5 خاتم خاص نبينان والا شافي اعليٰ شان ايهو
  - سڪ سدا سيئي وچ ثابت رک صوفي "پهلوان" ايهو

ڪلام نمبر 104

- ٿل: صوفي من مخمور سهڻا - ميخ مٽيءَ کي محبت ماري
- 1 آهي آفت نينهن نظارو جاءِ ڪيو جاڻي عشق سونهارو
محبت جو مذڪور سهڻا سڪ وارن کي ٿي سڏ ساري
- 2 لڳم طرحين تيز اماڙي دردن مٽيءَ جي سنڌ سنڌ آڙي
سڀني ثابت سور سهڻا هو هجر ايها آڙه پاري
- 3 ڏڪن ڏاڍو ڏيگل ڏڪايو سڪ صتم جي ايهو ستم سهايو
ڪنيم ڪري منظور سهڻا ناز پرين جا برسر پاري
- 4 چئي "پهلوان" هيڻي هت نه ڇڏجن قرب ڪري نيشي گولي گڏجن
مان جهڙي معذور سهڻا ڪو جهي ڪملي بيڪس ڌاري

کلام نمبر 105

ٿل منهنجو سڪندي سيوئي حصار ويو سھڻا دردوندي جي سنڀار ڪيو
 1 ابرون صيف صفا مجگان تير ستن ڪجھيان ديد دونا ليون ٿا دل کي چئن
 رخ روشن زيب زنج مر ڪيولب ٿا لئن راتيان ڏينهن حسن جو پچار پيو
 2 پيار پوينءَ جو لڳم دل تي دوست گھري ماڻا معاف ڪيو ماندي هت ٿي مري
 هن هيئي جي پچڻ ڪاڻ اچو قلم پري ڪونهي محبت جهڙو ڪو آزار پيو
 3 جيئري جدائي پايان سورن سازيو اندر کائڻ پيئڻ لذت وائون وه ٿيا ويتر
 ڪين سھان ٿي ايڏا تاز نه ڪر خير خوشيءَ سان حسن جو ديدار ڏيو
 4 چاري چشم پيئي راهون روز تڪن پرينءَ پس ”پهلوان“ عين آميدان رکن
 ڪين پليندس پنهنجي چيل هميشه اتم حاتم حجت کون پرين مون استغفار چيو

کلام نمبر 106

- تل: مين ٿيوان صدقي صئر - ٿيڏي سهڻي سينگار دا
 رات ڪو روشن ڪيئا هئي - رخ ميڏي دلدار دا
- 1 ضرب از انگشت صدق نصف ٿي آيا قمر
 با ادب قربان هويئا سيد الابرار دا
- 2 بجليون سورج صفا معذور هين نيچي نظر
 هئي زياده نور اعليٰ حسن او سررار دا
- 3 جنو بشر مشتاق هين مخمور محبت ۾ ملڪ
 خود خدا خود هورها عاشق ايهوانوار دا
- 4 هئي حسينون سي حسين اوسي مثل محبوب حق
 خوب خواهش "پهلوان" رک رهرا ديار دا

ڪلام نمبر 107

- ٿل: ملڪ هزارِي والا هئي سچ سلطان ماهي
چاڪ بهائي آيا ٿي جوڳي جوان ماهي
- 1- رمز رانجهن ڌا راي - خوش ٿي خرڪا پايا
ويس مٽاڪي آيا - هئي سر سبحان ماهي
- 2- رانجهن آيا ويڙهي - نظر اسڏي نيڙي
مهڻا برسر ميڙي - چمر چايم طعن ماهي
- 3- آيا رانجهن پيارا - ملڪ منايي سارا
وليا ساڏا وارا - مين ٿيوان قربان ماهي
- 4- مفت ڪر بندي لوڪان - نال اسڏي توڪان
سيڏا سبز ٿيا دل سوڪان - ڏتا ڪر بوستان ماهي
- 5- سچ "پهلوان" گويا - ويڪ هڪايت هويا
سيڏي دل ڪون دلبر ڏويا - وت ڪر احسان ماهي

کلام نمبر 108

تل: مرشد ميڏا عاشق اعلي رهبر رکيل شاه ڏنم

- 1 اوکيون چاڙهيون پنڌ جبل دا جاءِ نهين اُتان هلڻ هيڪل دا وارث والا مول نـ پلدا پرين پنيان ايها راه ڏنم
- 2 حسن جمال سيڏي رهبر دا ويس سونهي سدا سر سهڻل دا ڌيڪ صورت سيڏا دلڙي ٿر دا منهن منور ماه ڏنم
- 3 مان اصل کان لوھ ٽڪارو پارس منهنجو پرين پيارو مرد فقير فتحپور وارو فسيض والا درياه ڏنم
- 4 ڪر ”پهلوان“ صفت سهڻل دا پيري مغان مرشد شاه رکيل دا آس پچاوين سيڏي دل دا مطلب تيڏي درگاه ڏنم

کلام نمبر 109

- تل: نھم واقف اس باتون کا۔ آیا زوري زور اندر وچ عشق مچایا شور
- 1 جڈان عشق اندر وچ وڑیا انا الحق منصور چا پڑھیا
سر سولي تي سالڪ چڙھيا تا منصور نہین کوئي اور
  - 2 موت سي پھلي مري پڙي ھين قیامت آگي لگي رھي ھين
عشق ستم پر سھي رھي ھين کي امر نا کيا گسور
  - 3 گول کتابان لفظ دکایا سبق ثبوتی صنم سکایا
جب مين اسکا مطلب پایا هوئا مثل چکسور
  - 4 پڙھ "پهلوان" ثنا سرور کا ھمین مداحي ھون حیدر کا
حسن حسین صبحی صابر کا پانھپ ھسي منظور

ڪلام نمبر 110

- ٿل: نينهن لاون تبي نياوڻ - بهون مشڪل بات وو
 سوين پيڙان ڏيون پيڙان - ڏک ڏينھان رات وو
- 1 عاشق آون سر نواون زير ظاھر ڪات وو
 مري جيون مرد ٿيون پيون آب حيات وو
  - 2 هڪ هڪايت ورد وحدت هي نه وائي وات وو
 درهلاون دل جڳاوان اواسم ذات وو
  - 3 مونجهه مستي حق پرستي عاشقان اوقات وو
 آپ چائن سر سچائن اندر پياون جهات وو
  - 4 "پهلوان" صوفي نظر ڪر عشق سوا فات وو
 نينهن والا ناز بر سر سه صبر ڪي سات وو

کلام نمبر 111

قل: نال دمان دي اور اندر وچ - قلبي ذکر کماوڻ سک
دل سويا جلد جگاوڻ سک

- 1 چست بدست سکوت صبر دا صيف صفاتي چاوڻ سک
سرکش نفس تهوس اتي گر کاوڙ مارمناوڻ سک
- 2 مجلس نال مجاهد لوکان رک وٽ حملا پاوڻ سک
محبت دي ميدان وچون سوره قديم وڌا وڻ سک
- 3 ساقي دي هٿ جام طلب کر مئيءَ دا سرڪ اُناوڻ سک
قاتل كيف کلال کنون خود گهن پي اور پلاوڻ سک
- 4 سچ "پهلوان" برهدا باري پر سر بار سهاوڻ سک
نعمت نينهن نصيب ٿيوسي ثابت توڙ نپاوڻ سک

ڪلام نمبر 112

- ٿل: ويا چوڪ چشمن جا وهي - جاڻي لڳا سي ٿيا صحي
- 1 پينگهي منجهارئون ڀرت وو اُتي قدم ڪڙڪو ڪير
رينجهي تنن سان روح ويو دل دست دلبر جي پئي
- 2 پاٽم ڳچيءَ ۾ سڪ جو سڳو هاڻي ڪين ٿو ڀنڊس لڳو
مئيءَ کي ميخ محبت جو لڳو اها اڪيڙڻ ڪان رهي
- 3 شمع شمع ايهو هريو ڏنم پرينءَ جو پيچرو
چئي ڪير ٿو واٽون وريو ٿوڙي وجهن ڪاٿيون ڪهي
- 4 رڳ "پهلوان" سڪ يار جو سيد سچي سردار جو
احمد اچي آڌار ٿيو ويا پوئل جا پڻ بهي

کلام نمبر 113

1 تل: وچ وک هڻي ٿوري گهڻي ڇڏ آسرا آرس نه ڪر
 ڪا ڍواڻئي ڪوهيار ڏي اٿي هل گسر گوهيون ڇڏي
 اڳي هوت سهڻو ٿو سڏي اڄ اڄ سڄايو ٿي سفر
 2 ڏيئي پانهن سراندي ڪيئن ڪتن سو حيف آ اهڙي هڻن
 سينگار ڪاڻ سڪنديون وتن چوڙن چڱا ڪيئن پيڻبر
 3 راتيان ڏينهان ڪوسو ٿڌو ڪاهي ڪمر قابو ٿڌو
 تن پيچرو پير جو ٿڌو آيو ديس دلبر جو نظر
 4 وٺ دنيا کان دل ڪسي صوفي "پهلوان" تن ره رسي
 سدا ورد وحدت جو وسي لايو دمن دھڪا اندر

کلام نمبر 114

- ثل: وچ معرفت میدان پر گردان سر ہوئا
 حاجت نہین آب عقل کا مڑکئی مگر ہوئا
 1۔ اسباب برتن بسترہ دیا ست سپو سامان
 لایدرک لا ابصار کرنا ای سفر ہوئا
 2۔ دشوار خوف دوست کا - امید اب نہین
 راہی رفیق با وفا ساٹی صبر ہوئا
 3۔ نت نت نگاہ سیاہی اوپر - نلین کرتی ہین
 فخر وجہ اللہ ہر جاء حق نظر ہوئا
 4۔ ساٹی پلایا جام کیٹا مست "پهلوان"
 ثابت صفت ای سکر کا اعلیٰ اثر ہوئا۔

کلام نمبر 115

ٺل: ويتر وانء نهين دم هڪ تلدي

پونءي پور آسانون پلپلدي

- 1 نئين نينهن سنگ ٿي آيا هئي سيني ثابت سور سمايا هئي
ديرا دردان دل وچ لاياء هئي اها جوش ڪنون چند پئي جلندي
- 2 غم سوز سڪوت هجر دا هئي سيڏا مخفي مرض اندر دا هئي
ساعت سولان نال گذر دا هئي ڪيوين عشق ستايل پوءِ ڪلندي
- 3 رڳ رڳ ناصر نينهن نهوڙ ڳڏا ساري واهان عشق وڪوڙ ڳڏا
هو بیمار بدن ڪون جوڙ ڳڏا هٿ دوست دوا هئي سيڏي دلدي
- 4 لڳا چشمان چشم نظارا هئي سانون سائول يار پيارا هئي
سمجھ سچ ”پهلوان“ اشارا هئي سدا روز مبارڪ پئي ملندي

کلام نمبر 116

- تل: وهوا محبت دا میدان دَئم - جنگ اکبر دي وچ جوان دَئم
- 1 جتان صف صفا چمکار کرن اوٹان شیر شهید قدم پرن
  - 2 جنگ اکبر هیبت ناک صحتی گڈ سورہ آون مرد قوی
  - 3 جنگ اکبر بیشک باری هئی نت مستان روز تیاری هئی
  - 4 جڈان مینکون اها کات کنا بیدار تیوسی چشم اُنا
- پہلی موت مرٹ مختیاری هئی کیٹی کسندي پٹی قربان دَئم
- اُتان نظر پیوسی ملک مِنا اھوسیر صفا "پهلوان" دَئم

کلام نمبر 117

- تل: واند نہین هڪ تل وويار - ڏيندا سور نہ ساهي
 آيم حسن هڪل وويار - جلدي جيءَ جڳايئي
- 1 آبرو ڪعبه قوسين ڪمانا مارن تير شڪار شہانا
 چٽ ڳنڍوني دل وويار قهري ڪان وهائيئي
  - 2 رخ مہتاب صنم سينگاري ويتر مشتاقانن ماري
 خوب زلف سلسل وويار گهٽ پيچ قاسائيئي
  - 3 ڪر نظر ول جتان واجهان عين اُمالڪ خون ڪمان
 ڏونہين لعل ڪجل وويار چشمان چوڪ چلائيئي
  - 4 لڳم لڳم چوڪ نظر دا زخم ريش هميشہ اندر دا
 من قراق ڦٽيل وويار دي را دردان لائيئي
  - 5 جام محبت والا پيتم راتيان ڏينهان فرق نہ ڪيتم
 پور پون پلپل وويار سڪ سرس سدائيئي
  - 6 محبت روزون روز ڪسر هئي خيال هڪو هڪ شام سحر هئي
 ڪر ”پهلوان“ اصل وويار صوفي صاف سچائي

کلام نمبر 118

تل: ورد وظائف وهوا مليا نينهن نعمت

شوق نهين شيخي دا - كيا هئي كشف كرامت

1 دنيا چوڙ خزانا خواهش دست بردار تيوسي

عزت لذت منصب منتا طرحين ترڪ ڪيوسي

دردان هوش گنوايا، ڪيئا محو محبت

2 ڪيا سنسار ڏونهين وت ڄاڻون جنس حور قصوران

دنيا عقب ايل ڳيا سانئون صاف پلايا سولان

بين خود برهه بنايا، آيا لامر لذت

3 تسپيان تي زنهاري ڏونهين چن مسجد مڙهي نديسان

ونحن اقرب صاف صحي ڪر سهجون سجدا ڏيسان

هويا حال حقيقي، هڪ دي نال هڪايت

4 رک "پهلوان" صفائي ڄائي چوڙ پهون ڪاپارا

وفي انسڪم وچ سيني دي آيا عجب اشارا

پيري مٿان سمجهايا، حرف هڪو هڪ وحدت

کلام نمبر 119

- ٲل: هئي هئي ڪري هيئن ٿي جوان - مون ڪي هوت هٿري ويو ڇڏي
 هن درد جون دائهون ڏيان - سهڻل بنان ڪنهن ڪي ڪڍي
- 1 هٿري نه جاليندس جدا مون ٿي ملائيندم خدا
 سرتيون ڪيو دل سان دعا اچي گهوٽ گولي سان گڏي
  - 2 هيءَ دل دلبر سان ويو منهنجو باقي بت هٿري رهيو
 بي قرار ٿي برهم جو مون ڪي وارثو ويهن نه ڏيئي
  - 3 دم دلبر ڪين وساريان پنهنجو پيرين پڪاريان
 اڪڙين منجهه ويهاريان پنهنجون پٺڀريون پڙويلا اڏي
  - 4 وارث وڃوڙو نه سهان چوڻا سڪايو "پهلوان"
 شل سونهن سرور جوڏسان جڏهن خاص خدمت ۾ سڏي

کلام نمبر 120

- تل: هئي هئي اڳي چون ٿيم - اچي ڏيل ڏکڙن ۾ پير
- 1 ننڍڙي نياڳيءَ کي وتو ويوساٺ پيڙو ناپتو
هائي پتي پئي منهن مٿو ڪڍي پار پئي هٿا هنير
- 2 منهن ڏوڙ سر پائي مٿي سينگار سارو ڪر ڦٽي
هل ڪيچ ڪوهيارل پئي ويهن سمهن سک وه ٿيم
- 3 دردن اچي دل کي لڏو سورن صفا سينور ڏو
هو هوت منهنجي ناپتو روين سوين سڌڙا ڪيم
- 4 شل هوت مٿيءَ سان نه ملي تنهنجي عشق ۾ جيءَ پيو جلي
سڌا سک ايها ثابت هلي تنهنجا ناز نيئن تي ڪنيم
- 5 پينگهي منجهارون "پهلوان" اچي سور ٿيا سونهان سنوان
ڳالهيون ڳجهيون ڪنهن کي چوان سڪندي عمر ساري ويم

کلام نمبر 121

تل: هئي هئي ڪران مئين سر لوڪ ڪلدا
واقف نه ڪوئي سيڙي درد دلدا

- 1 وڃڙي ورهان دي دانهان ڪريندي ساڙي سولان دي سڙڪيان پريندي
هٿت هجر دا ڏونگر ڏريندي هڪ سڪ ستايا ڏونجها پند جبل دا
- 2 پلپل پنهل دي اڪير آون جيڏيان سر تيان دي مجلس نه پاون
خالي هنڌ پنهل دي ڏاڍي ڏڪاون ڏنگ سيج ماري ڏيڪ هانءَ ڏلدا
- 3 ڳيا چوڙ ڪلهڙي ٿيا رول راهي ٿئيءَ محبت پئيءَ جدا ٿي
ساعت نه ڏيندي ايهي سول سامي دم دم سنپاران ڪڏان يا رملندا.
- 4 مئين پئي پوڪاران آوندا نه دلبر ماڻان محب دي چاتم اڪيان پر
پئو پيش "پهلوان" سه ناز برسر عاضي تي راضي حجت نه هلندا.

ڪلام نمبر 122

- ٿل: هم ڪولگا تيرا طلب - يڪ خيال هوڻا روز شب
- 1 سلسل سجن ڪي وال هين عطر چنبيلي دار هين
  - باندي هوڻي تو هزار هين قابو ڪيئا ميرا قلب
  - 2 مستان هون تيري مگر خواهه ٿرا شامو سحر
  - نعمت ڪبي آتا نظر بيني چشم ابرو لعل لب
  - 3 مسڪين اثنامت ستا درشن پيا هم ڪوڊ ڪا
  - جوڻي پڙاهه سي خطا معافي ڪرو مجھ ڪو محب
  - 4 سوالي هم هين ديدار ڪي اي "پهلوان" ڪر تا ڪبي
  - زيارت حسن سردار ڪي مولا بناوي او سبب

کلام نمبر 123

تل: هو، دانهان کریندی درد دل - جل پل جدائی دا هیل

- 1 دل درد پر دا خل ٿیم ڏاڍي ڏکان دا پڙ ٿیم
- 2 پیچ پیچ سیو سکڙي ڳیم سڻ سخت سولان دا هڪل
- 3 ملیم غنامت سور هئي مٺڙي مٺڙي مهجور هئي
- 4 خواهش خوشي دا ڏور ڳئي غمزد هميشه هر مهل
- 5 وڇڙي غمان وچ دل ڳيا چند جان جيرا جل ڳيا
- 6 هڏڙي هجر وچ پل ڳيا سڙ پيش پیران دا پیل
- 7 دلڙي مٺي دي باند هئي ساعت نه هڪڙي واند هئي
- 8 روئن آسیڏا راند هئي کڻ ساھ پر سڏ کيان اچل
- 9 ايهو مرض ميڏا لادوا درمل نهين درشن سوا
- 10 سهڻي صنم دا يڪ نگاهه اکسیر هئي اعلي اصل
- 11 عاشق لچن لڙن لڙن اندر کيئي پوڳ پاون بيخبر
- 12 جاتن مرد محبت دا قدر هٿ دوست دي ٿيڙا قتل
- 13 هر دم کران مين ياد ڳير مرجان ضرب ڏيون زهير
- 14 سڪ سرس ٿي آون اڪير آزار ازلي هئي رهيل
- 15 صورت پرين دا "پهلوان" ديدم حسن شاه جهان
- 16 کيڏي زمين و آسمان سيڏا ملاقات ٿيا اول

کلام نمبر 124

- ٺل: هڪ هڪايت هويآ جس دل - ڪردي اور خيال نهين
 جب ساقي سڏ ڄام پلايا - ٿيون مست محال نهين
- 1 طرحين طرحين تسبيح پڙهي نٿن نيت نماز ڪرڻي
 عشق دي چاڙهي سڀئي نه چڙهي سڀڪيا ڳجهه دا ڳالهه نهين
- 2 آپ اسم فقير سڏاون ڪر ڪشالي ڪشف ڪمون
 منصب منادي وچ پاون اي درويشي حال نهين
- 3 بخت عقل دار تبا بالا عشرت عيش دنيا دا اعليٰ
 حور قصور بهشتان والا ٿيسن عشق مثال نهين
- 4 لڳم شاهي شوق هميشه ڏيڪان جاء رهون درويشان
 دوران دي وچ عقل پريشان ديدم درد سوال نهين
- 5 اي "پهلوان" فڪر هلندي پيت نه پاڻم سر منزل دي
 يار سڪايا ورد اصل دي وسري ايها شال نهين

گلام نمبر 125

ٺل: هس کس نيتوئي يار وي ميان
من ميڙي لٽ ٿر زوري

- 1 لڳئي نيزا چوڪ نظر دي زخمي دل پئي دانهان ڪري
درد نه ٿيسي ٿار وي ميان دوست ڏکاڌا ڏک دل دور
- 2 تير حسن دا تڪا لڳ ڳئي ڪاوڻ پيوڻ ول وه تئيئي
فراق والا آزار وي ميان مرض ڳجها ڳڏا جي ڪون جهوري
- 3 وقت سهاڳ دي ننڍڙي جواڻي هئي هئي ميڙي سولان ماڻي
پن چوڙي چن هار وي ميان نٿ بولا ست بيتسر پوري
- 4 غم الم ارمان اندر هئي هڪ سڪ ساڙيا نه درد دگر هئي
بره ڪيتم بيمار وي ميان پڇي ڦر ده تي پئي نه دور
- 5 پرين "پهلوان" دا پڇن نه آيا نه سلام سنهيرا نه ٿيرا پايا
سڪندي ڳئي ڄمار وي ميان ننڍڙي لاڪون لڳي هم لوري

کلام نمبر 126

تل: هستيون هاك وڏائي وڃائن وو

ڪم اوکو ٿي نينهن ڀيائن وو

1 جوان اهي جيڪي عشق ڪمائن آب اکين تي روز و هائن

موتو قبل مام منائن ايهو حال هلائڻ وو

2 ذڪ عوشاقتن مرڪ مدامي يوسف ڪيئن ٿيو ڪنعماني

وت و شجارن مثل غلامي ايهو لعل نيلام چڪائڻ وو

3 خاص خليل کي باهه پر هنيو ٿيو يونس پيٽ مڇي جي پيو ٿيو

صابر ڪاڇ ڪيئن جي ٿيو ايهائي پرڪ پڇائڻ وو

4 چئي "پهلوان" سنڀاري سڀني عاشق آل نبي جا پئي

سوره سرها ٿيا سر ڏيئي اهاريت ريجهائڻ وو

ڪلام نمبر 127

تل: ياد هميشه سانون سهڻا دلبر هئي

خيال هڪو هڪ شام سحر هئي

1 ڪٽ وڃ اڙيان اڪيان نياڳيان ڦس بيوس ٿي آيم اوجاڳيان

ويڪ صورت ول ٿيون سهڻاڳيان وس چشمان دا ڪرڻ نظر هئي

2 پال نهال تي نينهڙا لاييم بار غمان دا سر تي چايم

ڏکڙي آيم جهل جهولي پايم درد وندانون اها خاص خبر هئي

3 لڳم حسن دي تڪڙي تيران وڃ سيني دي آيم جهيران

ضرب زياده ڏيون زهيران گهول ستان سک ڏک بهتر هئي

4 ياد صنم ديان آون ڳالهيان هڪ مجلس ڏونجها ناز نراليان

پئي رقص آون ڏيون پوانليان مونجهه مونجهاري روز ڪسر هئي

5 تڪ تڪ رهيان يار نه ملدا منهن ڏي ٺٺڙي نال نه ڪلدا

آپ نه آوندا نه ڪوئي سنهيا گهلدا غم الم ارمان اندر هئي

6 پيچ ”پهلوان“ سچ پايا هئي پڪ جان جسم ڪون مرساڙي سک

نينهن نياڻن نهايت نازڪ پيري مغان دا اصل امر هئي

ڪلام نمبر 128

تل: يي لولاڪ سارا بنايا هئي قادر

محابي نبي مصطفى شاه سرور

- 1 زمين آسمان عرش ڪا بادشاهه هئي بخش مصطفى ڪو الاهي ديا هئي
شرف ڪعبه قوسين صاحب سدا هئي هوڻا ڪبريا پيارا پينمبر
- 2 صحي مصطفى مير محبوب حق هئي بتوزير فرمان ارضو نلڪ هئي
متابع محمد ڪا سارو خلق هئي نه ديدم دگر مصطفى ڪي برابر
- 3 مومن وسيلا پڪڙ مصطفى ڪو دي پيار سي دل حبيب خدا ڪو
سوراضي ڪرو اپني رهنما ڪو محبت ۾ مخمور ڪر خاص خاطر
- 4 عاصي سبب فسق هوتي گرفتار ڪر خود خویش اقرب شود يار يزار
او سلطان سيد مدائم وفادار سور جرم چتر دينگي روز محشر
- 5 ته هم نيڪ عامل نه مجڪو ڪرامت نه عالم نهين مال زرڪا غنا مت
ديا شرف شاهي أمر ڪا محبت هوڻا "پهلوان" پينمبر ڪا ثنا گر

بيت

بيت نمبر 1

اُٿي جاڳ سجاڳ ٿي سگهي ڪر سنڀار
النوم اڏو و طلب نرڪ دشمن سان پيار
وفي انفسڪم افلات بصرون وٽ نه پانيون وار
نه ڏي واند وجود کي ڪر پرين جو پچار
تڏهين پئين ”پهلوان“ دلبر جو ديدار
جڏهن راضي هجي يار ته آهي سولو ساهه کان

بيت نمبر 2

اُٿي جاڳ سجاڳ ٿي نه سمه ويندءِ وقت
النوم غفلت اُٿت الموت ڪر سنڀار ست
مراقبو معراج ٿي ڪر مخفي ملاقات
فتفت فيه من روعي وچون ناهي وٽ
پري نه ٿي ”پهلوان“ پنهنجي سائين ڪئون ساعت
ورد ڪيون وحدت سو ويهي اور اندر ڀر

بيت نمبر 3

باري باب برهدا بيشڪ مخفي مير پڙهيندن
هجري دي وچ هل هميشه نه کوئي لوڪ سڻيندن
مونان هن محراب تنهاندي جامي جيءَ جڙيندن
تيا مشغول مراقب دي وچ جلد جهڪائي گردن
عروج نزول دي نال "پهلوان" پر سڏڪيان سڏڪريندن

بيت نمبر 4

بيشمار شهابان وانگر ٿيون مينڪون اڪيان
ڏيڪان پيري مغان دا صورت مين چشم سپو چاتڪان
ڏيڪان ڏيڪان رچ نه ٿيوي ميڏي نين نهايت بڪيان
ڪعبه رخ مهتاب پيري مغان دامين ڪر ديدار نه ٿڪان
آڪي صوفي "پهلوان" ٿيم "حج هزارين لڪان

بيت نمبر 5

پڇڻ اچي ها پرين دوست هلي مون در
 صفا سيج وڄائين اڪڙين جي پراندر
 ڪيڪاريان خوشي سان دوستي ڪئون دلبر
 ڪيف فعالڪ انت اجاليس اها جاءِ جوڙيم بهتر
 پروان آڏو ادب سان اهي پنڀڙيون ڪن ستر
 نه ٿي ماندو "پهلوان" اهو ڏينهن ڪندو ڌاتر
 ميل پرين پرورد ته عيب لهن عاصيءَ جا

بيت نمبر 6

بياري خان پنهل دي سانگي پڇديان واٽ وندر دا
 سندرا ساهڻ ڪلها ڪاهڻ ايها صفت سفر دا
 پاٽم پير پهاڙ وچون هئي اوڪا پنڌ پٿر دا
 ٿل وچ دانهان ڪر لڻيان ٻانهان هيبت ڏيڪ حجر دا
 رس روه وچون ڏي هوت همت هئي ڏاڍا ڌر ڏونگر دا
 بي ثمران دا "پهلوان" هئي ساڻي سڪ دلبر دا

بيت نمبر 7

جو ڪيڻا هئي عشق مگر ڪيا ڪري قسمت
درد دل مجھ ڪو بنا ڏيڻا هئي محبت
مخمور ڪيڻا سور آب يڪ دم نهين فرحت
غم نوش هون خاموش آيا لا پر لذت
اُنگيا سنسار دونون ڪا صفا حاجت
پُل ڳيا هئي خير شر عزت ڪيا ملامت
رڳ رڳ پر رها ”پهلوان“ يڪ ياد هئي وحدت

بيت نمبر 8

چوري چوڙ چپر وچ پنهل ڪيچ سڌائي
سينون ساڙ ستيا ارمان ايها پنهنون هوت نه ڪڙ موڪلائي
يار تيڙي ڏيڏار سوا اڪيان رورو آب وهائي
ڏنگ سيج ماري چڪ ٽول پاوي هنڌ ساڙي هجر تپائي
آوي موت نه آوي ساعت ڪهندي پيش جدائي
توين سهڻا يار اسيدڙا هئي جيون وراثت اجائي
الفراق اشد من الموت ايوين عاشقان سچ فرمائي
سڌ ڪيان پر پر ماندي مردي سودر ليان تي آئي
نال پنهل دي ”پهلوان“ سانون ميلي آپ الاهي

بيت نمبر 9

ڪون اڪيندا عشق سهانگا ساڏي ليکي دل
مخفي دي وچ محو ٿيڻ هئي مين مارڻ مشڪل
جڏان نينهن نمائي لاتا پئي جيءَ جنجل
ماس هڏان دي رت رڳان دي سڪ ساڙ گهٽيائي دل
نورا نادر نينهن دا سڀيم عشق هڪل
هئي هئي هوش حيران هوبا تي ڪٿ رهيا عقل
ڳالهه اندر دي "پهلوان" ساڻ صبر دي جهل
ايڏي سور نه سل ايها ڪار ڪهايا ڪيترا

بيت نمبر 10

لائي ليڪا يار ڏنهي ڪر حجت هڪ نه پايون
قوم قيام سدا سر سجدِي توڙي لڪ لٽاوين
جو ڪوئي هووي هٿن هرگز ڪرتا ڊرتا جاوين
خوف رجا دي رهي والا سر بار صبر دا چاوين
مطلب آڪي "پهلوان" در پيري مٿان دي پايون

بيت نمبر 11

محبت نال قريب نه ملدا هئي اوڪا عشق ڪماوڻ
خاص خوراڪ عوшаقين والا هئي ماس هڏاندا ڪاوڻ
موتو قبلل انت موتو ايها مام وچون مرجاوڻ
لامقصود فدارين ڏونهين سنسار ڪنون هٿ چاوڻ
والله مع الصابرين سر سختيان بار سهاوڻ
فڏڪروني اڏڪر ڪم ڪرياد تي رام ريجهاوڻ
طالب المولا مڏڪر ايها مردي منصب پاوڻ
نينهن نعمت ”پهلوان“ سڪ ثابت توڙي پاوڻ

بيت نمبر 12

مليا پار پرين جا جيئن منهن منور ماه
توڙت روح رهي ويوهاڻي نه اٿس پي ڪا واھ
نيٺ نهارن اڪڙيون طرف توهان چي راه
هن جسي ۾ جيئڙو ٿو وٺي چاءِ
قطير في القفس آهي سيني اندر ساھ
ميليندو الله پنهنجي ڀر سان ”پهلوان“

بيت نمبر 13

نال غمان دي عمر گذاريم تي سڪندي سڪندي ساري
ساڙي ڪولھ سنبھا سھڻا نه ڪوئي دوست مڪوئي دلداري
تو ٻن ساعت سال گذردا سو من ڪون هئي مونجھاري
حالت آڪي ”پهلوان“ ساڙي پال صنم هڪواري

بيت نمبر 14

عشق اڳ ۾ آيو جنهنجي گھر گھر ڙي
من محبت سان ڀريو پوءِ ڏنڌا ويا وسري
هوئي حياتي جي ويا پھلي موت مري
فڪر ڦٽائي پر ڪري ٽينھون ناصري
شوق انهي پر ”پهلوان“ چئو ڏٺائون دوست دري
ايھائي ڏونق ڌري ميلائي ٿو محب سان

بيت نمبر 15

مين دانهين تي در دلبر دي گئيان فتح پور فريادي
 اي هيڻي دي نال نهايت عاشق ڪيڻائي امدادي
 مرشد ميڏي من وچ آپ عجب گل راڌي
 سيني دي وچ گل سمايا ٿيا اندر آبادي
 خوشبوءِ خوب خمار لاياتي وسم هويائي وادي
 آڏو دست ڏيڻائي دلبر لڻا خوف خزان دي
 شڪر مبارڪ ”پهلوان“ جو پير مليوسي هادي

بيت نمبر 16

سڏ استاد ڏٺا استادي سچ سمجهايا معنيٰ
 وهواه يار سڪايا سائون ڪمبه قلب بنانا
 مڪاتي معمور مقدس ٿيا زير نظر آستانا
 ساڻ عروج نزول آداهه ٿيا دم دم نال دوگانا
 ذاتي اسم تلاوت قلبي ٿيا سئي سئي ختم قرانا
 آڪي صوفي ”پهلوان“ ايها خبر نهين ٿلوانا

بيت نمبر 17

ڪاهڻ پاڇيون ڪيچ ڪي وڃي ڪين رسن
 سور نه سهن سڌريا پنهل ڪيئن پسن
 سنوان هلن ڪين ڪي گوهرن سان گن
 مڪر ڪوڙ فريب سان ٿا رهندا هوت رُسن
 ومڪرو ومڪرو الله خير الماڪرين اهو ڏاڍو ڏاهڻ ڏسن
 پير پرينءَ جا "پهلوان" چئو ڏکن مار ڏسن
 سو ساڏيهه وسن جو سچ ڪنيائون سنگتي

”سي حرفي“

بسم الله الرحمن الرحيم.

1- الف اول اسم الله جل عالي شانهو ستپار يائون سک سان
ونحن اقرب اليه من حبل الوريد ائين پرين چيو آيان
گولي يار اندر هر ميني منجهه سچان
وارث ويجهو چان - وچي در پگا ڏئيء سان

2- ب- بيئون برابر برهه جو بهرو پاتائون
ان الذين يؤمنون بالغيب آتي سچ سچاتائون
اونڌاهي انڌير جا پردا لائائون
هڪ چائي چاتائون - وچي در پگا ڏئيء سان

3- ت: تيئون تحف يار جا آيا سچ سلام
وما كان من المشرڪين اهائي احڪام
شڪ شرارت دل کئون لاهي خطرا خام
ريجهايائون رام - وچي در پگا ڏئيء سان

4- ث: ثيئون سدا سک پر رهن ٿا ثابت
اياڪ نمبدو اياڪ نستعين ادا هه ڪيائون آيت
هيٺائي چي حال سان گهريائون هي همت
ڪري تلاوت ذات - وچي در پگا ڏئيء سان

5- ج: جيئون جگائي چيء ڪي ڪيائون بيدار
اذڪر الله خير من النور آهي سچاڳي سينگار
اوچاڳا اکين ڪي ڏيئي دل اوجار
ڪري ايها ڪار - وچي در پگا ڏئيء سان

6- ح: هيئون حڪم حق جو سچ صفا چاڻو
ڪُل نفس ذائقه الموت ٿيندو هيڪل حال ٿو
خائف خاصا انهي خوف ڪئون ٿيا نهايت نماڻو
اهو ساميءَ سا يائو - وڃي ڌر پڳا ڌڻيءَ سان

7- خ: هيئون خبر تن کي جيڪي محبت منجهه مرن
پر جهي پند پرينءَ جا اهڙائي ڪم ڪرن
يُبدل الله سيا تهر حسنا تائين رويون روز گهرن
ڏسي ڏوهه ڏرن - وڃي ڌر پڳا ڌڻيءَ سان

8- د: ڏالئون دلا سودل کي ٿا ڏيئي سمجهائين
ومن يتوكل علي الله فهو حسبه نڪي پئي ڏانهن واجهائين
ديئي دنوي ڪمڙا مڀ سائين ڏي پائين
سچا سي آهين - وڃي ڌر پڳا ڌڻيءَ سان

9- ذ: ڏالئون ڏڪر زار يون ڪري اهي عام نه پڌائين
مراقبو مردن مرڪ گهوٽ گهمن غمگين
من سڪت سلم ومن سلم نجا پڌي حرف حسين
ٿيا خوش خاموش نشين - وڃي ڌر پڳا ڌڻيءَ سان

10- ر: ريئون رباني راهه هر هليا ثابت سهارو
هڏا صراط السمتقيم پاڻ پرينءَ ڏيڪاريو
ونسي واٽ روان ٿيا ڏسي چڱا هن چارو
اهي سڌا سوپارو - وڃي ڌر پڳا ڌڻيءَ سان

11- ز: زيئون ڏونق انهي ڀر رهندا ڏينهان رات
ويرا ڳن وجود هر ڪيو بهت ربات
لا اله الا الله سچائي جو سڪاٽ
نينهن ڪمائي ناٿ - وڃي ڌر پڳا ڌڻيءَ سان

12- س: سينو سور سهايو سمهڻ سک ويو

العشق نار "پهلوان" جن پلي هي پير
 اها آڳ اندر ۾ تن پاڻ قبول ڪيو
 چڙي حيل حياتيءَ جو - وڃي ڌر پڳا ڏئيءَ سان

13- ش: شينئون شڪر شاڪرن ڪيو ادب ساڻ آڏاھ
 الحمد الله رب العالمين نازن ساڻ نداھ
 سڀ صفتون سائينءَ ڪي سدا سونھن ٿا
 ڪري سچارن ٿنا - وڃي ڌر پڳا ڏئيءَ سان

14- ص: صوادئون صاحب سڪ جا سونھن منجھ صبر
 والڪاظمين الغيظو العافين عن الناس ڪيائون ڏور ڏمر
 ڪاوڙ بغض بخل ڪي چڙي شور شرار
 اوهي مهندا مڏڪر - وڃي ڌر پڳا ڏئيءَ سان

15- ض: ضاڏئون ڏوھن ڪي ڏسي ٿا روئن زارون زار
 وھن آب اڪين ۾ پڙھن اسـ تنفار
 واذا خاطبهم الجاهلون قالو سلاما دلبر ٿيا آھن ڌار
 هي صديقن پار - وڃي ڌر پڳا ڏئيءَ سان

16- ط: طوئي طمع ڪي چڙي حرصون ھڏن ڳار
 الدنيا جيھڻ طالبھا ڪلاب ائين صحي چيو سردار
 پڙي حرف حديث جا بيشڪ ٿيا بيزار
 پائي آزادي ابرار - وڃي ڌر پڳا ڏئيءَ سان

17- ظ: ظوئي ظاھر ڪر نظر لاهي غير گمان
 فتبارك الله احسن الخالقين اھا ٻئي ڪي ناھي توان
 حق پرستن "پهلوان" جنھن سڃاتو سبحان
 عبادھي اتان - وڃي ڌر پڳا ڏئيءَ سان

18- ع: عيشو عاشقن ڪي فاني جو فرمان
 دؤر دنيا جا دوست ٿوئن ڪيائون قربان

ليس ماسوا الله اهي پترهن مرد مدام
جوگي اهي جوان - وحي در پگا دئيء سان

19- غ: غينو غفلت كي چڙي دلئون دوست سنهار
آلت بربكم قالو بلي قول كي و سئون كين و سار
مردن كي ميشاق جا سوياد آهن گفتار
اهي سامي سخن سچار - وحي در پگا دئيء سان

20- ف: فيئون فرمايو دئيء بيشك بيپرواه
وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون اهو ڏاڍي ڏنو ڏاه
پينامن تي ”پهلوان“ ثابت ركيو ساه
بيلا لاهي لاڳاپا - وحي در پگا دئيء سان

21- ق: قانئون قوي قلب كي ڌوئي صفا ڌر
قلوب المؤمنين بيت الله خاص ايها خاطر
آديسن اچو ڪيو ادب سان اندر
لاهي ميرا مر - وحي در پگا دئيء سان

22- ڪ: ڪانئون ڪارڪن ٿا چورن واري چال
لوڪن کان لڪيا وتن بندگيءَ پر بر حال
عمل عملن صالحن ٿيا نيڪي سان نهال
لدائون ڳجهي ڳالهه - وحي در پگا دئيء سان

23- ل: لامئون ليڪا يار سان ويهي ڪجهه نه ڪن
الله يرزق ني رحمتن اهائي طلب رڪن
منهن ڏيئي مونن پر اهي ڪنڊي ٿي ڪتن
ڪري حيل سان هٿن - وحي در پگا دئيء سان

24- م: ميمئون مطلب من جا پاتائون سارو
اطيع الله واطيع الرسول پر چائي پيارو
حرف پڙهيائون هڪ ٿو ورد وٺا وارو

ٿيا سرها سهارو۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

25۔ ن: نوتئون نعرو نينهن جو هڪل جن هنيا
پر جهي پاتو سالڪن سڪ چا چاڻڻ سڌيا
اقرار بالسان وتصديق بالقلب اهي پاڻن ٿا پنهنجا
اهڙائي ڀول ٻڌا۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

26۔ و: وائون ويه نہ ويسلا جوازل اچڻو ٿي

موتو قبلل انت موتواهي ڪار ڪنا ڪئي
ازل اچڻ ڪئون اڳي ٿيا آجوسر ڏيئي
ڇڏي سانگا سيئي۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

27۔ ه: هي هيڻائي هلڻ آهي نيچائي نعمت

مرئي محتاج هن چا سڀ سائين جي هٿ
ان الله علي ڪل شيءِ قدير آهي لائني لائق
جن سچور ڪيو سڪ۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

28۔ لا: لامئون لائق سي ٿيا جيڪي وحدت ۾ وهلور

ان الله مع الصابرين ڪيو مرحبا منظور
پرين خاطر ”پهلوان“ اهي سهن سوين سور
اهي حاضر ٿيا حضور۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

29۔ ت: الف ايرادي ۾ آهن آديسي اداس

رضي الله عنهم ورضوعنه خيال اها ٿن خاص
شڪاين ٿا سڪ سان رڳ هڏيون رت ماس
ڏٺا سڪ شناس۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

30۔ ي: يئون ياد ڏئي ڪي ڪرن ٿا هر دم

فاڌڪروني اڌڪر ڪم ٻڌي هي ڪم
سنيها سائين جا رکيائون محڪم
ڪري ڪلمون قوت شتم۔ وڃي ڌر پڳا ڏئي سان

”بلوچي“ شاعري

”بلوچي“ شعر 1

گرفتار دوست نازان دل به همدم
 کزئي قابوئي در گيسوي غم غم
 يزييري دوست زلفان بيس گم گم
 اثر عشق عنايت درد ديدم
 شدم وهاو بيسغن چاري دوئين چم
 گجافرحت فبه ماناختون غم
 هجر آسي ک شوشي لاف جوران
 برهر بانديء داري بي قصوران
 مناسوختيء حسنيء حجابان
 مخن گون آجزان هيژئين حسابان
 کنئي دوست دير و سي نازئي نقابان
 جبين آبرواز هر دوشها بان
 زنج لب رخ نظر بيما هتابان
 ملا موکل همي چيارين عقابان
 کنت برخيز يک بن قروساني
 لقاء بيسئون ملاقت مهرباني
 دوا ديدار دردي همي دلاني
 کنئي دوست ”پهلوان“ خواهد احساني

”بلوچي“ شعر نمبر 2

من سوالی آن تکی در دوست در گیان
 من کنا عرض تگو محب با سئی مهربان
 مئین دلا خبین دلبری دیدار اکنا
 دست مئین با سودا و نی تگین با در فشان
 مئین دلی لوئی گون محبت پنجتنان
 هر دمی خیدارین حبیبان نی ”پهلوان“
 ای هور جوائین جا چسو دیسون دلو قجان
 عشق اعلی تین گهین چیزی در جهان
 آهان کی عشق نینهن مناخت ناگمان
 سک سودا یار حکیمی حاجت نیان
 بر همد بیماری لادوائین مَ لیکوان
 صاحبان سکیگان همین سوران نی سمان
 تگین کی آسان چکئین لوهین کمان
 عشقئی حال ایشو حجری حال در
 آهان ک ماناخت همانیان استین خبر
 ای حکم هوتائی منسغان مژدان امر
 دک دولایا او سھسغان سئو صبر
 زندان گون رمزان دیسغان محبوب ق نظر

ڪوٽ قرباني ڪزو ملڪو مال زر
 اشتغان تخت بيسغان انبرائي فقر
 دور دنياڻي اشتغان ڪوڙي اي ورغ
 شوق محبوبي گندغان فر بستي ش قصر
 سوختغان سڪا عاشقاني جانو جگر
 مشڪلي ڪاري سر ڪدان سوليا برغ
 اورهين ڪاڙچان اير ڪنغ اڏي يا مفر
 موتو قبلل انت موتو مائي مرغ
 پوڻي بالا آڙها عشق غا گهرغ
 ڪانئر ڪوان سورهان نيسين هتر
 وڌ مري مانگو اشتغ ساهي در برغ
 عاشقان انصافين ٿئي نازان ٿي گرغ
 عاشق ٿئي نازان نهايت حيران ڪزان
 لُٽسودل دوستان بڙتوبت ويران ڪزان
 نيزغان نيهنغان نهايت نيران ڪزان
 سر اشئي جسايٰ جدا شمشيران ڪزان
 چو دونالي ديدمان جانا چوڙ سان
 خنجري خيال سينغان صيف ڪوڙ سان
 دوستان گون دستان سڪ سرڪي چاشينتغان
 چوڪ چشمان ني داسودل قاشينتغان
 گوشت هون جانئي وجودي هوشينتغان
 جان توي لنبوان قواوي قاشينتغان
 مجلس محباني ملافت گيرتش
 قلب قابو پر ه پندئي دز گيرتش

هر گه ٿي دوستاني زهير زڙدي زير تش
 قر ملغا ماند اين امالڪ اوڪير تش
 بيقرار ي او ائز عينا او هير تش
 مڙ هيان ڪ سڪ سوران بر سر تنهن
 گون همي جوشي جالتوراضيءَ رهن
 وحدتي وايئي وفايا وهور بن
 دل ڪ گون دوستاني نگاهه پرنور بن
 آن وسي محبوبي جنابا منظور بن
 اسم اعليٰ تين عاشقاني مشهور بن
 درد گون ديدار دوايا ذراهم بن

بلوچي شعر 3

ياد ڪاران من خدايا رب پاڪين پرورا
 هر صبح عرضو سدائين مئي گري رب درا
 بخش معافي ڪن گناهان ڪلنگان بازين خطا
 رڪ عشقي شيطاني لينا اش خرابين ٿيشان
 دئي دلارا نور فهما ٿ نصيب ڪن ڪلمو آ
 مشڪلان آسان ڪن مولا باطفيلي سرورا
 حرمتي پاڪين نبيا مصطفى پيغمبرا
 يڪ وسين معبود مولا سونهن ٿي صافو ثنا
 جملہ جو سمنڊ مس بان گلين درياھ
 درشڪ دار ڪڪ قلم بن لوه بن ارضو سما
 انس جن گل ملائڪ عالمي بن يڪسرا
 پيشفي معافي ڦڙي بن ني ڪنا پلڪ قرار
 محنتي بازين ملي سش دانپ روز قيامتا
 عاجزان الله تعريف نوي دستا ادا
 ڪبريائين قدرتاني ڪار ٿي بي انتها
 احسن الخالق خدائين نيستي ني مٿو مثال
 رب گون رحما وسيئا مصطفى پيدا ڪزا
 صاحبي دارين دلبر سربرا عرشا شزا
 رحم رب العالمين وارثي پيسيءَ وفا
 داسئي دستار مبارڪ قيامتي اذن وشفا

برگزیده ذوالجلال و رهبرین راهی خدا

پیر وی پاکین پرین ئی دگ دوستی ظاهران

حرف ثوراستین رسولی ای حدیثی حال و ران

شاهدین پاکین کلام الله گون سیپاروان

گند شاهرجا حدیثی دین دوستین برادران

جوان بیران حلالین آن حرامی پدران

ای مناهین مومنان دسی هی ذوه نه کر

ایمانی ویری و حاجی محز مردارین مکر

دروغ، دزی، زناهی، غیوت، ظلم، فخر

هر چیارین مذهبان ای حرامان یقدر

اشقنی لب لعنتی ئین آنکه رشوایا گران

نیای ئی شانی شوشکوخ رنگ روئا رسترن

بنت اختانی بهایان لیکتوزران گران

چین لاچارین لعینا گو و گون چیء برن

مال زران اشتی آن و گون ارمانا رون

بی حیای غیرتانی هات هورو گین تکبرن

آن مخالف اش رسولی روشنی رایان رزن

اش خدائی حکم احکمان منافق منکرن

خارضي خنزیر سیاهین اش مسلمینان درن

موت مهلا آن منافق کافر ئی بنشومرن

ست اشتی سامیء پیژان هذ پهنار ئی پرین

محشر ئی میدان نیامان آن وسی هیژ ئی گرن

بوء بهشتانی نیشش دوزخ آس برن

اش همین کاران بدینا عاجزین کن توبهان

توبهان بخشش اميدوار بي اگر راضي خدا
 فاذکروني اذکرکم حکم ربي ظاهران
 مانهي لفظي هميشين مالکا فرماشا
 يادکن بنده ت خدا يا رب يادني کن ترا
 شجفين سج سفر شتا زير قروا توشغان
 بي قزئي ماسئي مرانا اهل بيت کن ادب
 قيامتي مر سات سامان ديغ دستي عجب
 پڑھ درودا دل قجاني کن شفاعتي طلب
 توبها گاهي موي دير قلموا پڑھ روز شب
 معاف کن مولا گناھان استغفارني سبب
 ت اول سمجھين وسارا اي فقيرين "پهلوان"
 اش همين کاران بدينا وس خدا ناسي اسان
 شونديا دگان گھينا بر کتي پنجش
 من مداحي پنجشغلان شعر گون مکي گشان
 نينھن ماناختون نبي اي دوستي رزدا تاغمان
 مئين دلا حب هميشه دوست ديدارا کتان
 من وسي ديدان دوئينان قشت قلمان اير کتان
 بوسئي قلمان قبول کن من شري سیر کتان
 رزنگان سال زهيران بياک ماندا ييگان
 نندغا آرام عشقا سک ضوفان زسگان
 من وسي درد درمان دوست دستان ديسگان
 مهرباني بي محبان گون وسي دستان ديان
 بره ييماري گون ديداري دوا يا دراهن بن
 با نصيب ديدار دوستي قلمو گون مومنان
 من وسي سگان دليغان درد دوران دير کتان

”بلوچي“ شعر 4

مٺا مسڪين الله هئي ٿناگر ڪنان ۽ عاجزيءَ هوش آهر
 بلاشڪ بي نيازين پاڪ پرور صغتان لايو تو ڪل قادر
 بقادر يوسين ٿئين مسافر دنيا ڪون چوڙ ڳئي ڪيئي بيغمبر
 سوين سلطان يوشاهو سڪندر تماڻي بادشاهو يا گداگر
 يهي رستا هوئا سب ڪا برابر ڪفن پوشي دڻيسي دست چادر
 خزانو چوڙ ديئا ملڪ لشڪر اڪيلا هو چلا هين سوء قبر
 تخت ڪو چوڙ سوياءِ خاڪ اندر ڪنئي پلڪي مسافر خوف خيالا
 حياتي بيوفنا روغين ۽ بالا نهايت نوشغيئين موت پيالا
 صحي چوهر ڪسين موتيءَ حوالا ڳلي گوريغين ڪلڻي يڪ مثالا
 همي رايئي روان ادنيٰ واعليٰ ڪفن يڪ پهرشيءَ ميراث مالا
 جبي تن جيءَ ڪا هوتا جدائي شود بيزار بيٺا باپ پائي
 نه ڏين رات رهنا پلڪ سامي تمام تعجيل سي جاوڻ اُٺائي
 يهي نازڪ بدن ميت بنائي دروني گور پرديسن دبائي
 جسم ڪو جلد مٽي سي ملائي سنواري اقربون ڪاهئي پلائي
 ڪرين ڪيا اور حيلاهي نه ڪائي يهي رونق بنا ديئا الاهي
 گهين ڪاران ڪني مومن سدائي نماز و روزغي فرض ادائي
 قبول بيٺون قلبي ڪمائي اڄب ڪاري ڪنڻ زڙدي صفائي
 تواضع و درد و نڌاني دواڻي بخل بدڪار جواني بيوفائي
 ڪنڻ ظلم و رڻ مال پرائي حرامي چوڻو و حرص اڃائي

ڪٽئي ٿولا دلي داسو اوغاهي ڪٽيني مال ملڪو بادشاهي
 ڪيارا پاءِ دارين اي دنياڻي ڪفن يڪ پهر ڪي هونا هئي راهي
 ذرا زياده نه نيسين نال چائي ڳلي گوري هميشي ڪل درائي
 ٿهاري اسم الله هي صحي ئي همي دروازغا حجت ڪٽيئين
 مجال عاجزان ني نابريئن تڪبر توڙ شيطاني گري ئين
 چغل بي عادتو ڊوها ڌريئين ڦشادي ڦيشغان گامي سريئين
 وقودالنار زاني ظاهريئين عذابي ڦر پليتان پڌريئين
 الاهي ڌئي امانا اش همانهان قمر بستيش ڦري ڪاري خطايان
 قدر ماسئي ڦڏي نئي بي حيايان وروخن بنت اختاني بهايان
 همي ڌر مونا ڦا ناروايان ترن ميزان لاناگون گناهان
 ڪٽئي خوفناشي قادر ٿههرا مرنجيني وسي ماسو ڦزارا
 مويئي الڪمه اصحاب ڪارا همان وقت نئي دست شارا
 هموزا حاضرا سيد سونهارا بچائي ٿئي ش آسا عاجزارا
 فلا تقل ما فيون اشارا ولا تنهر مخان سختين توارا
 مخان گون والدينا تڪرارا همان ڪ والدينا دوست داري
 گرئي هم سائغان جوان گذاري ڪريمي دوزخخي ڦيش نه داري
 خدائي رحمتي چونوز گوارا ڪنغ فرضي خدائي بند گيئين
 جهل جوانيءَ همي شرمندگيئين ڪيارا اي دنيا يا نند غيئين
 صحي ڪس نئي ڪ چختر زندگي ئين ڳلي گورئي جهاننا گند غيئين
 ”پهلوان“ گشي پڙهي ڪلمو آڪ توڙئي سنگتيئين

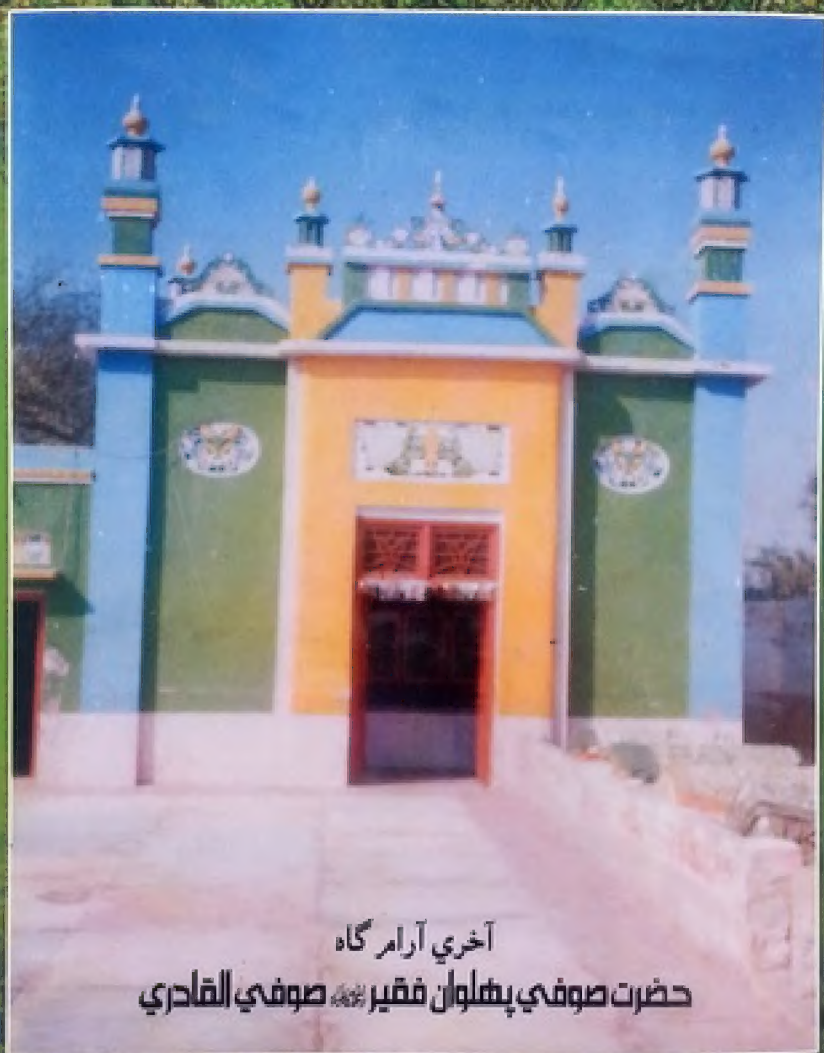

بلوچي شعر 5

ڪنڀار مان ڪريمين قادرارا همان ڪ خلق الله لئونهارا
 تئين ڪمي ڪريمي قدر تارا خدائي مهرباني رحمتارا
 ڪڙئي مهر نظر پنجهتارا حبيبي گوان جسي پيغمبرارا
 فتح جنگوءَ علي اين سورهارا ڪڙئي نخ سچ ميانِي ذوالفقارا
 وسي هندي زر مشتين لڙارا علي جنت جهيني ڪافرارا
 ڪشي بلين علي جوڙين بدارا سخي شاه دلدي زينا سوارا
 مددگار علي گون شاه يارا مدح گوئان علي ئي جوانهارا
 صفت معجزاتين منصباتي ڪڙءَ گوما علي آمهر ياري
 سر قربان علي اي تورواني رفيق رهنما ناسو هواري
 اصل آقا حيدر عاجزاني علي ياقرو شتغان ڪوٽ ڪٿران ني
 قلاتيا جثيارين جواهراني سلي تنگوسلي سي نور هاني
 نيا اشمار درو درواز غاني ڳلي آلا ڪڙان ره نيز غاني
 همايان خوف علي اي نارهاني ملوڪي مرتضيٰ ئي هڪ لاني
 نه دار تي رخامل گدلاتي جسوشاها ڪڙغن دز فاني
 علي سرتاج سونهين سور هاني محمد وارثي من خانداني
 خدائي دوستين تعريف ڪناني سوا لڪ اشمار پيغمبراني
 توي سرتاج همان ڪل تئي سلامي صفتي من ڪنان شهزاد گاني
 علي اي پاڪ هر دو گوهراني حڪم پيسا امام رب پارا
 جني تيفان وسي جوڙي بدارا يهوداني نخاري گزندارا

دڙديري کزغان زلڪوارا زمي چنبي دهماني هڪهارا
 ترغ سونهن سازين دلدارا کڙاڳه جنگه ٽڪوراني پڙارا
 هزارين فوج گڙدو غبارا سرا جرملهسا هوني لوا
 صاحي اي مسلمي زادگارا صبر ڪر مين ڪرون شادي تمارا
 نيا خوشي غم ڪلين دلارا شهادت لکتئين ڪئي سوشمارا
 چيار ڪنڊ گهوڙو نيومان تلايه شهيد بيضا ملوڪ مان ڪربلايه
 همان وقت سوزارمان امتارا ڪنئي هئي اميري قاسمارا
 هزاري مرڪوي داسا شوارا شهيدان واغ گتان بورڙاني
 ٽلين بور هزاري مرڪواني ڪليا ڪنجي بهشتي ڪيچهماني
 شهيدان آف واڙتن ڪوثراني بهشتي گل ميوا نربتاني
 بهشتان نشتغان لعل جوهراني اميداران حسن حسين ٿئي ميڙواني
 حسيني درفشاني مجلساني دلاحي ڪه ديداري ڪناني
 "پهلوان" گشي نبي ئي قلموا گون بي آساني

آخری آرام گاہ
حضرت صوفی پهلوان فقیر رحمۃ اللہ علیہ صوفی القادری